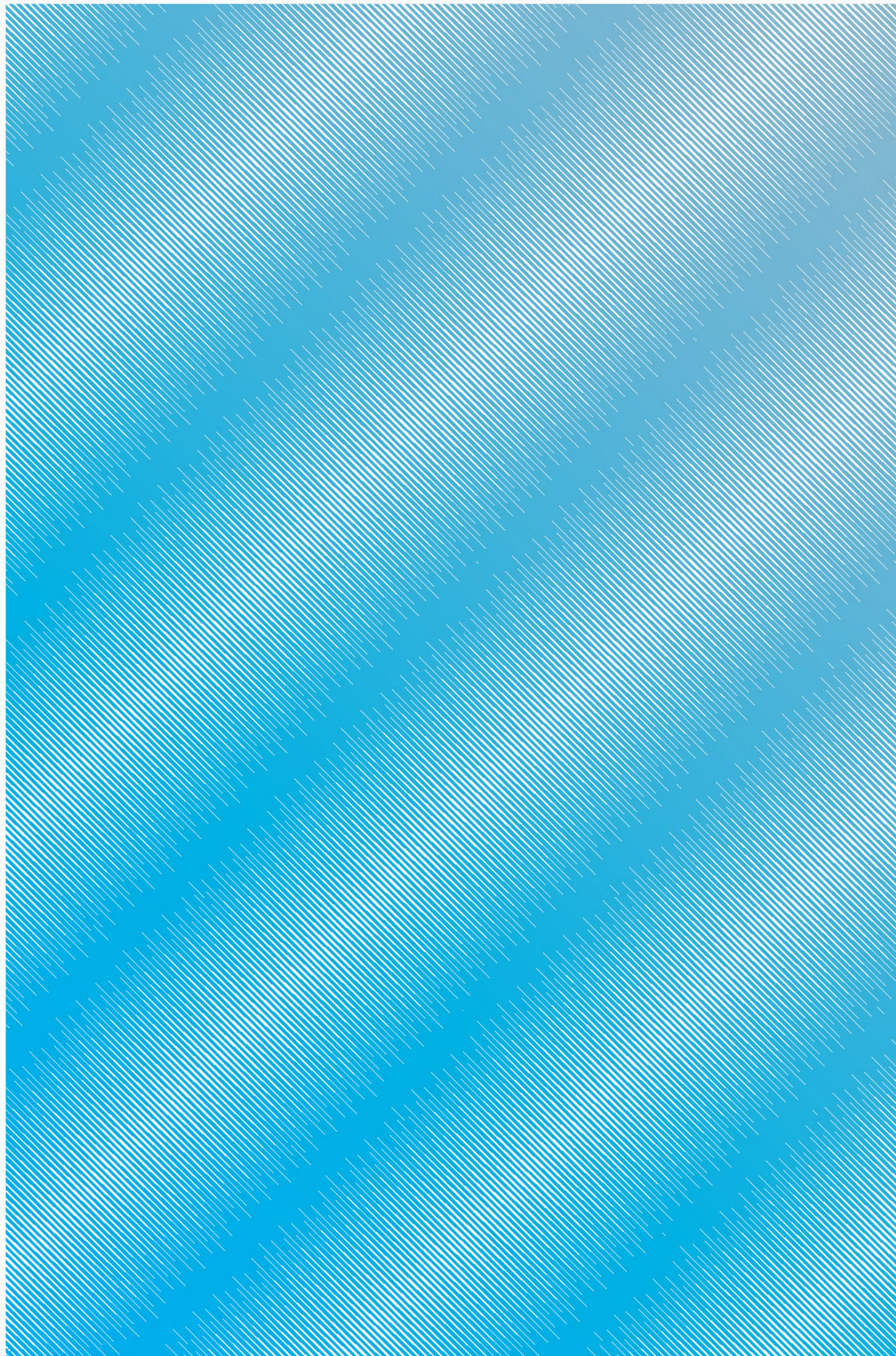

Structuurvisie **Wijdemeren**

'Beheerste ontwikkeling met behoud van het goede'

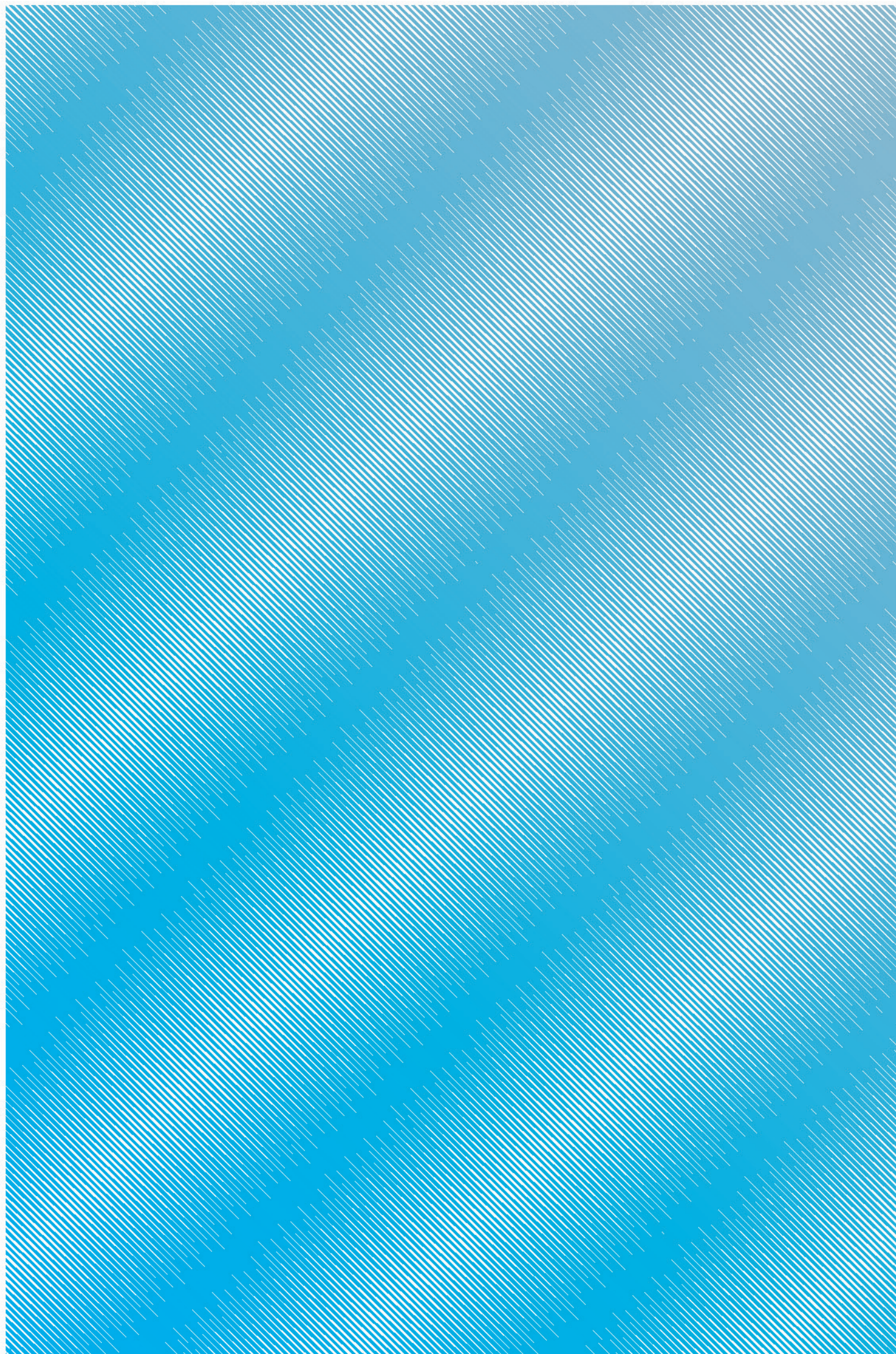
16 november 2011

Inhoud

	Voorwoord	5
Deel 1.	1. Inleiding	8
	2. Ontwikkelingsgeschiedenis	12
	2.1 Ontwikkelingsgeschiedenis	
	2.2 Landschap en cultuurhistorie	
	3. Bodem, water en natuur	20
	3.1 Bodem	
	3.2 Water	
	3.3 Natuur	
	3.4 Conclusie	
	4. Netwerken	26
	4.1 Wegen	
	4.2 Recreatieve paden	
	4.3 Vaarwegen	
	5. Occupatie	32
	5.1 Wonen	
	5.2 Werken	
	5.3 Landbouw	
	5.4 Recreatie en toerisme	
	6. Opgaven	40
Deel 2.	7. Visie	50
	7.1 Gewenste, toekomstige ruimtelijke structuur	
	7.2 Economie	
	7.3 Wonen	
	7.4 Infrastructuur	
	7.5 Recreatie	
	7.6 Landschap	
	7.7 Projectenlijst	
	8. Verantwoording	68
	Bijlage	
	- Ontwikkelingsgeschiedenis	
	- Beeldkwaliteit Juliana-Bernhardplein	
	- Beleid	
	Literatuurlijst	
	Colofon	

Voorwoord

Hoe ziet gemeente Wijdmeren er uit in 2030?
Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen waar
we komende decennia rekening mee moeten
houden?

Waar is nog ruimte voor natuur, wonen, wer-
ken, verkeer en recreatie?

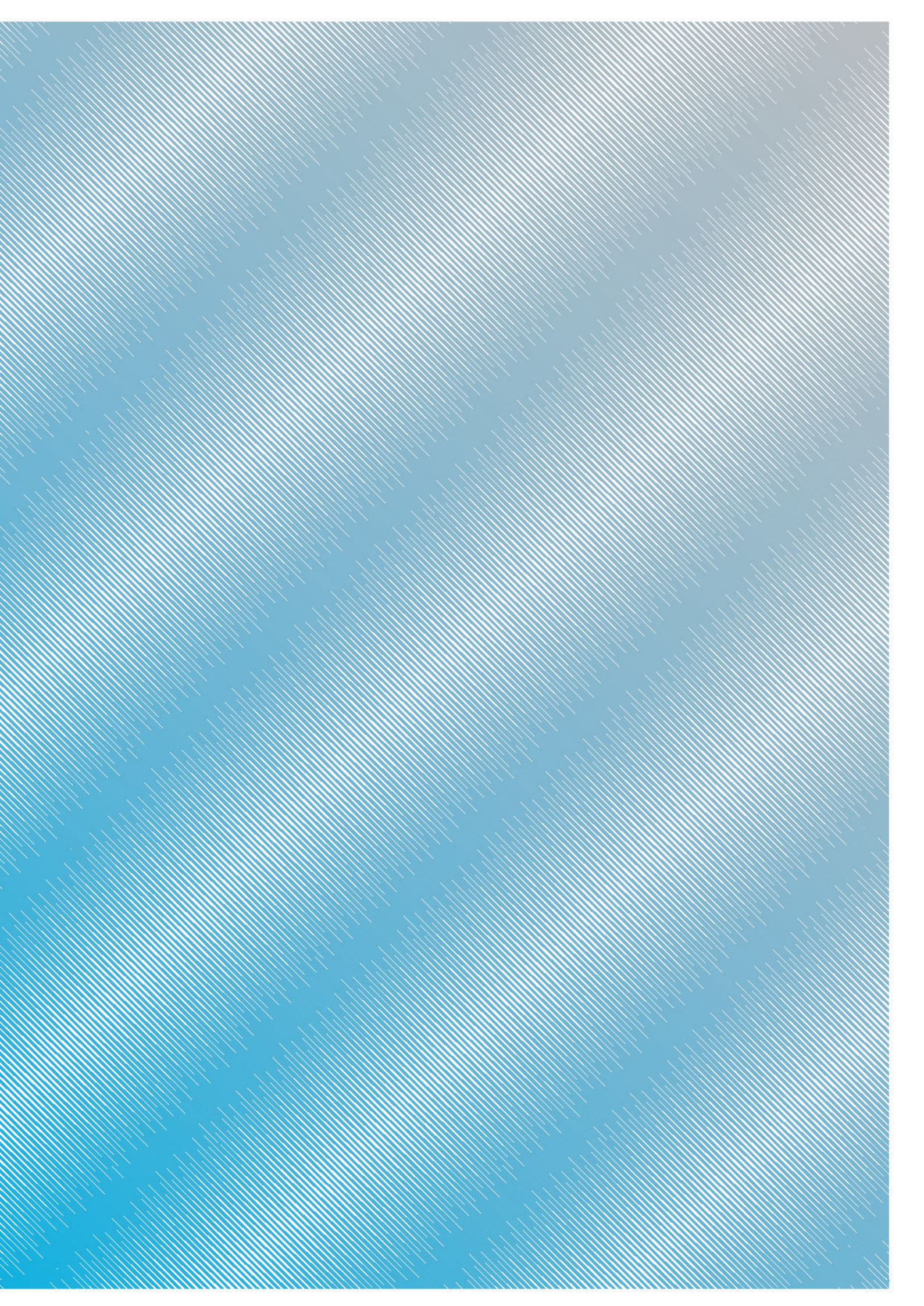
Onze structuurvisie geeft daar antwoord op. De
visie geeft richting aan de gewenste ruimte-
lijke inrichting van Wijdmeren waardoor het
direct duidelijk wordt of bepaalde initiatieven
daarbinnen passen.

“Beheerste ontwikkeling met behoud van het
goede”, is het motto. Maar ook dynamiek, inspi-
ratie en uitdaging voor de komende generaties.

De visie is gevoed door inbreng van veel inwo-
ners, ondernemers, andere belanghebbenden
en maatschappelijke instellingen. In totaal zijn
vier inspiratieavonden gehouden en de input is
zoveel mogelijk verwerkt.

De uitdaging is nu om de visie te vertalen in
concrete plannen en vast te leggen in bestem-
mingsplannen. Wij hebben er gelijk voor
gekozen om de ontstaansgeschiedenis van onze
fraaie gemeente op te nemen. Want met kennis
van het verleden kunnen we de toekomstige
ontwikkelingen beter vormgeven.

DEEL 1.

1 Inleiding

1 Inleiding

Aanleiding

Op 1 juli 2008 is de Wet Ruimtelijke Ordening van kracht geworden. Deze wet stelt een structuurvisie voor de hele gemeente verplicht. In de structuurvisie moet de gemeente haar ambities beschrijven. De structuurvisie is daarmee het richtinggevendende beleidsdocument op lokaal niveau waarin voor overheden, maatschappelijke organisaties, private partijen en burgers duidelijk wordt welk ruimtelijk beleid de gemeente nastreeft.

In de structuurvisie worden keuzes gemaakt over de gewenste ruimtelijke ontwikkeling op de lange termijn op hoofdlijnen. Het beleid wordt vervolgens vastgelegd in een bestemmingsplan met regels voor de bestemming en het gebruik van grond en gebouwen. Bestemmingsplannen die na de structuurvisie worden opgesteld, zijn derhalve geënt op de structuurvisie. De structuurvisie is voor de gemeente bindend, het bestemmingsplan is voor een ieder bindend.

Structuurvisie

Deze Structuurvisie is de samenhangende visie van de gemeente Wijdmeren op haar gehele grondgebied. Het gaat daarbij zowel om de visie op stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteiten, op kwaliteiten die bijvoorbeeld te maken hebben met water, cultuurhistorie, natuur, milieu en verkeer en vervoer, als om de visie op economie, wonen en recreatie.

Lagenbenadering

De Structuurvisie volgt de lagenbenadering. De lagenbenadering legt het landschap uiteen in drie verschillende lagen: de ondergrond, netwerken en de occupatielaag. Elke laag is aan veranderingen onderhevig en heeft een eigen ontwikkelingssnelheid. De ondergrond heeft de langste ontwikkelingsgeschiedenis en de laagste ontwikkelingsnelheid: veranderingen in de ondergrond bestrijken al gauw meer dan 100 jaar. Een voorbeeld hiervan is het verdwijnen van de veenkoepels door de ontginning. De ondergrond is veerkrachtig en kan negatieve effecten van ruimtelijke ontwikkelingen deels opvangen. Negatieve effecten van ruimtelijke ontwikkelingen kunnen pas laat blijken. De netwerkenlaag heeft een iets hogere ontwikkelingsnelheid en kent relatief hoge aanloopkosten en lange aanlooptijden: belangrijke veranderingen in deze laag duren tussen de 20 en 80 jaar. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van snelwegen, spoorlijnen en vaarwegen. De occupatielaag tenslotte heeft de hoogste ontwikkelingssnelheid. Veranderingen zoals de ontwikkeling van woonwijken en bedrijven-terreinen, voltrekken zich veelal binnen één generatie (10 en 40 jaar).

De meerwaarde van de lagenbenadering is dat ruimtelijke keuzen meer in relatie worden gebracht met de onderste lagen. Water, bodem, landschap en hiermee verweven natuur- en cultuurhistorische waarden worden zo structurend voor het ruimtegebruik. Het grote belang

van deze onderste laag hangt samen met de lange reproductietijd en de daarmee samenhangende onvervangbaarheid en de mate van uniciteit van deze waarden en systemen. Ook de tweede laag, de infrastructuur, is steeds meer sturend voor de functies wonen en werken. Het ruimtegebruik van de occupatielaag moet worden afgestemd op de onderste twee lagen.

Het resultaat

De wens van de gemeente is om een structuurvisie te maken die globaal van opzet is, het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen weergeeft en helder is in zijn doelstellingen. De grondgedachte van de structuurvisie is “beheerste ontwikkeling met behoud van het goede”. Dit betekent aandacht voor kwaliteit bij de versterking of uitbreiding van het goede. Kwaliteit gaat boven kwantiteit.

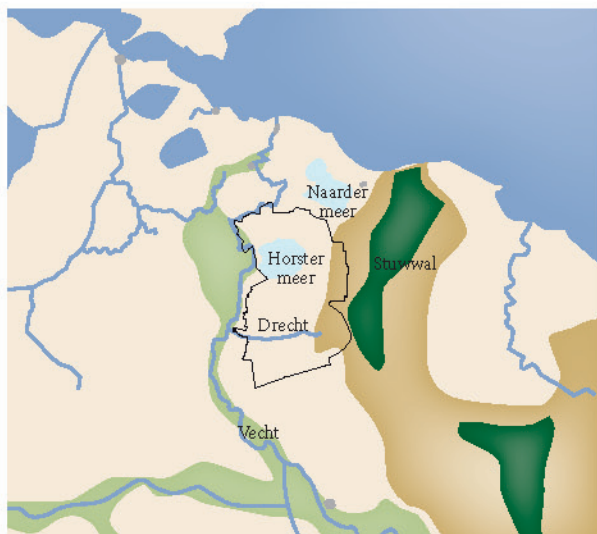
Leeswijzer

Deze structuurvisie bestaat uit twee delen: de analyse en het deel dat over de visie gaat. In het analyse-deel wordt eerst de ontwikkelingsgeschiedenis van gemeente Wijdmeren besproken. Daarna wordt het huidige landschap in de volgende lagen uiteengelegd en geanalyseerd: 1. Bodem, water en natuur; 2. Netwerken; 3. Occupatie. Uit de analyse volgen sterke en zwakke punten die leiden tot opgaven voor de gemeente Wijdmeren, deze zijn verwerkt in hoofdstuk 6: Opgaven. Daarna volgt het deel over de visie in hoofdstuk 7. Het laatste hoofdstuk gaat over de bewonersparticipatie die heeft plaatsgevonden in het kader van deze structuurvisie.

A photograph of a church with a tall brick steeple and a green street lamp in the foreground, with trees and a road visible.

2 Ontwikkelings- geschiedenis

Landschap rond 1200

Landschap rond 1700

- veengronden
- stroomrug
- zandgronden
- bos
- droogmakerij
- zanderij
- stad/linten
- water
- kweloog

2.1 Ontwikkelingsgeschiedenis

Inleiding

Om de landschappelijke situatie van de gemeente Wijdemeren te begrijpen, wordt eerst de ontwikkeling in regionaal verband vanaf omstreeks 1200 in beeld gebracht. Vervolgens wordt ingezoomd op de ontwikkelingen vanaf 1850, voor het grondgebied van de huidige gemeente.

Eerste ontginning - 1200

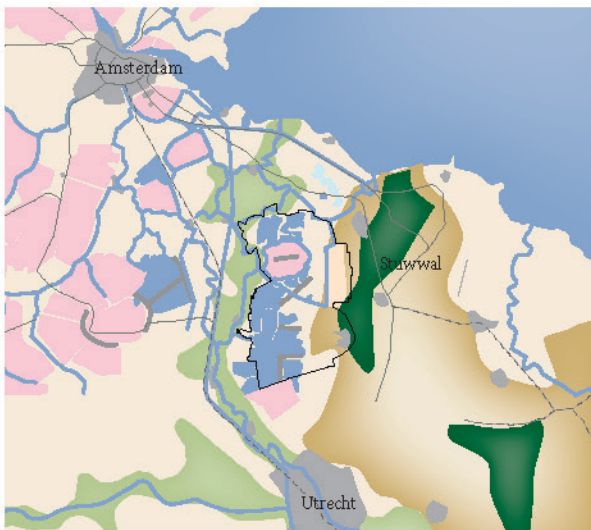
De eerste ontginning van het veen vindt plaats vanaf 1000 na Chr. Boeren, die tot dan toe zijn gevestigd op de stuwwal van 't Gooi en de hoger gelegen oeverwallen langs de Vecht, ontginnen het veenkussen dat daar tussenin ligt. De afwatering is daarbij richtinggevend. Vanaf het hoogste punt van de veenbult loopt

een veenstroom (De Drecht) die afwatert op de rivier de Vecht. Deze veenstroom wordt gebruikt voor de afwatering van de percelen. Er worden wegen en kaden aangelegd met daarop de boerderijen. Deze ontginningsassen vormen de basis van waaruit wordt ontgonnen. Het veen ligt ten tijde van de eerste ontginning enkele meters hoger dan de omgeving. Door de ontwatering daalt het maaiveld na enkele eeuwen en is afwatering via natuurlijk verval niet meer mogelijk.

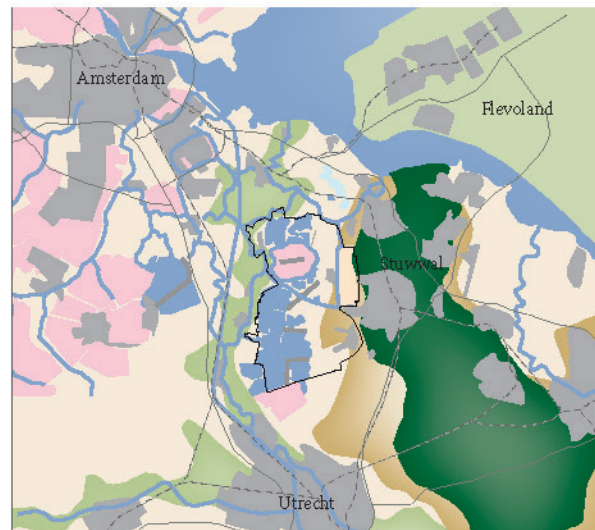
In het veen liggen verschillende veenmeren, of kwelogen, zoals het Horstermeer en het Naardermeer. Hier was de uittreding van kwel zo groot dat er geen vegetatie kon groeien en is het nooit tot veengroei gekomen. Het Naardermeer en Horstermeer zijn dus natuurlijke meren.

Natte vervening en zanderij - 1700

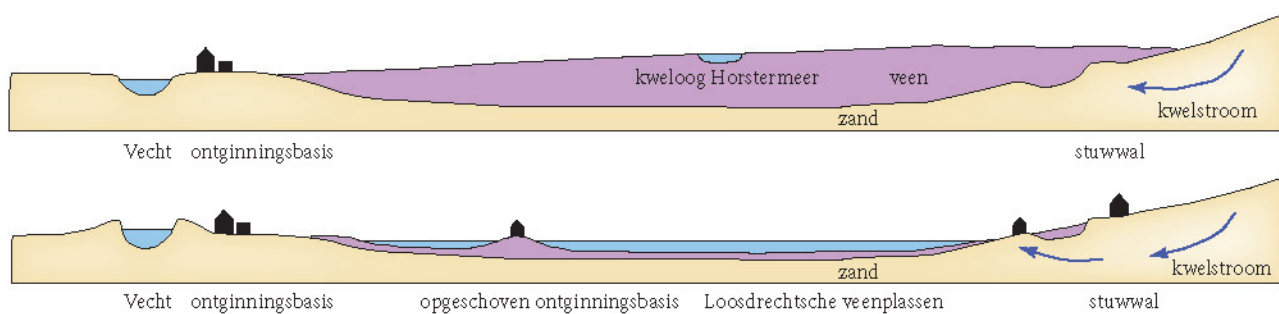
Rond 1500 wordt het veengebied te nat voor akkerbouw en schakelt men over op weidebouw. Vanaf de 16de eeuw begint ook de natte vervening van het gebied: vanaf schuiten wordt onder water het veen opgebaggerd. Het opgebaggerde veen wordt te drogen gelegd op de legakkers, waarna het als brandstof (turf) gebruikt kan worden. Legakkers zijn smalle percelen die de oorspronkelijke ontginning volgen. Deze smalle percelen waren kwetsbaar en sloegen weg of werden vergraven, waardoor aan de winderige westkant grote veenplassen ontstonden, zoals de Loosdrechtsche Plassen. Deze plassen zijn dus, in tegenstelling tot het Naardermeer en het Horstermeer, ontstaan door menselijk ingrijpen.

Landschap rond 1900

Landschap rond 2000

Landschap voor en na de veenontginningen

Vanaf de 17e eeuw werd er in 's Graveland zand gewonnen voor bouwprojecten in Amsterdam, met de grachtengordel als voornaamste project. Het zand werd met schuiten via trekvaarten afgevoerd naar Amsterdam. Uit Amsterdam kwamen retourvrachten met stadsvuil, waarmee de afgegraven zandgronden werden bemest. In 1629 wordt een eerste poging gedaan om de Horstermeer droog te leggen. De drooglegging mislukt en pas in 1882 wordt er opnieuw een poging gedaan die dan, met behulp van de stoommachine, wel slaagt.

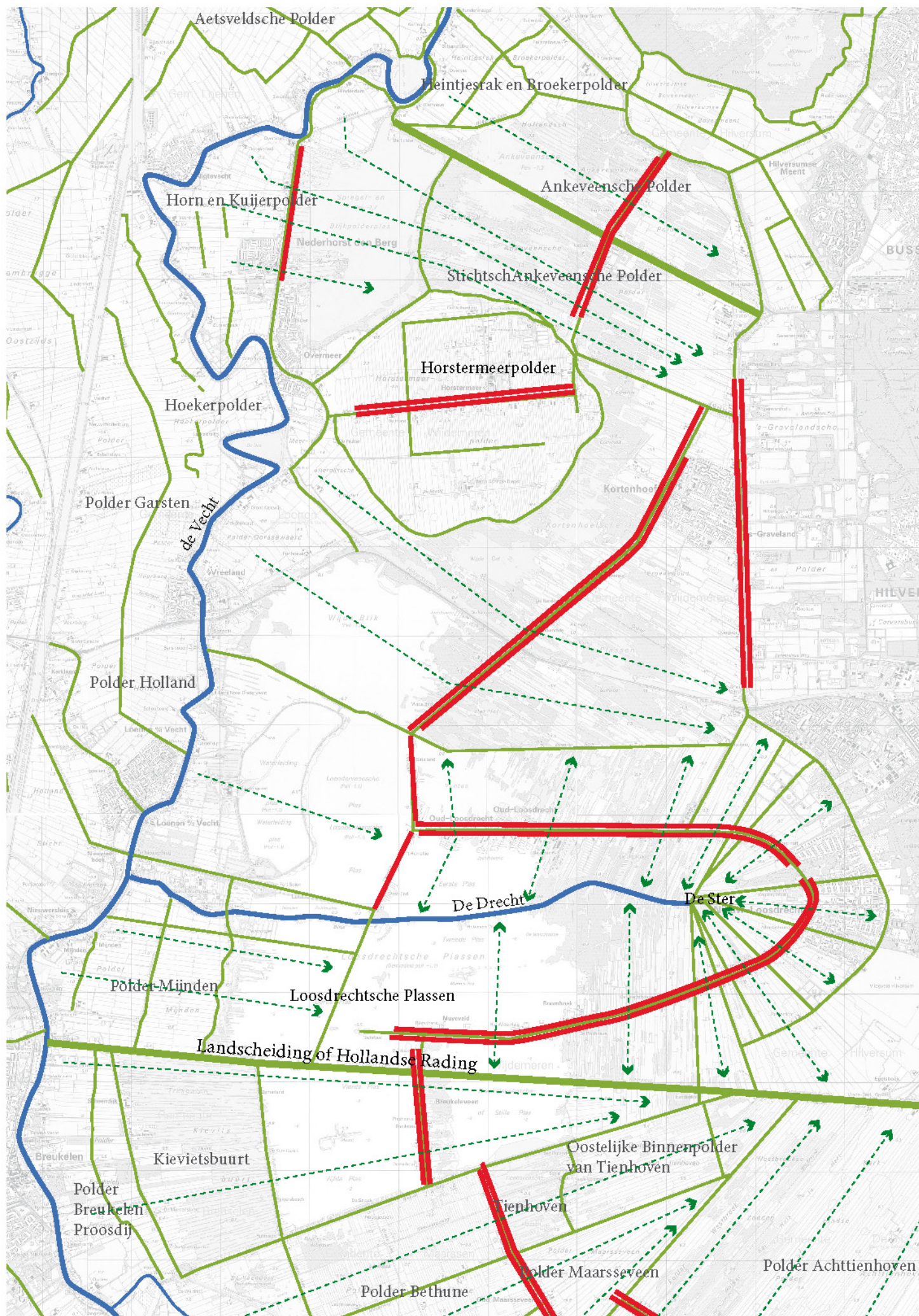
Verstedelijking en drooglegging veenplassen - 1900

Rond 1900 worden veel veenplassen drooggelegd. De Loosdrechtsche Plassen zijn daarentegen nooit drooggelegd. De ondergrond van

de Loosdrechtsche Plassen bestaat uit dekzand waardoor de kwel vanuit de stuwwal hier gemakkelijk door het zand naar boven komt. Als de Loosdrechtsche Plassen zouden worden drooggelegd, dan zou dat dus zeer hoge bemalingskosten met zich meebrengen. Bovendien zou de voedselarme dekzandondergrond zwaar bemest moeten worden om goede landbouwgrond te krijgen. Dezelfde problematiek speelt ook in de Horstermeerpolder die met moeite is drooggelegd. Door de industriële revolutie komt aan het einde van de 19de eeuw de verstedelijking op gang. Vooral steden als Amsterdam en Utrecht groeien fors. De infrastructuur wordt uitgebreid en verbeterd, er komen autowegen en spoorlijnen.

Verdichting landschap - 2000

Het huidige landschap heeft de afgelopen decennia een drastische transformatie ondergaan. Het landschap verstedelijkt in hoog tempo. Amsterdam en Utrecht zijn veel groter geworden en ook de steden op de Heuvelrug zijn flink uitgebreid. De stuwwal, tot dan toe voor een groot deel bedekt met heide, raakt begroeid met bos. De gemeente Wijdmeren ligt als een groen, waterrijk buitengebied ingeklemd tussen Utrecht, Amsterdam en de steden op de stuwwal. Dit is één van de belangrijkste kwaliteiten van de gemeente Wijdmeren.

Smalle kavels in de Horstermeer

De Ster bij Nieuw-Loosdrecht

Ontginningssystematiek

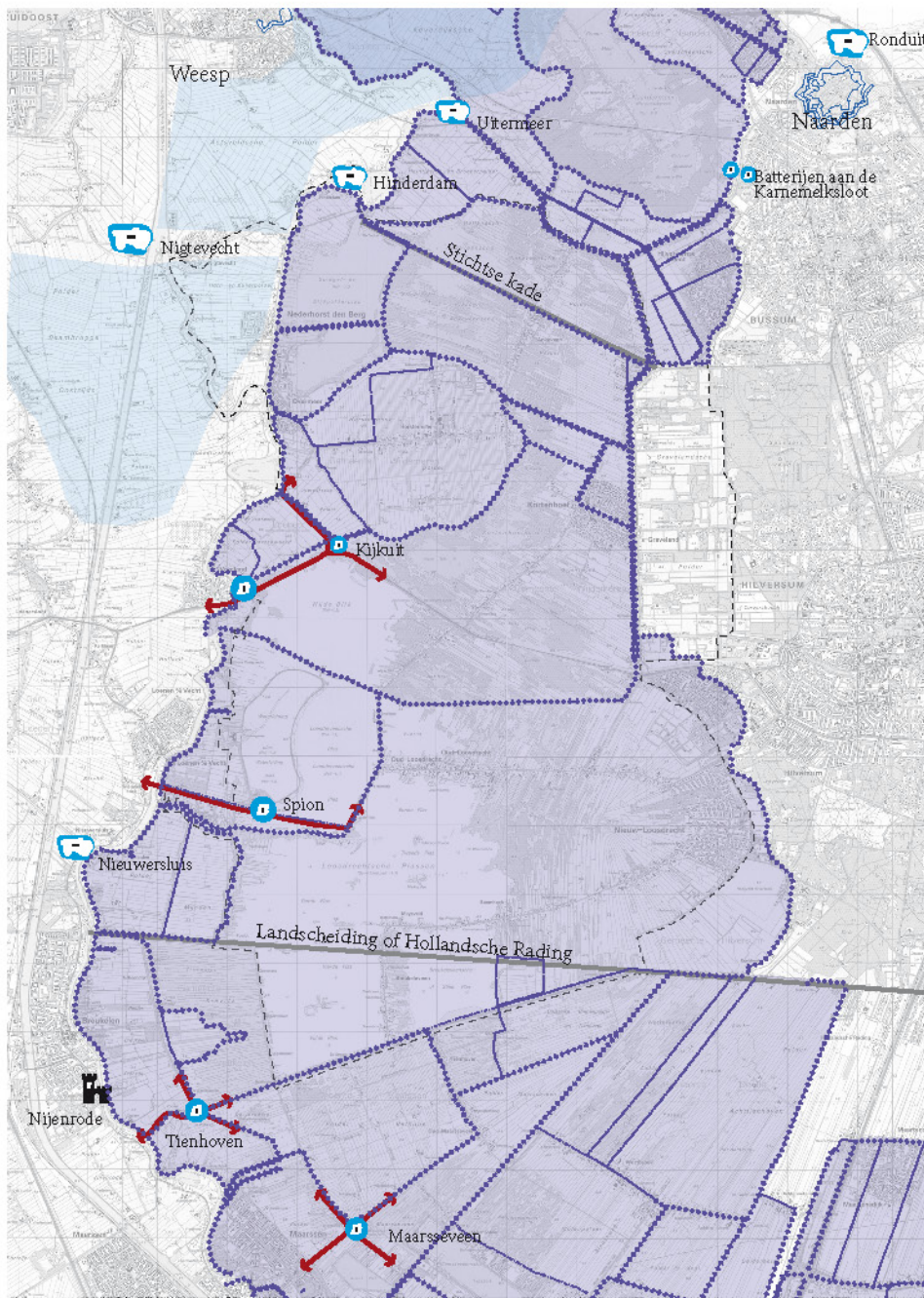
Ten noorden van Loosdrecht is het veen ontgonnen vanaf de stroomruggen van de Vecht via een lang doorlopende kavelstructuur. De Stichtse Kade, de historische grens tussen Holland en Utrecht, loopt parallel aan de verkaveling.

De ontginning van Loosdrecht is anders verlopen dan in de aangrenzende gebieden. Door de aanwezigheid van de Drecht ontstond bij Loosdrecht De Ster, een markante waaivormige verkaveling die afwaterde op de Drecht. De Hollandsche Rading, destijds de grens tussen Holland en Utrecht, vormde daarbij een harde grens.

Afwijkende ontginningen

De Horstermeer en 's Graveland zijn ontginningen van later datum dan de veenontginningen. In 's Graveland wordt vanaf de 17de eeuw zand gewonnen en ontwikkelt zich dan tot landgoederenzone. De ontginning is in een blokvorm en wijkt duidelijk af van de veenontginningen. De Horstermeer wordt in de 17de eeuw drooggelegd, maar dat mislukt door de wateroverlast. Pas in de 19de eeuw lukt het om de Horstermeer permanent te ontginnen. De droogmakerij heeft een typische rationele polderontginning met een middenweg die de polder in twee delen verdeelt. Vanwege de hoge kweldruk zijn de kavels zeer smal om het land zo goed mogelijk te ontwateren.

De contrasten tussen deze afwijkende ontginningen en het landschap van de veenverkavelingen maken het landschap boeiend.

Militair landschap

Fort Spion

Fort Kijkuit

- Nieuwe Hollandse Waterlinie (19e en 20e eeuw)
- grens inundatiepolder
- Stelling van Amsterdam (19e eeuw)
- vestingstad (Middeleeuwen)
- fort (19e en 20e eeuw)
- kasteel (Middeleeuwen)
- acces (toegang die door een inundatie voert)

2.2 Landschap en cultuurhistorie

Inleiding

De basis van het huidige cultuurlandschap is rond 1000 na Chr. gelegd toen het veen in cultuur werd gebracht. De verkaveling van destijds is, ondanks alle dynamiek, nog steeds zichtbaar en speelt een belangrijke rol in de huidige inrichting. Vanaf de 17de eeuw krijgt het militaire landschap vorm. Deze laag is minder zichtbaar dan de onginningen, maar is nog steeds terug te vinden in het landschap.

Militair landschap

Bijna de hele gemeente Wijdmeren ligt in De Nieuwe Hollandse Waterlinie uit 1871, die ter vervanging diende van de uit eind 17e eeuw daterende Hollandse Waterlinie. Een belangrijk

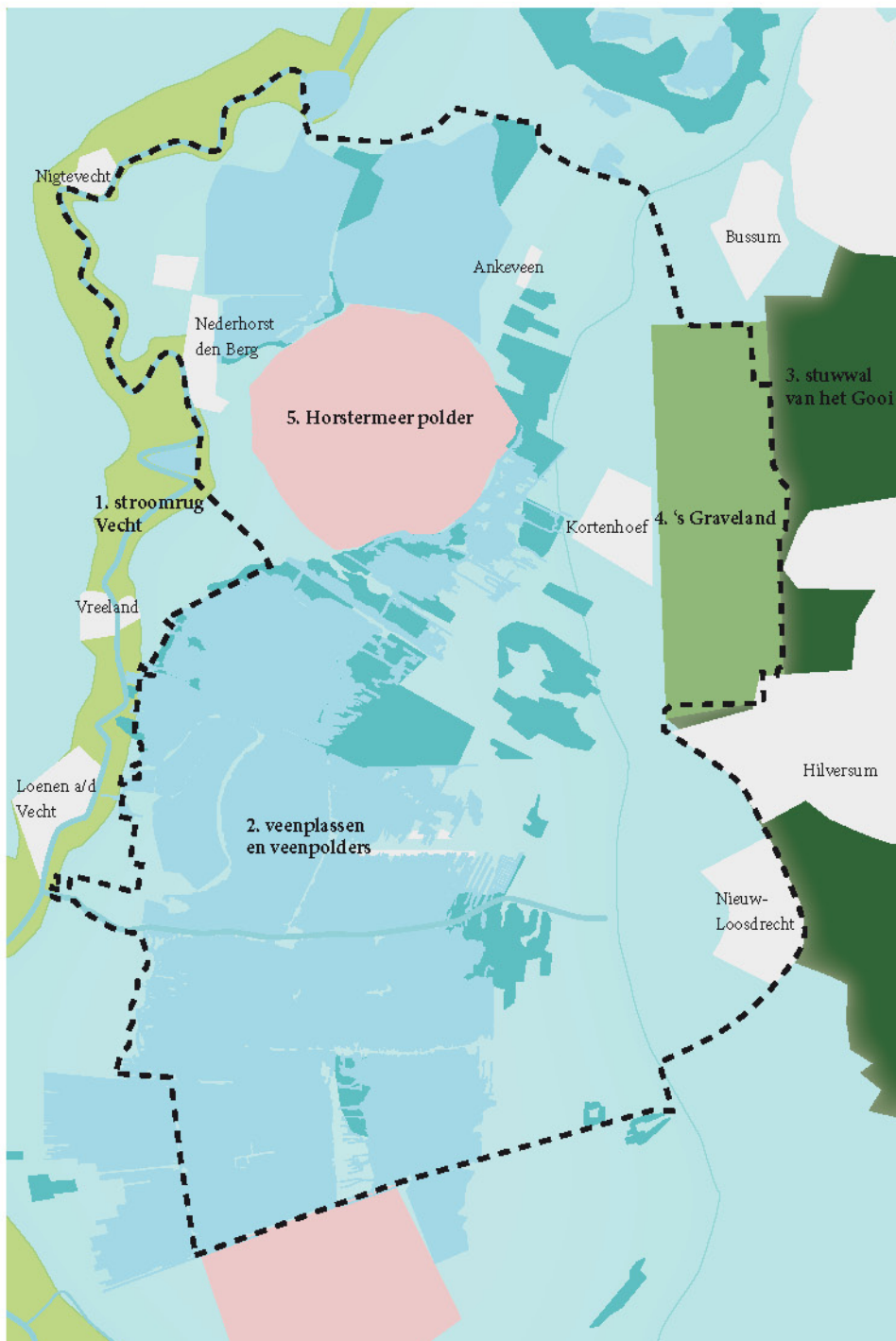
verschil tussen de oude en de nieuwe linie is dat de stad Utrecht nu binnen de linie viel.

De Waterlinie lag als een beschermende krans rondom de steden van Holland, 85 kilometer lang en 3 tot 5 kilometer breed. Met 46 forten strekte de linie zich uit van het eiland Pampus in de Zuiderzee tot aan de Biesbosch. Daarnaast bestond de linie uit de vijf vestingsteden Muiden, Weesp, Naarden, Gorinchem en Woudrichem.

De geïnundeerde gebieden vormden het hoofdbestanddeel van de verdediging. De forten dienden ter verdediging van zwakke plekken in de linie, en ter bescherming van de inundatiesluizen die het water toelieten en waarmee het waterpeil geregeld werd.

De Stelling van Amsterdam, aangelegd tussen 1880 en 1920, is een verdedigingslinie, gelegen op 10 tot 15 kilometer rond het centrum van Amsterdam. De verdedigingslinie bestond uit grote gebieden die onder water gezet konden worden in geval van vijandelikheden en 42 forten, gesitueerd op plaatsen waar de waterlinie wordt doorkruist door dijken, wegen, of spoorlijnen.

Door de gemeente Wijdmeren lopen nog een tweetal oude landsgrenzen. De Landscheiding, of Hollandsche Rading, was de veel betwiste grens tussen Holland en Utrecht. In het noorden loopt de Stichtse Kade, een tweede voormalige grens tussen Holland en Utrecht.

Landschapseenheden

1 Stroomrug Vecht

2 Veenplassen en veenpolders

3 Stuwwal van het Gooi

4 's Graveland

5 Horstermeer polder

Vijf Landschapseenheden

Op basis van het ontstaan van het landschap en de cultivering ervan door de mens, kunnen in het huidige landschap vijf landschapseenheden worden onderscheiden:

1. Stroomrug Vecht

De stroomrug van de Vecht maakt slechts een klein deel uit in het noordwesten van de gemeente. De invloedssfeer van de Vecht strekt zich uit tot in de Horn- en Kuijerpolder.

2. Veenplassen en veenpolders

Het landschap van de veenplassen beslaat het grootste deel van de gemeente Wijdemeren. De meren zorgen voor een open landschap. Aan de oostkant van de meren, op de plekken waar

nog overblijfselen van legakkers zijn, groeit het landschap langzaam dicht.

De flank van de stuwwal ligt als een open zone tussen de veenplassen en de stuwwal in. Dit gebied hoort bij de veenverkavelingen maar is, als flank van de stuwwal, iets hoger gelegen.

3. Stuwwal van het Gooi

De stuwwal zelf valt net buiten de gemeente, maar is toch een belangrijk onderdeel van het landschap. De invloedssfeer van de stuwwal is natuurlijk zichtbaar in 's Graveland, maar ook rond Nieuw-Loosdrecht. Misschien wel de belangrijkste invloed van de stuwwal op de gemeente Wijdemeren is de kwel. Door de kwel ontstaan er interessante gradienten met bijzondere vegetatie.

4. 's Graveland

's Graveland is als 17de eeuwse zandafgraving een duidelijke eenheid binnen de stuwwal. De vele landgoederen en buitenplaatsen in de karakteristieke blokverkaveling geven het gebied een eigen karakter.

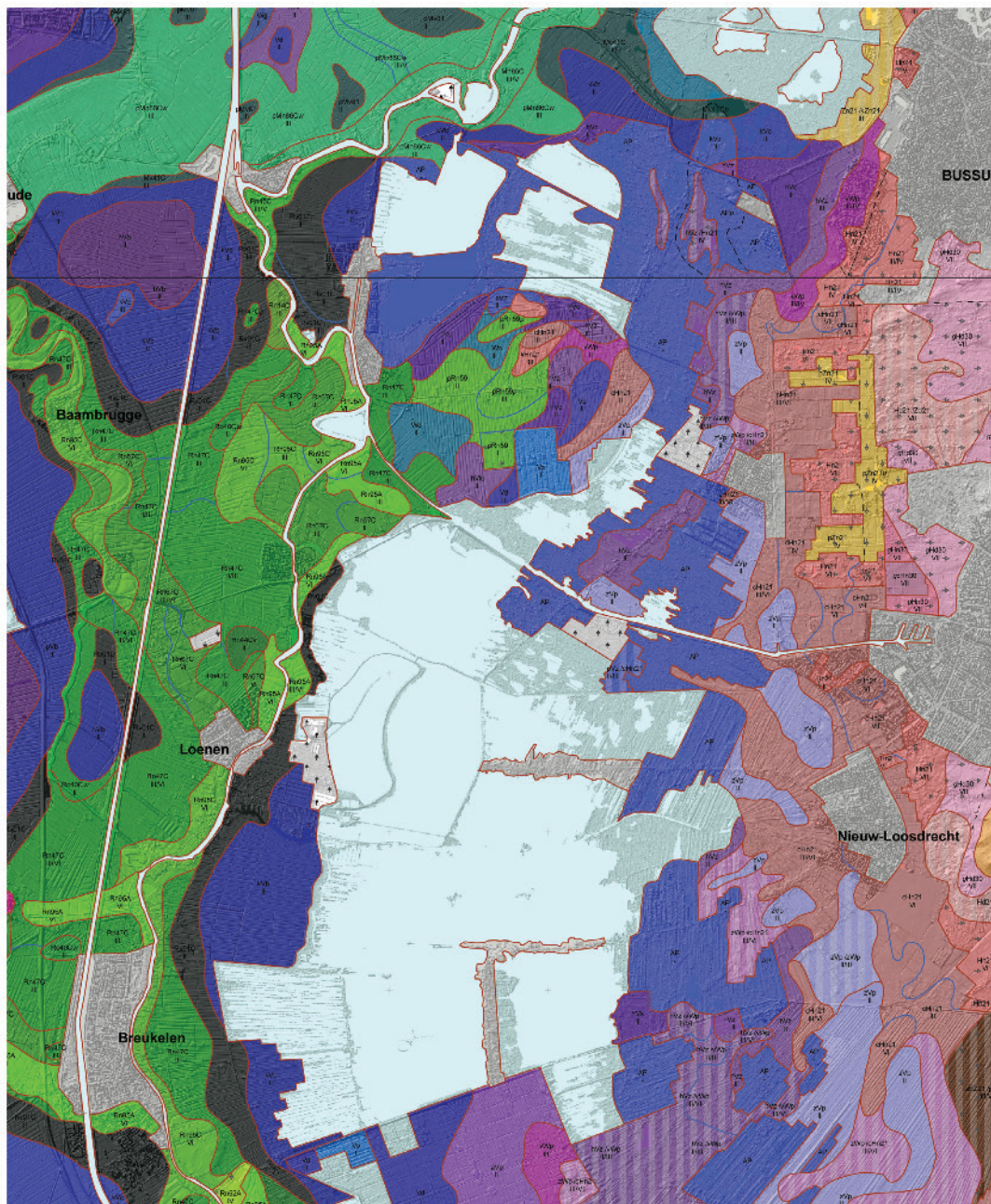
5. Horstermeerpolder

De Horstermeerpolder vormt een contrast met de omliggende veenplassen. De inrichting van de polder is heel pragmatisch met een zeer smalle verkaveling vanwege de kwelproblemen, en een middenweg die de polder in twee delen verdeelt. Het is een typische 19e eeuwse droogmakerij.

A photograph of a pond with lily pads and reeds. The pond is in the foreground, with several large, round, green lily pads floating on its dark surface. The water reflects the surrounding vegetation. In the background, there is a dense thicket of tall reeds and grasses, some with brown, dried seed heads. Behind the reeds, there are several trees with green foliage. The overall scene is a natural, serene landscape.

3 Bodem, water en natuur

Bodemkaart

3.1 Bodem

Inleiding

Het huidige landschap wordt bepaald door grofweg drie verschillende bodemtypen: de rivierkleigronden ten westen van de gemeente Wijdmeren, de veengebieden en tenslotte de hoger gelegen zandgronden ten oosten van de gemeente Wijdmeren.

1 Rivierkleigronden

De Vecht heeft klei en zavel afgezet, waarbij de kleinste kleideeltjes verder van de stroom zijn afgezet dan de grotere zanddeeltjes. Door inklinking van het veen kwamen de kalkrijke fijnzandige stroomruggen hoger te liggen. De kalkloze zware klei ligt lager in de kommen.

2 Veengebied

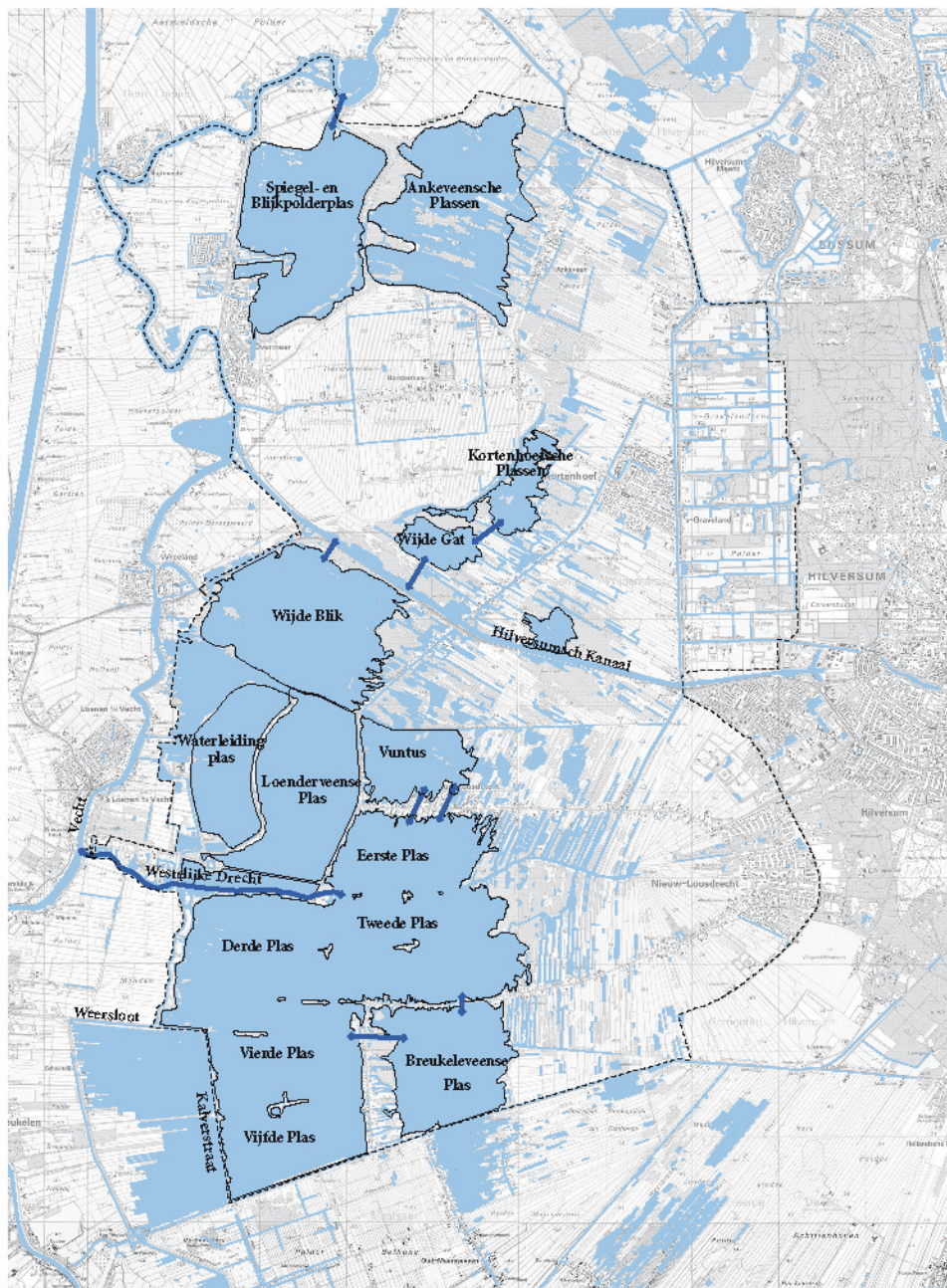
Tussen de Vecht en de Utrechtse Heuvelrug ligt een groot veengebied met een zandondergrond. Een groot deel is ontgonnen waardoor een deel van het veen is verdwenen. Bij de zogenaamde natte vervening zijn plassen ontstaan. Ook de Horstermeerpolder bestaat voor een deel uit drooggelegde veengronden. Hier en daar komt het dekzand aan de oppervlakte. Daarnaast komen hier zeer humeuze, donker gekleurde zavelbovengronden op een ondergrond van slappe, kalkrijke klei voor.

3 Hogere zandgronden

De stuwwal bestaat grotendeels uit zand. Er ko-

men grindrijke, grofzandige holtpodzolgronden en haarpodzolgronden voor. Op de overgang naar lagere zandgronden vindt men een gordel stuifzand en een sterk golvend reliëf. Op de middelhoge zandgronden is de bodem geschikt gemaakt voor agrarisch gebruik door ophoging met potstalmest. Hierdoor is een humushoudende bovengrond ontstaan.

De lagere veenontginningszandgronden bestaan uit zowel veen als zand. Het gebied kenmerkt zich door hoge grondwaterstanden en een zeer humeuze tot humusrijke bovengrond.

Waterkaart

3.2 Water

De plassen, kanalen en riviertjes vormen een belangrijk onderdeel van de gemeente Wijdemeren. Het water beslaat circa 40% van de totale oppervlakte van de gemeente.

Noordelijke Plassen

In het noordelijke gedeelte van de gemeente komen vier plassen voor:

De Spiegel- en Blijkpolderplas is door zandwinning ontstaan. Per boot is de plas alleen bereikbaar vanaf de Vecht via de Zanderijsluis. De Ankeveense en Kortenhoefse Plassen zijn bijzondere natuurgebieden. Zij zijn gesloten voor recreatievaart. Alleen met een gids zijn ze toegankelijk. Het Wijde Gat is een wat kleinere

plas die zuidelijk van de Kortenhoefse plassen ligt.

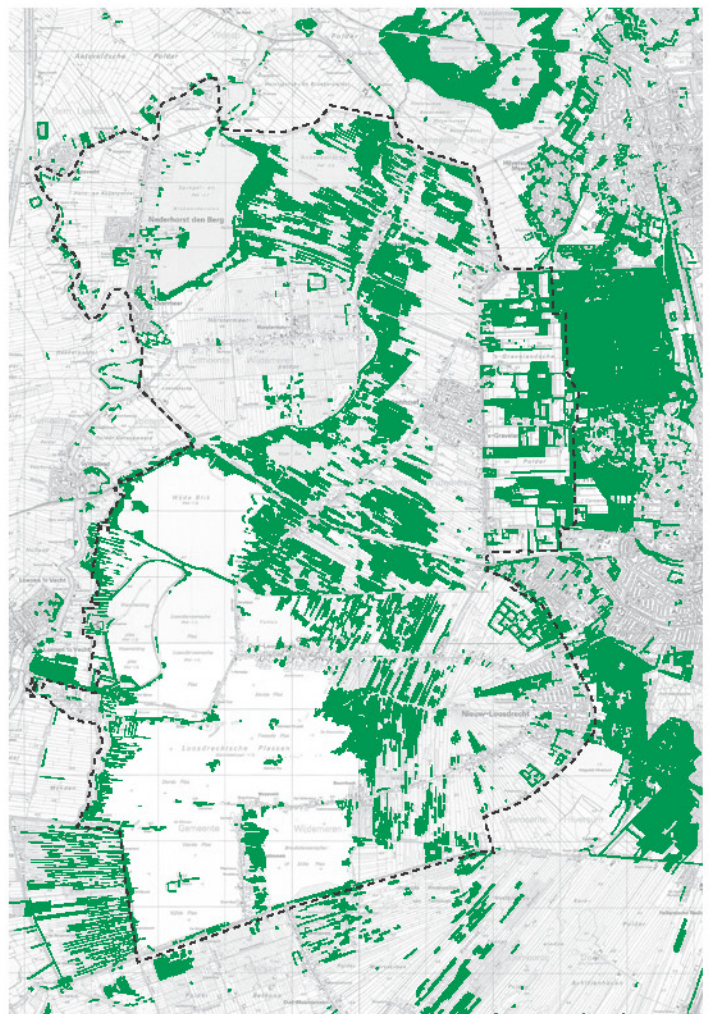
Zuidelijke Plassen

De Wijde Blik is de meest noordelijk gelegen plas die alleen via het Hilversums Kanaal is te bereiken. De Loenderveense Plas is een grote, voor recreatie afgesloten plas ten zuiden van het Wijde Blik en is bestemd als buffer voor de drinkwatervoorziening. De Vuntus is een kleine plas ten oosten van de Loenderveense Plas. De Eerste tot en met de Vijfde Plas vormen een groot aaneengesloten plassencomplex: De Loosdrechtse Plassen. Deze vijf plassen zijn enigszins van elkaar gescheiden door eilandjes,

overblijfselen van legakkers en rietkragen, maar vormen samen één plas, die via de Vecht te bereiken is. De Breukeleveense Plas of Stille Plas is de meest zuidoostelijk gelegen plas.

Oppervlak bos in 1900

Oppervlak bos in 2000

3.3 Natuur

De natuur in de gemeente Wijdmeren bestaat uit open water, riet, graslanden en bos. Vooral water speelt een grote rol in de natuur van gemeente Wijdmeren. Waterkwaliteit is de basis voor hoge natuurwaarden. Door de kwel vanuit de stuwwal is de waterkwaliteit op sommige plekken zeer goed. De kwel zorgt voor gradiënten met een bijzondere vegetatie.

Verdichting

Als de oppervlakte bos in 1900 wordt vergeleken met de oppervlakte bos in 2000, valt op

dat het landschap op een groot aantal plekken dichtgroeit. Rond 1900 werd het landschap door turfsteken, rietsnijden en het kappen van geriefhout opgehouden. Deze eeuwenoude vormen van landschapsbeheer hebben hun economische basis verloren. Het gevolg is dat de oevers en legakkers langzamerhand begroeid zijn geraakt met voornamelijk elzen. Dat is een spontaan proces. Vooral op die plekken waar in 1900 nog open legakkers waren is nu veel begroeiing opgeschoten. Petgaten zijn dichtgegroeid en hebben inmiddels het

eindstadium van moerasbos bereikt. Hiermee gaat de leesbaarheid van de unieke verkaveling van legakkers en petgaten verloren. Zowel de cultuurhistorische waarde als de natuurwaarde van het landschap lopen daardoor terug.

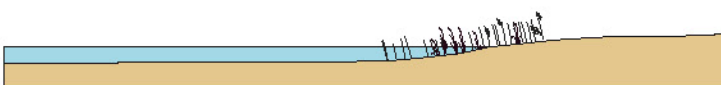
Doordat veel petgaten zijn dichtgegroeid blijven er minder plekken over die tussen het beginstadium water en het eindstadium bos zitten. Juist de verscheidenheid aan verschillende successiestadia zorgt voor een grote biodiversiteit en voor een gevarieerd landschapsbeeld.

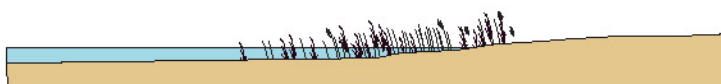
Verdichting van de veenverkaveling in Het Hol

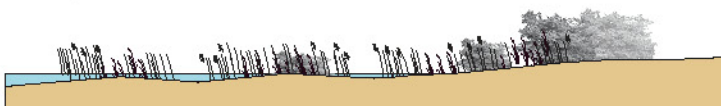
1. beginfase

2. rietgroei aan oever

3. riet groeit verder het water in

4. verlanding en opslag struweel

5. eindstadium: elzen-broekbos

De verschillende successiestadia van verlanding

A scenic view of a river flowing through a lush green landscape. The river is bordered by tall, mature trees with dense foliage. A paved path runs along the right side of the river, and a grassy bank is visible on the left. The sky is overcast.

4 Netwerken

Middenweg, Horstermeerpolder

Nieuw Loosdrechtsedijk

N201

Infrastructuur

4.1 Wegen

Regionale ontsluiting

De wegen in het gebied volgen veelal de loop van oude kades. Vanwege het vele water is de wegenstructuur in het veengebied grofmazig. In het gebied liggen drie regionale wegen. De N201 verbindt de A2 met Hilversum, de N523 ontsluit het noordwestelijke deel van de gemeente Wijdmeren, en de N236 verbindt Hilversum met Weesp.

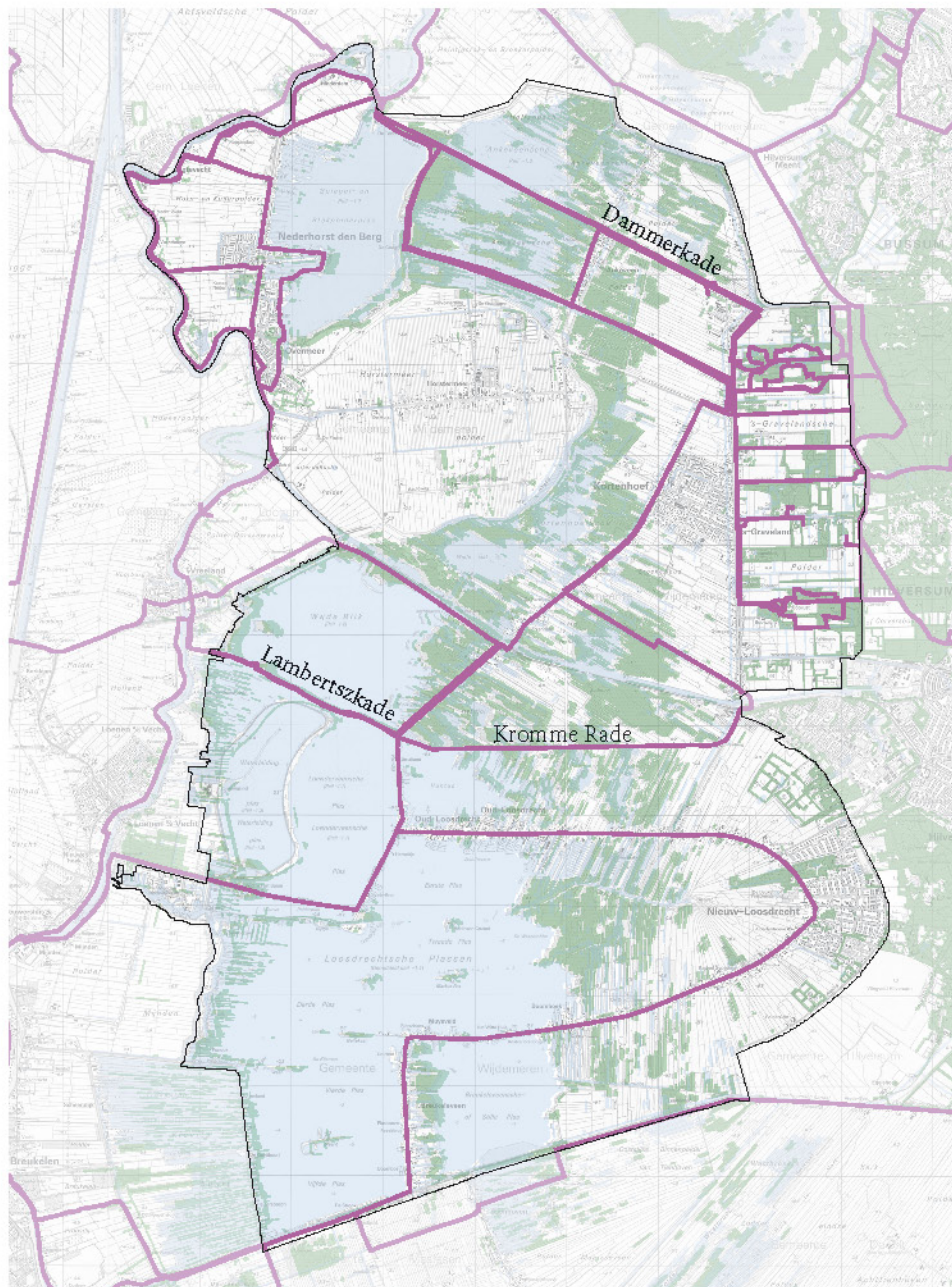
Lokale ontsluiting

Het hele gebied is goed ontsloten door middel van lokale wegen. De wegen zijn echter op veel plaatsen erg smal doordat ze op een oude kades liggen met aan weerszijden bebouwing

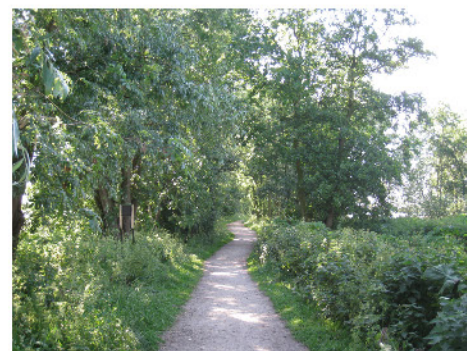
en water. Verbreden is daarom geen optie of zeer lastig. Hierdoor hebben de wegen wel een karakteristiek profiel.

Problematiek

Veel bewoners ervaren het autoverkeer als een groot knelpunt. Op de N201, de belangrijkste toegangsweg naar de gemeente, staat het verkeer richting A2 regelmatig vast. Verder wordt de verkeersdruk op het Noorder- en Zuidereinde in 's-Graveland door bewoners als hoog ervaren.

Fiets- en wandelpaden

Lambertszkade

Kromme Rade

Dammerkade

4.2 Recreatieve paden

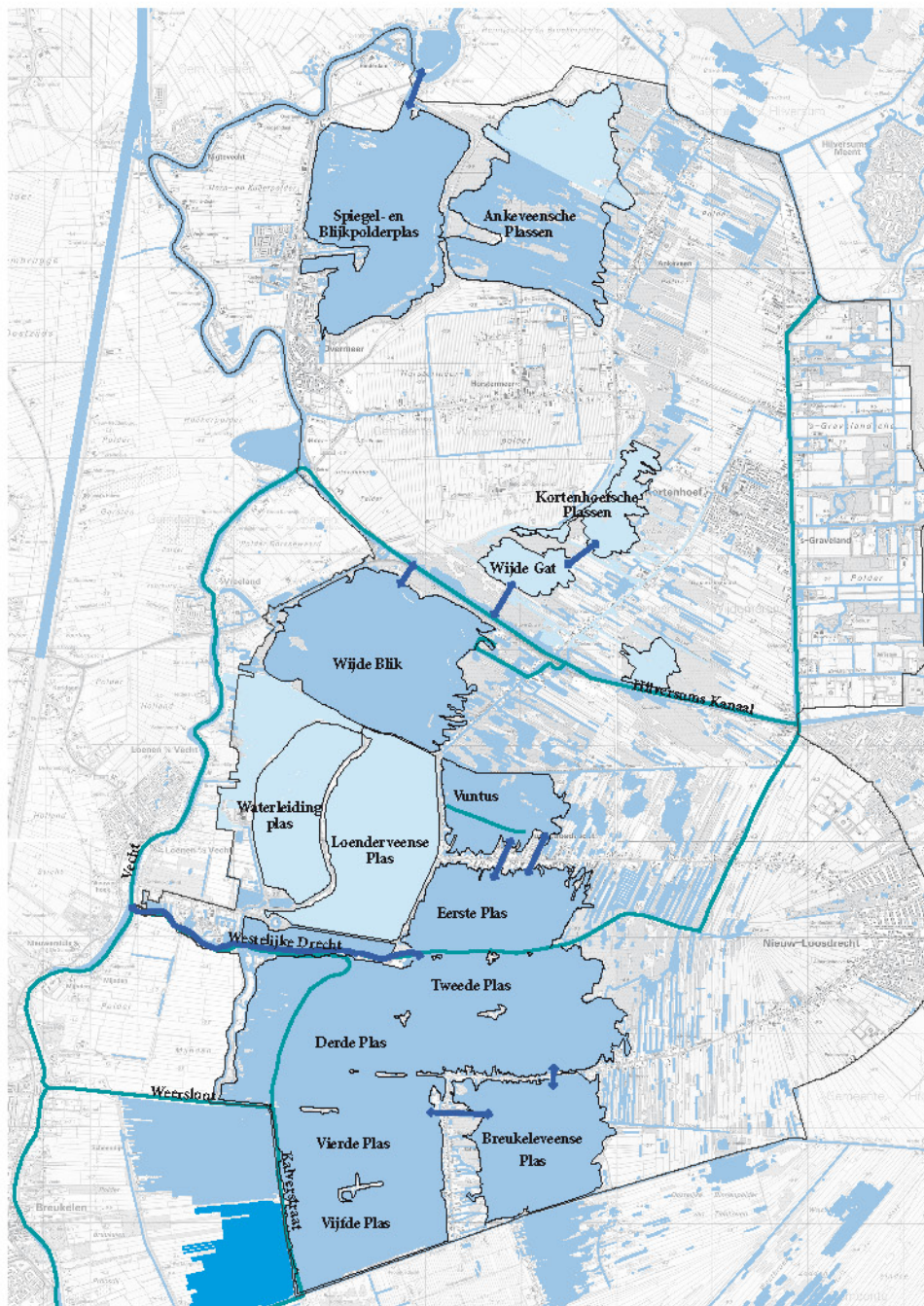
Fiets- en wandelpaden

Er zijn verschillende fiets- en wandelpaden te vinden in het gebied. Het hele gebied is goed toegankelijk voor fietsers en wandelaars. Door de smalle wegen, vooral langs de plassen, is het niet overal mogelijk gescheiden fietspaden aan te leggen. Toch kan ook hier goed gefietst worden. Door het vele water is het netwerk relatief grofmazig.

Hoewel het gebied al redelijk ontsloten is voor recreatief langzaam verkeer, liggen er ook nog mogelijkheden voor nieuwe recreatieve ontsluitingen. Zo is de Horstermeer nog niet goed ontsloten voor recreatief langzaam verkeer. Ook zijn er weinig paden die dwars door de graslanden heen lopen. De veenverkaveling is daardoor niet erg beleefbaar.

Kajakken op de Loosdrechtse Plassen

Vaarnetwerk

- bevaarbaar water
- niet bevaarbaar water
- water speciaal geschikt voor kano's
- vaarroute
- vaarverbinding

4.3 Vaarwegen

Vaarnetwerk

Er zijn veel mogelijkheden voor de watersport op en rond de plassen. Door het gevarieerde landschap is er ruimte voor zowel motorvaartuigen, zeilers en kanoërs. Niet alle plassen zijn echter met elkaar verbonden. Een aantal gebieden zijn hierdoor geïsoleerd. Een voordeel is dat bepaalde plassen een eigen sfeer krijgen omdat er bijvoorbeeld alleen kleine vaartuigen kunnen komen.

Vanuit de Loosdrechtse Plassen zijn er enkele doorsteken naar de Vecht, zoals de Weersloot, de Westelijke Drecht en het Hilversumskanaal. Ook vanaf de Spiegel- en Blijkpolderplas is er een doorsteek naar de Vecht.

5 Occupatie

Huizen aan de Dammerkade bij Ankeveen

5.1 Wonen

Algemeen

In de gemeente Wijdmeren wonen ruim 23.000 mensen. Ankeveen, Kortenhoef, Nederhorst den Berg en Nieuw-Loosdrecht zijn de grotere plaatsen in de gemeente. Het zijn allemaal kernen die zijn ontstaan aan de linten. Daarnaast concentreert de bebouwing zich vooral in de linten. Hier zijn over het algemeen de woningen uit het duurdere segment te vinden. Het lint in de Horstermeer is een uitzondering en heeft echt een polderkarakter met een ruim opgezet lint bestaande uit voornamelijk boerderijen. In 's Graveland liggen veel landgoederen met landhuizen die vanaf de 17de eeuw zijn gebouwd. 's Graveland is een bijzonder woonmilieu met een eigen karakter.

Knelpunten

1. Stagnatie in de woningmarkt

Het is een landelijk bekend fenomeen, ook herkenbaar in de gemeente Wijdmeren. De woningmarkt functioneert niet optimaal en dit heeft tot gevolg dat in het algemeen de keuzemogelijkheden voor woningzoekenden te beperkt zijn. Doorstroming is beperkt omdat mensen die op zich best bereid zijn te verhuizen en geschikte woningen voor andere woningzoekenden vrij te maken, door het gebrek aan keuzemogelijkheden blijven zitten waar ze zitten.

2. Bouwproductie: onevenwichtig

Een te kleine, "schoksgewijze" bouwproductie (pieken en dalen) die bovendien eenzijdig kan worden genoemd (relatief veel eengezinskoop-

woningen), draagt niet bij aan een verbetering van deze situatie.

3. Voorraad past onvoldoende bij vraag: doelgroepen in de knel.

De woningvoorraad van de gemeente Wijdmeren bestaat vooral uit eengezinswoningen, met name in de koopsector. De voorraad past onvoldoende bij de woonwensen op korte en lange termijn. Dit levert knelpunten op voor de volgende doelgroepen:

Jongeren

Van echte ontgroening is geen sprake in Wijdmeren. Dit betekent dat er een blijvende behoefte aan woningen onder jongeren is. En zij hebben een moeilijke positie op de woningmarkt. Voor deze doelgroep is onvoldoende

'Alpenhuis' aan de Vaartbrug, bij Breukeleveen

passende huisvesting te vinden in de gemeente Wijdmeren.

Ouderen

De gemeente Wijdmeren heeft een behoorlijk oude leeftijdsopbouw en in de komende jaren krijgt de gemeente bovendien te maken met vergrijzing. Het aantal personen van 65 jaar en ouder stijgt met 23%. Het aandeel ouderen ligt in 2015 hoger dan het landelijk gemiddelde. Afhankelijk van inkomen en leefstijl lopen de woonvoorkeuren behoorlijk uiteen. Zo is de voorkeur voor een koopwoning in de leeftijdscategorie 55-64 jaar nog relatief groot, terwijl bij de oudere groepen de voorkeur omslaat naar de huursector.

Wel is duidelijk dat de meerderheid van de ouderen in Wijdmeren zo lang mogelijk

zelfstandig wil blijven wonen, ook als er onverhoopt zorg nodig is. Pas op latere leeftijd (75+) komen alternatieven in beeld: aanleunwoningen, verzorgings- of verpleeghuis.

Op dit moment is er een tekort aan passende huisvesting voor deze doelgroep, en dat tekort loopt de komende jaren verder op als geen passend antwoord wordt gevonden (bron: (regionale) woonvisie).

Mensen met fysieke/verstandelijke beperkingen

Bijzondere aandacht is nodig voor mensen met fysieke/verstandelijke beperkingen. Dat heeft vanzelfsprekend te maken met de vergrijzing van de bevolking (reeds genoemd). Maar ook door de ingezette extramuralisering en vermaatschappelijking van de zorg is er een toene-

mende behoefte aan kleinschalige woonvormen waar wonen, zorg en welzijn worden gecombineerd. De nadruk ligt hierbij op zelfstandige (levensloopbestendige) woningen, al dan niet met (thuis)zorg. In deze woningen kunnen mensen in principe lang zelfstandig blijven wonen. Een goed pakket van welzijn en zorg moet dan echter wel voorhanden zijn op het moment dat daar behoefte aan ontstaat.

Intratuin langs de Vreelandseweg

5.2 Werken

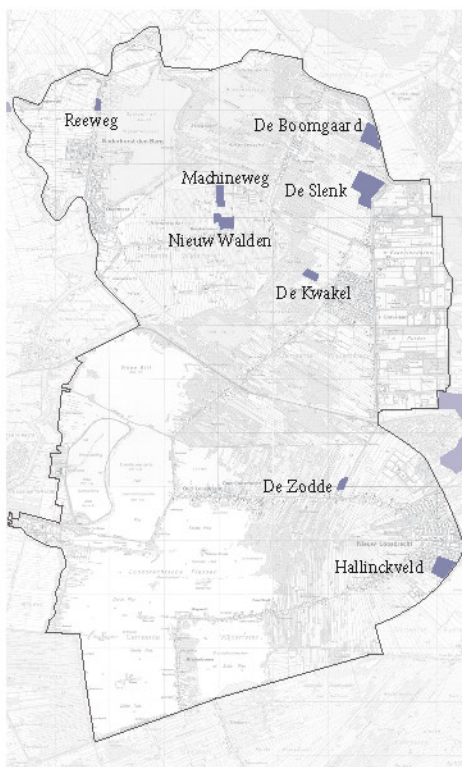
Sectoren

In de gemeente Wijdmeren werken de meeste mensen in de zakelijke dienstverlening. Daarnaast speelt ook de vrijetijdsector een grote rol. Vooral jachthavens, horeca en recreatieterreinen zijn een belangrijke bron van inkomsten in de gemeente Wijdmeren. Agrarische bedrijfsvoering is een relatief kleine sector binnen de gemeente.

Bedrijventerreinen

In de gemeente Wijdmeren ligt een aantal kleine bedrijventerreinen. Binnen de dorpsgrenzen van Nieuw Loosdrecht ligt de Rading (Hallinckveld), een wat groter bedrijventer-

rein. Aan de Oud-Loosdrechtsedijk ligt een klein bedrijventerrein: De Zodde. Ten westen van Kortenhoef ligt een klein bedrijventerrein De Kwakel. Tegenover 's Graveland aan de noordkant, liggen twee bedrijventerreinen vrij dicht bij elkaar. Het bedrijventerrein De Slenk ligt direct tegenover 's Graveland en doet op die plek afbreuk aan de sfeer en kwaliteit van 's Graveland. Ten noorden van De Slenk ligt bedrijventerrein De Boomgaard. Ten noorden van Nederhorst den Berg ligt Reeweg, een wat kleiner bedrijventerrein. Tenslotte is er nog het bedrijventerrein Nieuwe Walden in de Horstermeerpolder, gelegen aan het lint.

Locatie bedrijventerreinen gemeente Wijdmeren

Groenewoud, ten zuiden van Kortenhoef

5.3 Landbouw

Landbouw als landschapsbeheerder

De kwaliteiten van natuur en landschap in het Vechtplassengebied hebben ertoe geleid dat grote delen van het plangebied zijn aangewezen als Reservaat- en Beheersgebied.

Deze ontwikkeling biedt voor een productiegerichte landbouw weinig perspectief. Uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt, de externe productiefactoren zijn matig en er is geen zicht op verbetering.

De genoemde ontwikkelingen hebben geleid tot een relatief extensief landbouwkundig gebruik en een versnelde afname van het aantal agrarische bedrijven. Desondanks speelt de landbouw nog een rol in het buitengebied. Naast de veehouderijen zijn ook paardenhouders en hobbyboeren beheerder van de gronden. Het grootste deel van de agrarische bedrijven wordt als nevenbedrijf of hobbymatig uitgeoefend. Het aantal kleine bedrijven is dan ook relatief groot. Daarnaast richten agrariërs zich

op verbrede landbouw. Verbrede landbouw is, wat betreft het bedrijfsinkomen, niet alleen gericht op de traditionele landbouwproductie, maar genereert tevens inkomsten uit natuur- en landschapsbeheer, (verblijfs)recreatie, huisverkoop van landbouwproducten, stalling, verhuur en dergelijke.

De agrarische gronden in bezit van de Vereniging Natuurmonumenten zijn allemaal extensief in gebruik. Voor gronden die in agrarisch beheer zijn, is er een duidelijke relatie tussen externe productieomstandigheden en intensiteit van het grondgebruik.

Verbrede landbouw

Gezien het overheidsbeleid voor de natuur en de landbouwkundige structuur van het gebied, mag niet worden verwacht dat de landbouwkundige ontwikkelingen op uitbreiding, modernisering, intensivering en schaalvergroting zijn gericht. Een afname van het aantal landbouw-

bedrijven de laatste jaren wijst ook in deze richting. Eerder zullen de bestaande bedrijven zich richten op verbrede landbouw, hobbymatige landbouw en afbouwen van het bestaande bedrijf.

Twee Scenario's

Voor het realiseren van de natuurdoelstellingen zijn twee scenario's voorstelbaar:

1. Bij een verdergaande grondverwerving voor natuurdoeleinden zal het landbouwareaal versneld afnemen, evenals het aantal agrarische bedrijven. Dit scenario is echter niet realistisch gelet op de huidige financiële omstandigheden.
2. Agrariërs maken gebruik van de mogelijkheden van natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer en vullen op die manier hun inkomen aan. Ook dan is sprake van een verdergaande extensivering. Ook dit scenario staat echter financieel onder druk.

Haven in de Spiegelplas

5.4 Recreatie en toerisme

Watersport

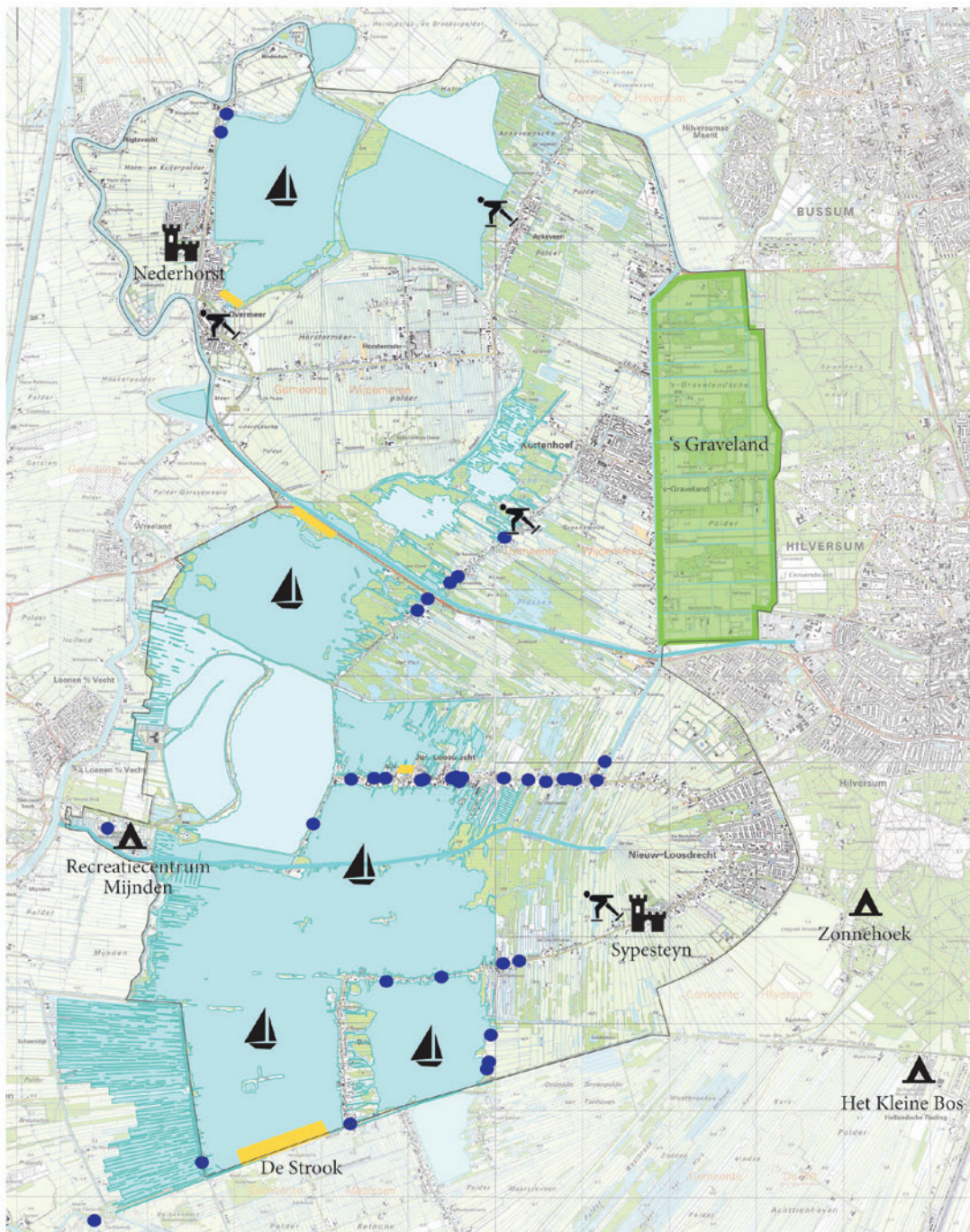
De belangrijkste vertegenwoordiger binnen de recreatieve sector is momenteel de watersport. De watersport is vooral gericht op het zomerseizoen en enkele mooie weekenden in voor- en najaar. De recreatieve sector is daardoor relatief kwetsbaar. Om de sector op dit punt te versterken, bestaat er behoefte aan seizoensverlengende recreatiemogelijkheden.

Oud-Loosdrecht is het brandpunt van watersportactiviteiten. Het is een kleine kern binnen Wijdmeren (ca. 1700 inwoners) met relatief veel (watersport)ondernemers. Na jarenlange bloei is de branche in moeilijker vaarwater gekomen: bedrijven verdwijnen, watersport

maakt plaats voor woningbouw. Een deel van de aantrekkelijkheid is verloren gegaan doordat er nauwelijks nog 'waterbeleving' vanuit de openbare ruimte is. Het nieuwe dorpscentrum Oud-Loosdrecht is een project dat hier iets aan doet; water naar de dijk, centrumfunctie met plein, winkels en horeca. De woningbouw is de economische drager voor de revitalisering, de watersportsector, winkels, voorzieningen en horeca krijgen weer perspectief.

Revitalisering overige recreatie

In het verlengde van het plan Dorpscentrum moet het recreatieve product van heel (Oud) Loosdrecht worden opgewaardeerd. Daarbij gaat het om seizoensverlengende en/of

Recreatieve en toeristische attracties

kwaliteitsverbeterende maatregelen, (veelal) gekoppeld aan uitbreiding van de aanwezige bebouwing.

De recreatieve waarde van het gebied zal met name voor de natuurgerichte recreant toenemen. Verbetering van de waterkwaliteit, uitbreiding van het natuurareaal en plaatselijke verbetering van de ontsluiting voor extensieve recreatie vormen de basis voor deze verwachting. Tegelijkertijd zal ook de vraag naar hoogwaardige recreatieve uitloopgebieden in de nabijheid van de Randstad toenemen door ontwikkelingen als meer vrije tijd, meer vraag naar korte vakanties in eigen land, vergrijzing van de bevolking, etc. De recreatieve druk op

het plangebied zal daarom naar verwachting verder toenemen.

Naast de aantrekkingskracht van het watersportgebied zijn voor het plangebied met name de bijzondere ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten bepalend voor de grote recreatieve aantrekkingskracht van het gebied.

Voor bijna driekwart van de dagtochtjes is de auto het vervoermiddel. Het vergroten van de aantrekkingskracht van dagrecreatieve bestemmingen, vergroot tevens de behoefte aan parkeerplaatsen.

6 Opgaven

Cultuurhistorisch waardevolle veenverkaveling zichtbaar maken

's Graveland: kwetsbare kwaliteiten veiligstellen

Verkavelingsstructuur: cultuurhistorische waarde vergroten door beplanting te verwijderen.

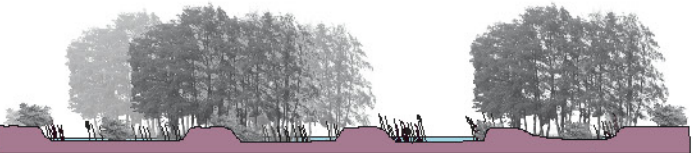
Verkavelingsstructuur: het Hol, een afwisselend veenlandschap met open en beboste percelen

1. Veenverkaveling met sloten voor de ontwatering

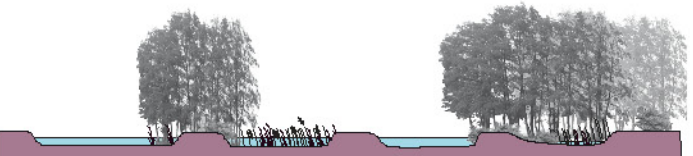

2. Het veen wordt 'verveend' en wordt zowel boven als onder water weggegraven; Er ontstaan legakkers en petgaten

3. De petgaten groeien langzaam dicht

Verkavelingsstructuur: opeenvolging van stadia van het dichtgroeien van petgaten en legakkers

Meer afwisseling in veenlandschap door af en toe afgraven van petgaten

Verkavelingsstructuur: ingreep in het veenlandschap om meer landschappelijke afwisseling en biodiversiteit te creëren

Waardevolle natuur behouden en versterken

Opgaven

De centrale opgave voor gemeente Wijdmeren is het vinden van een balans tussen het waardevolle landschap en de hedendaagse dynamiek. Op grond van de analyse van het landschap en het beleid (zie bijlage) worden hieronder de belangrijkste opgaven voor gemeente Wijdmeren geformuleerd.

1. Cultuurhistorie

Wijdmeren heeft veel cultuurhistorie. In de structuurvisie wordt aandacht gevraagd voor De Nieuwe Hollandse Waterlinie, De Ster van Loosdrecht, de 's Gravelandse buitenplaatsen, maar ook voor meer recente cultuurhistorie in de vorm van de Horstermeerpolder. Deze ensembles vragen om behoud, ontwikkeling en een betere recreatieve ontsluiting, met speciale aandacht voor de ontsluiting over het water.

2. Behoud en versterking van de openheid van landschap

Een belangrijke conclusie is dat het veengebied dichtgroeit. Hiermee gaat de karakteristieke verkaveling van petgaten en legakkers verloren. Daarnaast wordt de natuur eenzijdiger doordat er nog maar één stadium aanwezig is: het eindstadium bos. Ook het landschappelijk beeld wordt eenzijdiger, er verdwijnen vergezichten door de toenemende begroeiing. Opgave is om de openheid weer te herstellen. Ook het versterken van de agrarische sector is belangrijk voor een open landschap. De veehouderij is sinds jaar en dag beheerder van grote delen van het buitengebied en daarmee mede verantwoordelijk voor het open houden van het landschap.

3. Behoud en versterking van herkenbare landschappelijke eenheden

De gemeente Wijdmeren heeft een bijzondere ontstaansgeschiedenis en een veelheid aan landschappelijke eenheden met hoge landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit. We onderscheiden de stroomrug van de Vecht, de plassen en venen, de droogmakerij de Horstermeer en de 's Gravelandse buitenplaatsen. Deze bijzondere landschappen verdienen zorgvuldig behoud en instandhouding. Door gerichte ingrepen wordt waar mogelijk de herkenbaarheid versterkt.

4. Infrastructuur

De gemeente Wijdmeren wordt gekenmerkt door het water. Wijdmeren kan nog meer gebruik maken van het water. De gemeente wil de haalbaarheid onderzoeken van het herstel

Verkavelingsstructuur: bijzondere verkavelingsstructuren beleefbaar maken door aanleg recreatieve paden

Inpassing bedrijventerreinen: bedrijventerrein De Slenk tegenover 's Graveland

Horstermeer: versterken van de ruimtelijke eenheid met eigen identiteit

Horstermeer: opgaande beplanting in de Horstermeer verwijderen om ruimtelijke verboddeling tegen te gaan (bij de Radioweg)

Horstermeerpolder: ringdijk accentueren, contrast met omringend veenlandschap vergroten

Dorpsranden: verzachten noordzijde Kortenhoef

van oude vaarverbindingen en waar mogelijk nieuwe vaarverbindingen maken. Veerverbindingen kunnen de overbelaste wegen in het hoogseizoen ontlasten. Door de dorpen beter te verbinden met het water wordt het wonen er aantrekkelijker en wordt de recreatie gestimuleerd.

5. Wonen

Wijdmeren heeft behoefte aan nieuwe woningen, vooral voor jongeren, ouderen en gehandicapten. Vanwege de hoge natuurwaarden en landschappelijke waarden is het beleid voor woningbouw van andere overheden restrictief. Naast Overmeer Zuid dat nu in ontwikkeling is, is Ter Syde nog de enige grotere woningbouwlocatie. Toch moet het mogelijk zijn om in de andere kernen, zoals Ankeveen, woningen te bouwen, als dit het voorzieningenniveau en de

kwaliteit van het landschap verbetert. Daarbij kan gedacht worden aan het vergroten van de recreatieve toegankelijkheid van het landschap en het contact met het water. Woningbouw moet zorgvuldig tegen andere belangen worden afgewogen, zoals de vaak beperkte infrastructuur, het belang van het open landschap en het natuurbelang.

6. Ruimte voor ondernemers en dynamiek

Er moet een balans gevonden worden tussen behoud van het waardevolle landschap en de huidige dynamiek. Het is niet de bedoeling om het landschap 'op slot' te zetten, het landschap moet verder ontwikkeld kunnen worden naar hedendaagse behoefte, met respect voor landschappelijke waarden.

7. Herstructurering

Verschillende voormalige bedrijventerreinen vragen om een andere bestemming. Bedrijven liggen in de toekomst optimaal ontsloten, zonder overlast voor woongebieden en goed ingepast in het landschap. Omsloten door woongebieden liggen diverse kleinere verouderde locaties die voortvarend ontwikkeld moeten worden. Bij herontwikkeling wordt steeds gezocht naar herstel van het contact met het landschap en het water.

8. Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers voor de economie van Wijdmeren. Het toerisme loopt al jaren terug. Er is een kwaliteitslag nodig om de sector te versterken, met meer aandacht voor dagrecreatie en een verbreding van het aanbod voor dagrecreanten. Naast aan-

Begroeiing langs de N201 ter hoogte van Wijde Blik verhindert zicht op het water

Kansen voor het maken van openbare ruimte aan het water: de jachthaven Snel aan de Dammerweg in Nederhorst herstructureren

Kansen voor het maken van openbare ruimte aan het water: de jachthaven Snel aan de Dammerweg in Nederhorst herstructureren

Uitstraling jachthavens verbeteren: overmaat aan reclame beperken in overleg met eigenaren

Nieuwe Hollandse Waterlinie: bij fort Spion kunnen recreanten overnachten en kamperen

Recreatieve ontsluiting ook door weilanden, in overleg met eigenaren (referentie wandelpad door weiland, een kerkenpad dat in ere is hersteld)

Contact met het water: meer zicht op het water creëren en bestaande doorzichten veiligstellen

Contact met het water: meer vergezichten over het water maken (zoals hier vanaf de Horndijk)

Huidige situatie Nieuweweg

Openheid en zicht op het water versterken, impressie Nieuweweg met zicht op de plas

dacht voor pleziervaart moet er meer ook aandacht uitgaan naar natuurgerichte recreatie en recreatie gekoppeld aan de rijke cultuurhistorie van Wijdmeren. Dagrecreanten willen op één dag meerdere ervaringen opdoen en dat vraagt om een uitstekende recreatieve ontsluiting, aantrekkelijke dorpskernen, een mooi landschap, voorzieningen die met elkaar verknoot zijn en heldere informatievoorziening.

9. Vergroten van het zicht op en het contact met het water

Door de bebouwing in dichte linten, en de opslag van bosschages ontbreekt op veel plaatsen het zicht op het water. De oevers zijn vaak niet openbaar toegankelijk. In projecten op kleine

schaal en grote schaal moet hierin verbetering gebracht worden. Denk daarbij aan het maken van boulevards, stranden, en het behouden of vergroten van de doorzichten op het water in de linten.

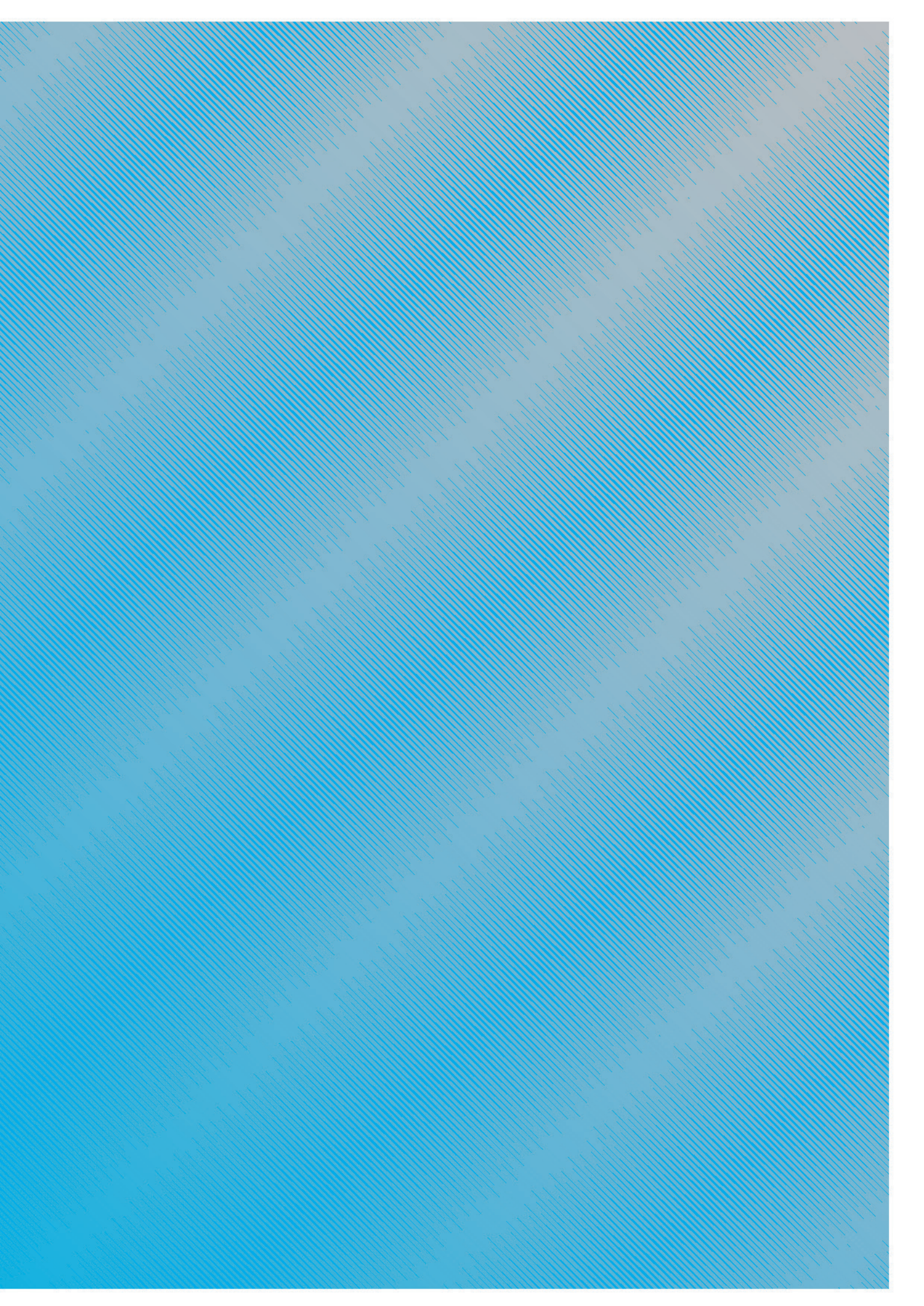
10. Verbeteren van de openbare ruimte

De openbare ruimte van de dorpskernen is op veel plaatsen sleets, rommelig en wordt gedomineerd door geparkeerde auto's, reclame en uitstallingen. Deze kernen verdienen beter. Investeren in een aantrekkelijke openbare ruimte verhoogt het woongenot en trekt meer klandizie.

11. Sport en educatie

Voor de inwoners van Wijdmeren is het van belang om over voldoende mogelijkheden voor sport en onderwijs te blijven beschikken.

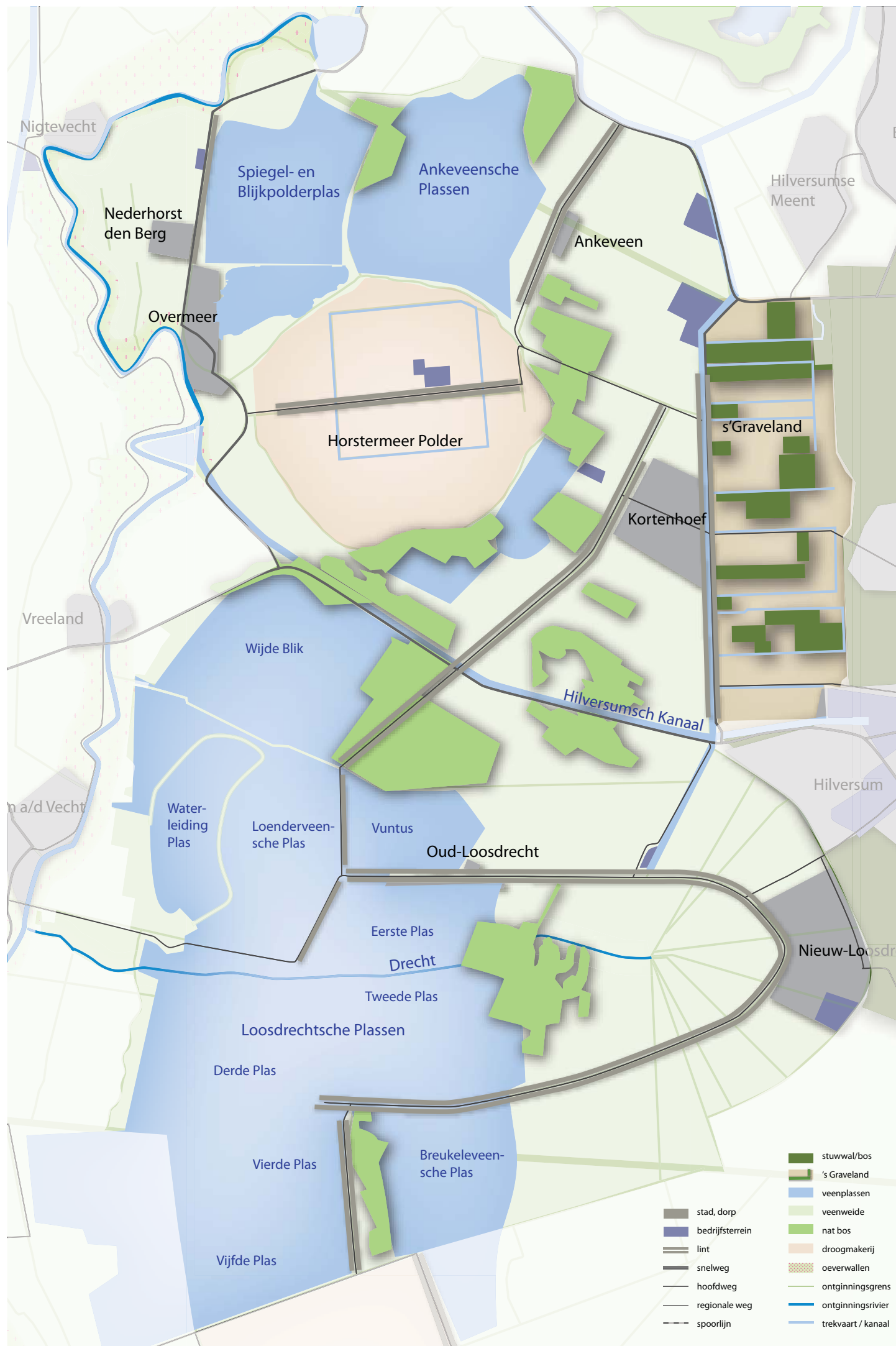
DEEL 2.

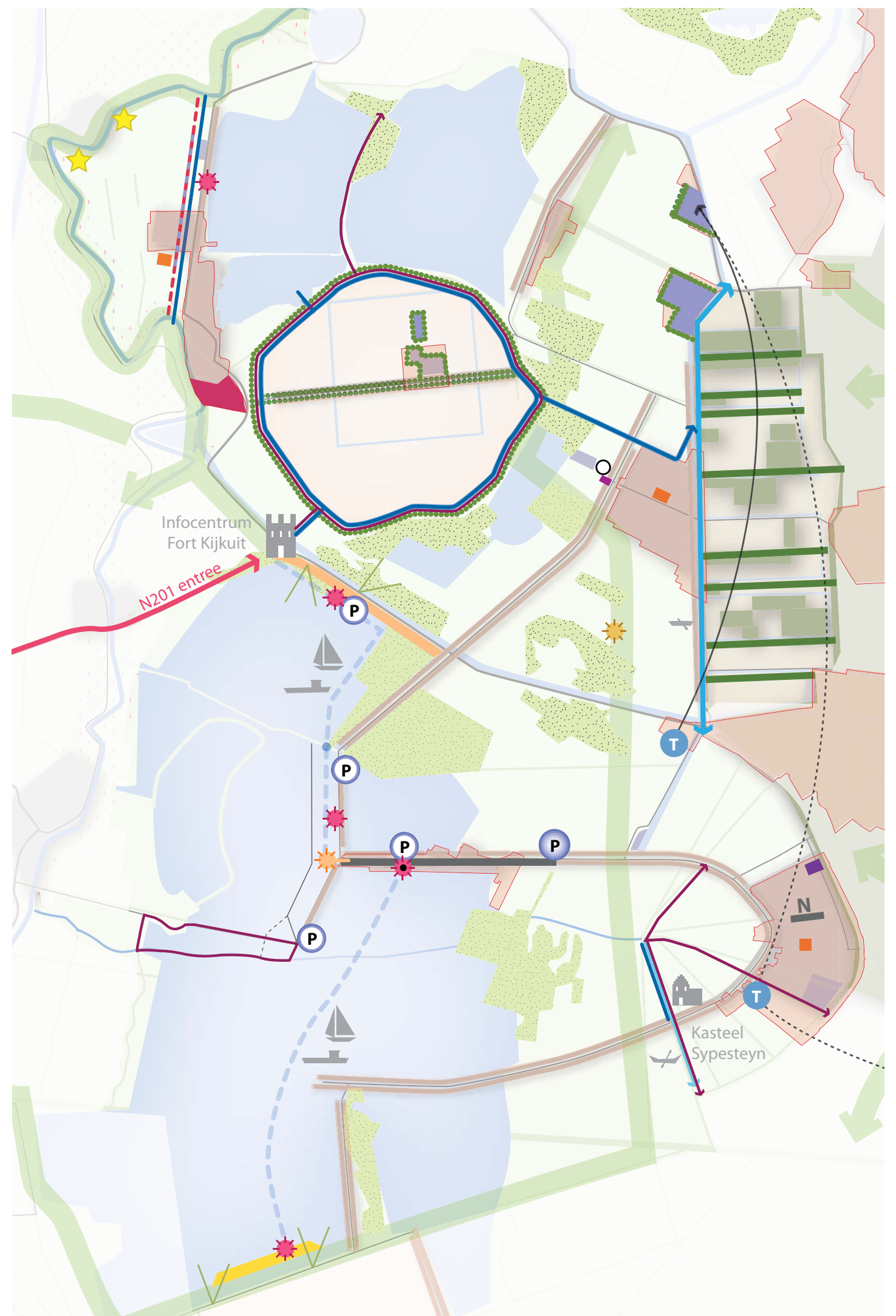

7 Visie

Bestaande ruimtelijke structuur

Gewenste toekomstige ruimtelijke structuur

7.1 Gewenste toekomstige ruimtelijke structuur

Bestaande ruimtelijke structuur

De bestaande ruimtelijke structuur is aangegeven op de kaart hiernaast. De ruimtelijke structuur wordt hoofdzakelijk bepaald door drie verschillende landschapseenheden: de stroomrug van de Vecht, het veenplassegebied en de stuwwal van 't Gooi. De Horstermeerpolder vormt als droogmakerij een eigen ruimtelijke eenheid. Ook 's Graveland heeft een eigen karakter.

De linten, van waaruit het veen ooit is ontgonnen, zijn de ruggengraat van het veengebied. Ze vormen samen met de ontginningsgrenzen een samenhangend geheel, en vertellen het verhaal van de ontginning van de wildernis in de Middeleeuwen. De 'Ster' bij Nieuw-Loosdrecht is een karakteristiek punt, dat laat zien dat de veenstroom de Drecht voor de afwatering werd gebruikt.

De Loosdrechtse Plassen zijn veelal van elkaar gescheiden door slechts een enkele overgebleven legakker.

Op de kaart is zichtbaar dat aan de oostkant

van de veenplassen bos is ontstaan. Door de kwel is het hier nat en groeien de petgaten langzaam dicht met broekbos. Hierdoor wordt de oorspronkelijke verkaveling minder zichtbaar.

De latere ontginningen van de Horstermeerpolder en 's Graveland zijn nog rationeler dan de veenverkavelingen. De Horstermeerpolder heeft een traditionele polderopzet met een middenweg die de polder in twee helften snijdt met aan weerszijden een smalle verkaveling. Om het centrale deel ligt een bredere vaart in de vorm van een vierkant.

's Graveland heeft eveneens een rationele verkaveling met ontginningslijnen haaks op de stuwwal. Aan de westkant wordt 's Graveland begrensd door een trekvaart waarover het zand werd afgevoerd naar Amsterdam. De ontginning van 's Graveland en het stelsel van trekvaarten zijn dan ook nauw met elkaar verbonden.

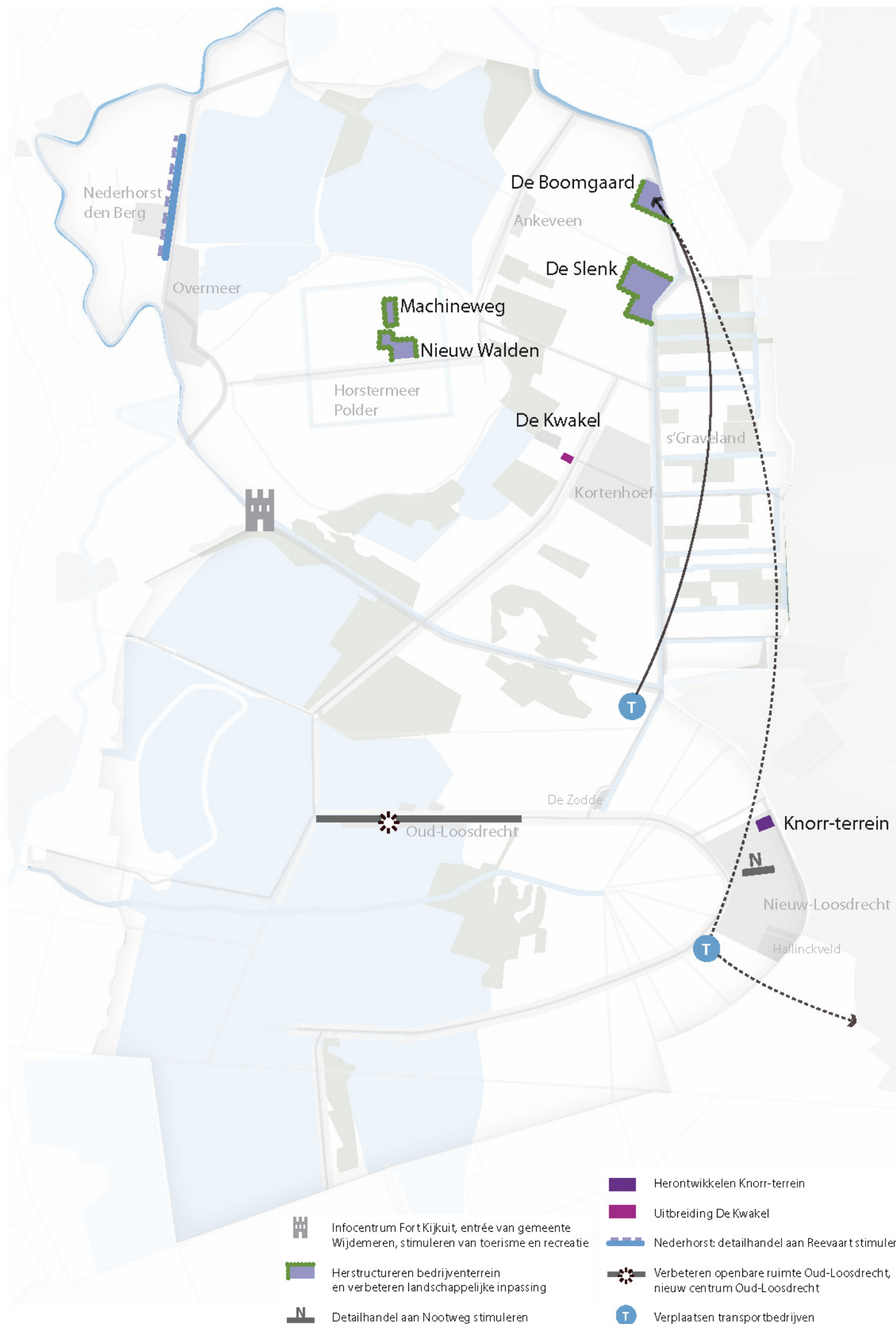
Aan de noordkant ligt een stukje van de stroomrug van de Vecht binnen de gemeente-

grenzen van Wijdmeren. De invloedssfeer van de Vecht reikt niet ver in de gemeente Wijdmeren. Dit gedeelte van de Vecht valt ook binnen het gedeelte dat bekend staat als de 'Boerenvecht', en heeft een minder rijke sfeer dan de 'Herenvecht', meer naar het zuiden.

Gewenste toekomstige ruimtelijke structuur

Op de kaart hiernaast wordt de gewenste toekomstige ruimtelijke structuur van de gemeente Wijdmeren weergegeven, inclusief alle gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het gaat daarbij om de ruimtelijke structuur die op de langere termijn, in een periode van 10 tot 40 jaar, kan worden gerealiseerd. Deze gewenste ruimtelijke structuur wordt op de volgende pagina's toegelicht aan de hand van de thema's economie, wonen, infrastructuur, recreatie en landschap. De voorstellen zijn mede gebaseerd op de inbreng van bewoners van de gemeente Wijdmeren in vier inspiratie-avonden. In paragraaf 7.8 zijn de voorstellen vertaald naar een projectenlijst.

 Bos uitdunnen, openheid vergroten	 Uitbreiding routenetwerk (wandelen/fietsen) - Rondje Horstermeerpolder - Rondje Fort Spion - De ster van Nieuw-Loosdrecht	 Bebouwing blijft binnen BBG (Bestaand Bebouwd Gebied)
 Beplanting toevoegen, contrast versterken	 Uitbreiding vaarrouthenetwerk	 Uitbreiding Overmeer
 Verwijderen wegbeplanting, zicht op het water maken	 Uitbreiding kanonetwerk	 Nieuw centrum Oud-Loosdrecht
 Herstel lanen 's Graveland	 Bevaarbaar maken 's Gravelandse vaart voor roeiboten, sloepen en fluisterboten	 Herontwikkeling bestaande bebouwing
 Ecologische verbindingzone	 Nieuwe veerbootroute/staande mastroute	 Verbeteren dorpsrand Kortenhoef door toevoegen van een vaarverbinding, routes en incidenteel wonen
 Sanering/herontwikkeling vuilstort het Groene Woud	 Nieuwe sluis	 Nederhorst: Reevaart + wonen
 Locatie mogelijk nieuwe landgoed	 Kade als scheiding tussen Loenderveense Plas en vaarroute (met twee opties voor het maken van een nieuwe doorgang)	 Meer bouwen voor jongeren/ouderen/gehandicapten
 Infocentrum Fort Kijkuit, entree gemeente Wijdmeren	 Beperken parkeren langs de weg	 Herstructureren bedrijventerrein en verbeteren landschappelijke inpassing
 Open plek aan het water maken/verbeteren	 Transportbedrijven verplaatsen	 Detailhandel aan Nootweg stimuleren
 Pier, boulevard	 Parkeerterrein	 Herontwikkelen Knorr-terrein
 Boulevard, begin/eindpunt veerboot	 Parkeerterrein evenementen	 Uitbreiding De Kwakel
 Strand, begin/eindpunt veerboot	 mogelijke sport en/of educatieve voorziening	 Nederhorst: detailhandel aan Reevaart stimuleren
 N201 als entree		 Verbeteren openbare ruimte Oud-Loosdrecht, nieuw centrum Oud-Loosdrecht

7.2 Economie

Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers voor de economie van Wijdmeren. Om de teruggang van het toerisme te compenseren zet de gemeente in op het krachtig stimuleren van de dagrecreatie en het verbreden van het recreatief aanbod. Voor Wijdmeren met zijn vele water, natuur, landschap en cultuurhistorie in de nabijheid van de grote steden liggen er grote kansen, maar tegelijk vraagt dit wel om aanpassingen in de ruimtelijke structuur. De moderne dagrecreant stelt andere eisen aan zijn omgeving dan de toerist uit de jaren vijftig. De dagrecreant zal zich snel willen oriënteren en wil op één dag meerdere attracties of vormen van recreatie kunnen combineren.

Wij stellen voor om de gemeente Wijdmeren te voorzien van een herkenbare 'poort' aan een belangrijke toegangsweg vanuit de Randstad. Fort Kijkuit is hiervoor een interessante locatie. Dit fort, met zijn hoge cultuurhistorische waarde, ligt in de toekomst prominent aan de belangrijkste entree naar de gemeente vanaf de A2, de N201. In de paragraaf recreatie (§7.6) wordt dit verder besproken.

Er ligt een opgave om de bedrijventerreinen Boomgaard en de Slenk te herstructureren en landschappelijk beter in te passen. Ook de landschappelijke inpassing van Machineweg en Nieuw Walden zou kunnen worden verbeterd. Dit kan worden bereikt door meer uniformiteit en een rustige uitstraling van de bebou-

wing, aandacht voor een rustig beeld naar de openbare weg en goed vormgegeven groene overgangen waar de bebouwing grenst aan het landschap. Bedrijventerrein De Kwakel kan nog beperkt uitbreiden. Ook hier moet zorg worden besteed aan de inpassing van de uitbreiding in het landschap.

Door herschikking van functies moet ruimte worden gevonden voor nieuwe bedrijfsvestigingen van onder andere transportbedrijven. Transportbedrijven liggen nu op enkele plekken in de haarvaten van het wegensysteem en zouden beter aan een hoofdontsluiting kunnen liggen. Ook de ontwikkeling van de woningbouwlocatie ter Sype is gediend bij een vermindering van de verkeerdruk. Transportbedrijven worden daarom zoveel mogelijk verplaatst naar de terreinen De Slenk en Boomgaard, die via de N236 goed aangetakt zijn op het snelwegennetwerk.

De Nootweg in Nieuw-Loosdrecht kan zich verder ontwikkelen tot winkelstraat van allure. Dit vraagt wel om een betere inrichting van de openbare ruimte, met aandacht voor het ruimtelijk goed oplossen van het parkeren en een aantrekkelijk verblijfsklimaat.

Binnen de gemeente liggen kleinere en grotere terreinen met een bedrijfsfunctie die vragen om herstructurering. Het Knorr-terrein ligt vrij goed ontsloten aan de rand van de bebouwing van Nieuw-Loosdrecht en vormt de entree van

Loosdrecht. Door deze prominente plek in de gemeente moeten er hoge kwaliteitseisen worden gesteld aan deze ontwikkeling. Infrastructuur en parkeren vragen daarbij om aandacht, evenals het herstel van de openheid van de polder, die ter plaatse aan het verdwijnen is door natuurontwikkeling.

In Nederhorst den Berg liggen er kansen voor het stimuleren van de detailhandel aan het lint, gekoppeld aan het terugbrengen van de Ree-vaart. Meer hierover in §7.6 Recreatie.

In Oud-Loosdrecht verdient de openbare ruimte een ingrijpende opknappbeurt. De uitstraling van de openbare ruimte van het dorp is in het algemeen sleets, rommelig en onaantrekkelijk. Het water is niet of nauwelijks beleefbaar. De openbare ruimte wordt gekenmerkt door geparkeerde auto's, hekken, reclame-uitingen, vlaggen, en uitgestalde boten op trailers. Ruimte voor de voetganger ontbreekt vaak binnen het smalle profiel. In een integraal plan moet, in samenwerking met bewoners en ondernemers, worden gekeken hoe Oud-Loosdrecht weer een aantrekkelijk verblijfsklimaat kan krijgen en tegelijk de verkeersdruk en parkeerdruk in de hand gehouden kunnen worden. De recreatieve aantrekkelijkheid wordt daardoor vergroot en de lokale economie krijgt een impuls.

Nederhorst
den Berg

Overmeer

Horstermeer
Polder

Ankeveen

Kortenhoef

s'Graveland

Oud-Loosdrecht

Nieuw-Loosdrecht

- Bebouwing blijft binnen BBG (Bestaand Bebouwd Gebied)
- Uitbreiding Overmeer
- Nieuw centrum Oud-Loosdrecht
- Herontwikkeling bestaande bebouwing

 Verbeteren dorpsrand Kortenhoef door toevoegen van een vaarverbinding, routes en incidenteel wonen

 Nederhorst: Reeveart + wonen

 Meer bouwen voor jongeren/ouderen/gehandicapten

 mogelijke sport en/of educatieve voorziening

 Sanering/herontwikkeling vuilstort het Groene Woud

7.3 Wonen

De gemeente heeft als uitgangspunt voor de structuurvisie geformuleerd: 'een beperkte ontwikkeling met behoud van het goede'. De gemeente hecht sterk aan het belang van openheid en landschappelijke kwaliteit en conformeert zich daarom aan het beleid van de Provincie over wonen, zoals neergelegd in de Structuurvisie 2040. De gemeente neemt de 'ja, mits' benadering over van de Provincie. Bouwplannen buiten BBG worden getoetst aan strenge kwalitatieve criteria. Belangrijke voorwaarden zijn dat wonen en landschap met elkaar worden verbonden en elkaar versterken en dat de bouwplannen aansluiten bij de landschappelijke context en de cultuurhistorie. Te denken valt aan het recreatief ontsluiten van het landschap, het maken van doorzichten naar het water en het maken van openbare ruimte aan het water. Nieuwbouw is dorps van karakter en schaal.

Het percentage sociale woningbouw in bouwprojecten is in principe 35%. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de vraag naar woningen voor jongeren, ouderen en gehandicapten.

Ter Syke is en blijft de belangrijkste grote toekomstige woningbouwlocatie. De beperkte infrastructuur rond ter Syke is een belangrijk knelpunt dat om aandacht vraagt. Het vraagt ook om aanpassingen aan vliegveld Hilversum. Bij de ontwikkeling van Ter Syke wordt de kans benut om een aansluiting te maken met een recreatief routenetwerk naar de Ster van Loosdrecht en kasteel Sypestein.

De voorwaarde om wonen met landschapsontwikkeling en cultuurhistorie te verbinden

maakt het voorstelbaar om woningen te bouwen in andere grotere kernen van Wijdmeren. In Nederhorst den Berg is het terugbrengen van de historische Reevaart een aanleiding om te bezien hoe dit gecombineerd kan worden met woningbouw, in een integraal plan. Meer hierover in §7.6 Recreatie. In Kortenhoef ligt aan de noordrand van de naoorlogse uitbreiding een kans om de harde dorpsrand te verzachten door het beperkt toevoegen van woningen. Dit zou moeten worden gecombineerd met het recreatief ontsluiten van het landschap met paden en vaarwegen naar de buitenplaatsen. Ten zuiden van Kortenhoef ligt ook nog een mogelijkheid om beperkt uit te breiden. Belangrijke randvoorwaarden voor beide uitbreidingsmogelijkheden zijn de beperkte auto-ontsluiting, het behoud van de landschappelijk waardevolle contrasten tussen het open veld en de buitenplaatsenreeks op het afgegraven zand van de stuwwal, en de ecologische verbindingzone.

Op een aantal locaties liggen herstructureringsmogelijkheden: naast de al eerder genoemde voormalige bedrijfsterreinen van Knorr en Nera zijn dat Godelindehof, Kerklaan, Denenlaan, Juliana-Bernardplein, het Oppad en de voormalige vuilstort Groenewoud. De voormalige vuilstort Groenewoud wordt gesaneerd waarna het gebied kan worden herontwikkeld. Hier zou incidentele woningbouw met een groene inpassing kunnen plaatsvinden. Wonen geldt hier als voornaamste bestemming. De locatie De Kwakel nabij de gemeentewerf in Kortenhoef kan in aanmerking komen voor een toekomstige ontwikkeling op het gebied van sport en/of onderwijs.

De in gang gezette ontwikkeling van het nieuwe dorpscentrum van Oud-Loosdrecht met wonen, winkels en recreatieve voorzieningen en openbare ruimte aan het water is beloftevol en wordt verder gestimuleerd.

In principe streeft de gemeente Wijdmeren naar 35% sociale woningbouw bij welke woningbouwontwikkeling dan ook. Aangezien dit wegens diverse oorzaken niet altijd mogelijk is, wordt een regeling in het leven geroepen, die er voor zorgt dat in het geval van projecten waar geen sociale woningbouw kan worden gerealiseerd een bedrag per woning wordt gestort in een woonfonds (reserve wonen) opdat elders in de gemeente goedkope woningen kunnen worden gerealiseerd (zie ook hoofdstuk 8).

Wijdmeren is een recreatieve gemeente. Onderdeel daarvan is de ruime beschikbaarheid van recreatiewoningen. Het komt regelmatig voor dat gevraagd wordt om medewerking te verlenen aan de omzetting van de recreatiewoning naar een woonhuis (permanent bewoonde woning). Om de recreatieve voorzieningen op peil te houden en mogelijk te vernieuwen kan, middels een anterieure overeenkomst, indien besloten wordt om medewerking te verlenen, een bijdrage worden gevraagd aan een Recreatiefonds (reserve recreatie). Daarnaast wordt een parkeerfonds en een woonfonds opgericht.

7.4 Infrastructuur

Voor al veel bewoners in 's Graveland en Kortenhoef ervaren het autoverkeer als een groot knelpunt. Parkeren wordt overal als een probleem gezien. Op de N201, de belangrijkste toegangsweg naar de gemeente, staat het verkeer richting de A2 regelmatig vast. Verder is de verkeersdruk op het Noorder- en Zuidereinde in 's Graveland in de ogen van veel bewoners te hoog.

Het Beleidsplan Verkeer Wijdmeren 2011-2020 is in juni 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In het plan zijn 3 speerpunten opgenomen: Verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Om dit te bereiken worden een aantal maatregelen getroffen. Zo zal worden onderzocht of de woonkernen in hun geheel als 30 km zone kunnen worden aangemerkt; zal regionaal bezien worden of de infrastructuur kan worden uitgebreid; en wordt de mogelijkheid om een stelsel van randwegen aan te leggen onderzocht. Voor meer informatie wordt verwezen naar het Beleidsplan.

De ontwikkeling van nieuwe infrastructuur ter beperking van de overlast wordt verhinderd door het vele water, de cultuurhistorische waarden en de natuurwaarden die in het geding zijn. Voor de oplossing van de verkeersdruk in 's Graveland is de gemeente afhankelijk van buurgemeenten. In de voorliggende concept-structuurvisie wordt de uitkomst van de verkeerswerkgroep afgewacht.

Er liggen kansen bij het verder recreatief ontsluiten van het landschap voor voetgangers en fietsers. Rond de Horstermeer kan een nieuwe route worden ontwikkeld over de ringdijk. Bij Fort Spion wordt ook een nieuwe recreatieve route voorgesteld. De landschappelijk unieke 'Ster van Loosdrecht' wordt alleen voor voetgangers en kano's ontsloten, met een vaarverbinding van de Drecht naar kasteel Sypstein en een wandelverbinding van de Drecht naar de woningbouwlocatie Ter Sype.

Nieuwe vaarverbindingen zijn van groot belang voor de watersport. Rijkswaterstaat wil het recreatief vaarverkeer op het Amsterdam-Rijnkanaal terugdringen. Daarmee ontstaat er behoefte aan nieuwe noord-zuidverbindingen.

De eerste kans ligt in het terugbrengen van de historische Reevaart in Nederhorst den Berg. Het project heeft verschillende voordelen: er ontstaat een nieuwe route vanaf de Vecht voor de recreatievaart, de lokale middenstand kan profiteren, de oorspronkelijke stedenbouwkundige kwaliteit van het dorp wordt hersteld en de waterberging neemt toe. In een integraal plan moet bekeken worden hoe dit project vorm kan krijgen, met aanvullende woningbouw langs de Reevaart als een mogelijke kostendrager.

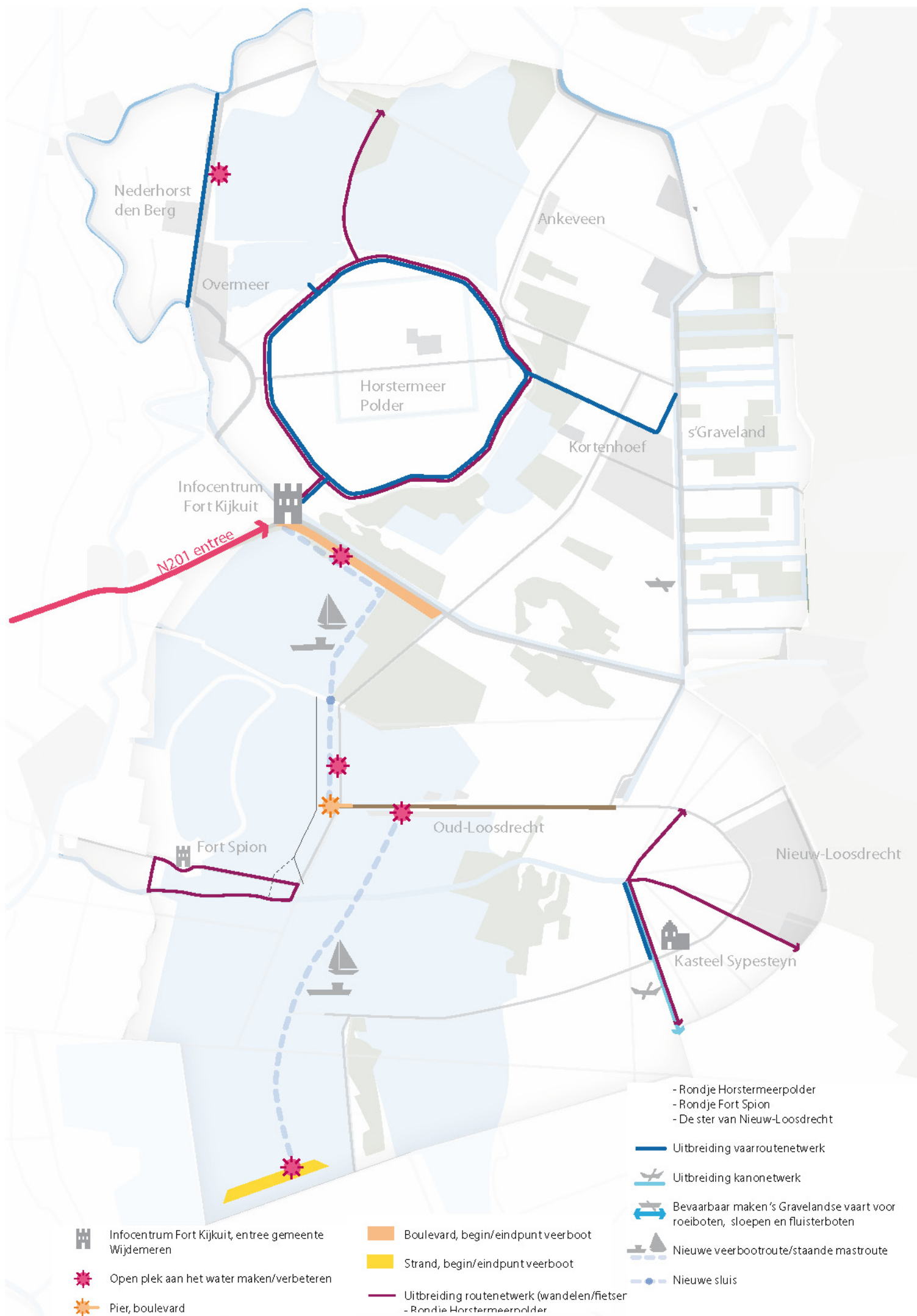
De aanleg van een ringvaart rond de Horstermeerpolder is mogelijk een ingreep, waarmee meerdere problemen kunnen worden opgelost. De huidige droogmakerij heeft in tegenstelling tot de meeste andere droogmakerijen geen eigen ringvaart als boezemwater. Wanneer de polder wel een dergelijke ringvaart krijgt kan de waterproblematiek wellicht verder worden opgelost. Dit vergt nader onderzoek. Een belangrijk voordeel is ook dat er een nieuwe vaarverbinding ontstaat die de Spiegelplas verbindt met het Hilversums Kanaal. Ook kunnen de 's Gravelandse buitenplaatsen via een zijtak van de ringvaart worden ontsloten. De ringvaart wordt daarmee een belangrijke schakel voor de recreatievaart.

Vanaf het Hilversums kanaal kan een staande mastroute worden gerealiseerd door het verkleinen van de Loenderveense plas. Door een kade parallel aan de Horndijk te maken kan het recreatieve vaarverkeer gescheiden blijven van de Loenderveense plas, die gebruikt wordt voor drinkwaterwinning. De watersport rond Oud-Loosdrecht krijgt daarmee geweldige impuls. Aandachtspunt is het behoud van het zicht op het open water vanaf de Horndijk. Door op enige afstand van de weg een kade te plaatsen ontstaat er voldoende maat aan open water en blijven zeilboten gescheiden van de drinkwatervoorziening.

Door aanpassingen aan bruggen en sluisen wordt de 's Gravelandse vaart voor kleine (fluister)boten bevaarbaar gemaakt. Daarmee ontstaat ook de unieke mogelijkheid om de buitenplaatsen van 's Graveland opnieuw vanaf het water te bezoeken.

Oud-Loosdrecht heeft te maken met een hoge parkeerdruk en veel verkeer. Er zal worden onderzocht of het mogelijk en wenselijk is om de parkeerproblemen op te lossen door transferia, en/of parkeerpockets in het lint achter de rooilijn van de woningen, het instellen van betaald parkeren of het instellen van blauwe zones. Een veerverbinding vanaf de N201/Fort Kijkuit naar Oud-Loosdrecht is een interessante mogelijkheid om in het hoogseizoen de verkeersdruk te beperken en recreanten op een aantrekkelijke manier naar Oud-Loosdrecht te vervoeren. Voor de ontsluiting van Ter Sype wordt een nieuw plan gemaakt. Vanaf Recreatieterrein de Strook kan een tweede veerverbinding richting het dorpscentrum van Oud-Loosdrecht worden ontwikkeld.

Bij nieuwbouw, uitbreiding, verbouw of bij wijziging van een functie worden eisen gesteld aan het aantal te realiseren parkeerplaatsen. In de "Beleidsregels parkeernormen gemeente Wijdmeren", vastgesteld op 7 februari 2006, is aangegeven hoe het beleid rondom parkeernormen en nieuwbouw wordt vormgegeven. Bij ontwikkelingen moet in beginsel worden voldaan aan de parkeernorm en moet het aantal benodigde parkeerplaatsen op eigen terrein worden gerealiseerd. Voorkomen moet worden dat de parkeervraag wordt afgewenteld op de openbare ruimte. In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarbij niet kan worden voldaan aan één of beide eisen. In dit soort gevallen bestaat de mogelijkheid om onder voorwaarden af te wijken van gestelde eisen. Aan het verlenen van een vrijstelling kan een financiële consequentie, de afkoopregeling, gekoppeld worden. Hiervoor moet dan een anterieure overeenkomst worden gesloten. Met deze financiële verplichting wordt de gemeente in staat gesteld het benodigde aantal parkeerplaatsen op een alternatieve locatie te realiseren. De financiële bijdrage wordt namelijk in een Parkeerfonds (reserve parkeren) gestort. Hiervan kunnen ook transferia worden ingericht of parkeermeters worden geplaatst (zie hoofdstuk 8).

7.5 Recreatie

De gemeente heeft als speerpunt in haar beleid het stimuleren van de dagrecreatie, het verbreden van het recreatieve aanbod en het recreatief aantrekkelijker maken van de gemeente. Een vertaling daarvan in deze structuurvisie is het creëren van een recreatieve poort naar Wijdmeren: een goed zichtbare en goed bereikbare plek met informatie over het gebied, de natuur, het landschap, de watersportmogelijkheden en andere toeristische informatie. Een centrale plek van waaruit recreanten het landschap te voet, met de fiets of per boot het gebied kunnen gaan verkennen. Fort Kijkuit is de aangewezen locatie voor een dergelijke voorziening. Het historische fort, onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, ligt nu nog verstopt tussen het groen aan de N201. Voorstel is om het fort, conform de historische situatie, weer een vrij schootsveld te geven over de Vreelandseweg. Het Fort wordt dan zichtbaar vanaf de N201. Vanaf de N201 is het fort voor de recreant met de auto uitstekend bereikbaar. In de nabijheid van het fort komt ruime parkeergelegenheid. In het fort kunnen bezoekers zich oriënteren op natuur, landschap, cultuurhistorie en het recreatieve aanbod in Wijdmeren. Vanaf het fort zijn er vele vaarverbindingen en routes en is er de mogelijkheid om het landschap te voet of per fiets of vanaf het water te verkennen.

De N201 wordt ontwikkeld als de landschappelijke entree naar Wijdmeren. Op dit moment

zijn de bermen van de weg begroeid met spontaan opgeslagen elzen en andere bomen en struiken, waardoor er vanaf de weg weinig tot geen zicht over het water is. Dat is een gemiste kans. De automobilist krijgt in de toekomst schitterende vergezichten over het water van de plas met de veelzeggende naam 'Wijde Blik' voorgeschoteld. De plassen worden daarmee zichtbaar voor bezoekers bij hun eerste kennismaking met het gebied. Het maken van zichtlijnen of vizieren over het water kan eenvoudig door op strategische plekken de beplanting te verwijderen. De N201 wordt daarmee voor automobilisten het visitekaartje van de gemeente, met zicht op het water, de natuur en de bedrijvigheid op het water, en met zicht op Fort Kijkuit als recreatieve poort. Langs de N201 kan een strand of boulevard worden ontwikkeld aan het water van de Wijde Blik, die via een parallelstructuur wordt ontsloten. Hier worden aanvullende mogelijkheden gemaakt om te parkeren.

In het algemeen is het beleid gericht op het vergroten van de zichtbaarheid, de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van het water. Er zal in bestemmingsplannen aandacht komen voor het behoud van waardevolle doorzichten in de linten en het behouden of vergroten van openbare ruimte aan het water. Ook aan beperking van de hoogte van hekken en hagen en andere beplanting op afscheidingen op particulier ter-

rein in de sterk verdichte linten zal in bestemmingsplannen aandacht worden besteed.

Op verschillende locaties liggen er kansen om contactpunten met het water en het landschap te maken of bestaande plekken te verbeteren. Jachthaven Snel in het lint van Nederhorst den Berg is hiervan een voorbeeld. Het terrein heeft te maken met achterstallig onderhoud en verwaarloosde opstallen. Hier liggen kansen voor herstructurering van het terrein, met als inzet meer contact vanuit de openbare ruimte en het lint op het water en een betere recreatieve toegankelijkheid van het water en het landschap, te voet, te paard of per boot.

De Horndijk aan de Loenderveense plas in Oud-Loosdrecht is een van de weinige royale routes langs het water, waar vanaf de openbare weg het water te beleven is over een lengte van 300m. Hier verdient de inrichting van de openbare ruimte meer aandacht, met hoogwaardige bestratingsmaterialen, mooie banken en verlichting en terughoudend ingerichte parkeerplaatsen. Op de kop van Oud-Loosdrecht wordt een boulevard of pier voorgesteld, met kiosken, aanlegplaatsen voor passanten en een halte voor een veerboot naar Fort Kijkuit.

Nieuwe rietkragen in de Loosdrechtse plassen kunnen een rol spelen in het verbeteren van de waterkwaliteit. Doordat de werveling van het water afneemt kan het slib beter neerslaan en neemt de helderheid van de plassen toe.

Kasteel Nederhorst is een waardevol monument, dat echter nauwelijks zichtbaar is vanuit zijn omgeving. De recreatieve aantrekkelijkheid van Nederhorst den Berg zou sterk toenemen als het kasteel meer beeldbepalend wordt in het dorp.

Referentie promenade (Bodensee, Zwitserland)

7.6 Landschap

In de 19e eeuw was het snijden van riet en het kappen van hout een bron van inkomsten voor de arme bewoners rond de plassen. Hout en riet hebben een hun economische functie verloren en Natuurmonumenten heeft het kostbare beheer van veel van de moerasgebieden overgenomen van particulieren. In plaats van dat het geld oplevert, kost het beheer van de natuurgebieden nu geld. Door het, in vergelijking met het verleden, extensievere beheer, krijgen bomen en struiken nu volop kansen om uit te groeien tot bosschages en bos. Daardoor is het landschap in de afgelopen decennia dichtgegroeid. Landschappelijk betekent dit in het algemeen een verarming. Weidse vergezichten verdwijnen en het contact vanaf de weg met het water verdwijnt. Ook vanuit biodiversiteit is de verbossing van het landschap een verschraling, omdat soorten gebonden aan open water en riet verdwijnen en het jonge bos vooralsnog weinig bijzondere soorten huisvest. Het cultuurhistorisch belangrijke ontginningsspatroon van het landschap verdwijnt onder een deken van bos. Wel bieden de spontaan opgeschoten bosjes de mogelijkheid om visueel onaantrekkelijke functies (bedrijfsbebouwing, recreatieterreinen) aan het oog te onttrekken.

De gemeente hecht veel belang aan het herstel van de openheid. Het beheer van het landschap zal daarom moeten worden gericht op het vergroten van de openheid. Door een reeks van maatregelen zal de openheid worden gestimuleerd. De gemeente zal voorlichting geven en

zal particulieren, wegbeheerders en Natuurmonumenten stimuleren om beheerplannen meer te richten op openheid en contact met het water. Middels een inventarisatie zal worden bekeken welke bomen waardevol zijn. De gemeente heeft ook een Bomenbeleidsplan 2011-2035 opgesteld in 2011. Hier staan alle beschermenswaardige boomstructuren in aangegeven.

De plaatselijke verwerking van het af te voeren organisch materiaal (bosschages, riet, bagger) zal worden gestimuleerd. Te denken valt aan bijvoorbeeld het plaatselijk verwerken van hout, riet en bagger in een biogasinstallatie. Op deze manier kan een lokale duurzame energievoorziening ontstaan.

De Horstermeer neemt een bijzondere landschappelijke positie in binnen Wijdmeren. Het is een recent ontginningslandschap uit het einde van de 19e eeuw. Met een afwijkende, sterk rationele opzet van de verkaveling en een afgeronde vorm, vormt het een eigen eenheid binnen de gemeente Wijdmeren. Deze landschappelijke eenheid moet behouden blijven door de polder als geheel open te houden. Het deels onder water zetten van de polder zou ook afbreuk doen aan de landschappelijke eenheid en contrast met de omringende veenpolders en veenplassen. Door de contour van de Horstermeer te beplanten in combinatie met een wandelpad en een ringvaart kan de landschappelijke eenheid nog beter beleefbaar worden gemaakt. Met het Waterschap moet overleg

plaatsvinden over de aard van de beplanting aangezien het om een primaire waterkering gaat. De sfeer van de kale Middenweg kan worden verbeterd door het aanbrengen van laanbeplanting.

Op verschillende plaatsen in de gemeente worden doorzichten op de plassen gemaakt waarmee het water vanaf de openbare weg beleefbaar wordt gemaakt. Naast de eerder genoemde plekken langs de N201 bij Fort Kijkuit, gaat het om onder andere de Nieuweweg.

De lanen van 's Graveland hebben een hoge leeftijd en zijn aan het einde van hun levenscyclus. Deze lanen vormen de structuurlijnen van deze bijzondere landschapseenheid. Natuurmonumenten heeft uitgebreid plannen gemaakt voor herstel van de lanen. Dat geldt niet voor de lanen op de andere particuliere buitenplaatsen. De gemeente ondersteunt en stimuleert de overige eigenaren bij het maken van beheerplannen en herstelplannen.

Er zijn twee particuliere initiatieven voor het ontwikkelen van nieuwe landgoederen. Het gaat om landgoed Petersburg, wat op de plaats ligt van een voormalig landgoed aan de Vecht en landgoed Vlinderburg. De gemeente vindt het een interessant initiatief en staat er positief tegenover. Samen met de initiatiefnemers zal worden onderzocht of het mogelijk is hier aan de Vecht twee nieuwe landgoederen te ontwikkelen.

Projectenlijst Structuurvisie Wijdmeren

	thema*	project	korte omschrijving
1.1	E/I/R/L	Fort Kijkuit	Ontwikkelen Fort Kijkuit aan N201 tot recreatieve /toeristische poort naar Wijdmeren
1.2	E/L	Loodijk/ de Slenk	herstructureren bedrijventerreinen
1.3	E	Detailhandel Nootweg	stimuleren detailhandel, herinrichten openbare ruimte
1.4	E/W	Herontwikkelen Knorr	herstructureren
1.5	E/W/I/R/L	Reevaart	haalbaarheidsonderzoek aanleg Reevaart in combinatie met gebiedsontwikkeling: wonen/detailhandel/jachthavens
1.6	E/I/R/L	Openbare ruimte Oud Loosdrecht	studie verbeteren openbare ruimte, verminderen parkeren op straat en onderzoek aanvullend parkeren, reclame-objecten
1.7	E/W/I/R/L	Nieuw dorpscentrum Oud Loosdrecht	verbeteren openbare ruimte, toevoegen voorzieningen voor recreanten en wonen
1.8	E/I	Verplaatsen transportbedrijven (i.v.m. Ter Syte)	verplaatsen bedrijven die lokale wegennet sterk belasten naar beter ontsloten locaties; bv. de Slenk en Loodijk of meer richting A27
1.9	W/I/L	bebouwing blijft binnen bestaand gebouwd gebied	gemeente voegt zich naar beleid Structuurvisie Provincie 2040
2.1	W/I/L	Ontwikkelen Ter Syte	ontwikkelen tot woningbouwlocatie in combinatie met betere auto- ontsluiting en recreatieve ontsluiting landschap
2.2	W	Herontwikkeling woningbouwlocaties binnen bestaand bebouwd gebied (BBG)	Godelindehof, Kerklaan, Juliana-Bernardplein, Oppad
2.3	W/I/L	Verbeteren dorpsrand Kortenhoef	ontwikkelen incidenteel wonen in combinatie met nieuwe vaarverbinding en wandelpaden
2.4	W	Bouwen voor jongeren/ouderen/ gehandicapten	stimuleren woningbouw voor jongeren/ouderen/ gehandicapten; randvoorwaarde ontwikkelen en meegeven aan te ontwikkelen woningbouwlocaties
2.5	I/R/L	wandel-/fietsroute rond Horstermeer	ontwikkelen padenstelsel als nieuwe recreatieve schakel in padensysteem
3.1	I/R/L	ringvaart rond Horstermeer plus wandel-/fietsroute	haalbaarheidsonderzoek naar graven van ringvaart als vaarverbinding en als bijdrage oplossing waterproblematiek Horstermeer
3.2	I/R/L	wandel-/fietsroute Fort Spion	nieuwe recreatieve schakel in padensysteem
3.3	I/R/L	wandel-/kanoroute de Ster van Loosdrecht/Kasteel Sypsteyn	nieuwe recreatieve schakel
3.4	I/R/L	nieuwe vaarverbinding Fort Kijkuit- Oud Loosdrecht	staande mastroute van Hilversums Kanaal via Wijde Blik ,
	I/R/L	instellen veerdienst Fort Kijkuit -Oud Loosdrecht	veerdiensten transferium vanaf omgeving Fort Kijkuit ontlast de infrastructuur van het centrum van Oud- Loosdrecht
3.5	I/R/L	vaarverbinding Fort Kijkuit - Ringvaart Horstermeer- 's Graveland	nieuwe vaarverbinding via noordzijde Kortenhoef naar buitenplaatsen
3.6	I/R/L	nieuwe veerverbinding recreatieterrein De Strook - Oud Loosdrecht	veerverbinding beperkt verkeershinder en stimuleert recreatie
3.7	I/R/L	pier of boulevard toevoegen in Oud-Loosdrecht	onderzoek mogelijkheden toevoegen hoogwaardige openbare ruimte aan het water om te flaneren
4.1	W/I/R/L	herstructureren jachthaven Snel, Dammerweg, Nederhorst den Berg	onderzoek herontwikkelen terrein, vergroten openbare ruimte, contact met water vanaf Dammerweg en toegankelijkheid en beleefbaarheid water en oevers
4.2	I/R/L	herinrichten Horndijk, Oud-Loosdrecht	onderzoek Inrichting hoogwaardige verblijfsplek met zicht op het water
4.3	I/R/L	verbeteren N201 als entree naar Wijdmeren	vergroten zicht op water vanaf de N201 door plaatselijk verwijderen beplanting , onderzoek hoogwaardige verblijfsplek met parkeergelegenheid en zicht op het water
4.4	I/R/L	zicht op water Vijfde Plas vergroten	vergroten zicht op water vanaf de Nieuweweg door verwijderen beplanting
4.5	I/R/L	bevaarbaar maken 's-Gravelandse vaart	onderzoek opstarten naar de uitvoerbaarheid
4.6	I/R/L	openheid versterken door uitdunnen beplanting	opstellen beheersplannen en plan verwerking afval om spontaan dichtgroei van percelen, wegbermen en oevers tegen te gaan
5.1	R/L	toevoegen beplanting Horstermeer	maken beplantingsvoorstel, een ring van bomen rondom vergroot de herkenbaarheid van de Horstermeer als landschappelijk eenheid
			maken beplantingsvoorstel, toevoegen van laanbomen geeft de Middenweg een sterk en herkenbaar profiel
5.2	L	herstel lanen 's Graveland	in navolging van NM herstelplannen voor uiteenvallende lanen op particuliere buitenplaatsen in 's Graveland stimuleren
5.3	L/E/I/W/R/	sanering vuilstort Groene Woud	sanering in combinatie met ontwikkeling woningbouw en natuurgerichte recreatie
5.4	W	Onderzoek naar woningbouwlocaties	

partijen betrokken bij financiering/uitvoering	urgentie	uitvoeringstermijn
NM/Provincie/gemeente/recreatie ondernemers/RBT	++	2015
gemeente/ ondernemers/ provincie	+	2017-2020
gemeente/ ondernemers	++	2011-2012
gemeente/ ontwikkelaar	+++	2012-2015
provincie/gemeente/ ontwikkelaar/woningcooperatie/AGV	++	2020
gemeente/ ondernemers	+++	loopt
gemeente/ ondernemers	+++	loopt 2010-2015
gemeente/ ondernemers/ provincie	+	?
provincie/gemeente/ ontwikkelaar/woningcooperatie/particuliere eigenaren	++	loopt
provincie/gemeenten/ ontwikkelaar/particuliere eigenaren	++	loopt
provincie/gemeente/ ontwikkelaar/woningcooperatie	+++	loopt
provincie/gemeente/ ontwikkelaar/woningcooperatie/particuliere eigenaren	+	2015-2020
provincie/gemeente/ ontwikkelaar/woningcooperatie/particuliere eigenaren	+++	loopt
provincie/gemeente/ grondeigenaren/natuurmonumenten/AGV	+++	2012-2015
provincie/gemeente/waterschap	+++	2013
provincie/gemeente/ grondeigenaren/ Natuurmonumenten	++	2014
provincie/gemeente/ grondeigenaren/AGV/waternet	++	loopt
provincie/gemeente/waterschap/ ondernemers	+++	2012-2015
waternet/ gemeente	+++	2013
provincie/gemeente/waterschap	+++	2012
ondernemers/ gemeente/ provincie/gemeente Amsterdam	++	2015-2020
gemeente/ provincie	++++	2012-2014
gemeente/ondernemers/ particulieren	+++	2014
gemeente/ waternet/gemeente Amsterdam/AGV	+++	2015
provincie/gemeente/waterschap	++	2013
gemeente/recreatieschap/plassenschap	++++	2012
gemeente/provincie/waterschap/particulieren	+++	2015-2018
provincie/gemeente/waterschap/NM/bewoners	+++	2012
provincie/gemeente/waterschap/NM	++	2014
gemeente	++	2014
gemeente/particulieren	++	>2015
provincie/gemeente/ontwikkelaar/NM	+++	loopt
		2020

7.7 Uitvoering/ Projectenlijst

In de bijgaande tabel wordt een overzicht gegeven van de projecten die in deze structuurvisie worden voorgesteld. Op basis van deze lijst kan een ruimtelijke agenda worden gemaakt voor concrete uitvoering van projecten in de gemeente Wijdemeren.

thema* E=economie
W=wonen
I=infrastructuur
R=recreatie
L=landschap/natuur

8 Verantwoording

Het Oppad, Kortenhoefsedijk

Verantwoording

Inspiraak bewoners

Deze structuurvisie is gemaakt in nauwe samenwerking tussen Strootman Landschaps-architecten en de gemeente Wijdemeren. Daarnaast is er intensief contact geweest met de bevolking en ondernemers tijdens vier bijeenkomsten: in Loosdrecht op 16 juni 2010, in Nederhorst den Berg op 21 juni 2010, in Kortenhoef op 23 juni 2010 en in Loosdrecht op 13 oktober 2010. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten is de concept structuurvisie aangepast. Belangrijke discussiepunten waren:

- Natuurontwikkeling in de Horstermeer
- Verkeersoverlast in 's-Graveland
- Herstel van de vaarverbinding door Nederhorst den Berg
- Parkeerprobleem Oud-Loosdrecht

Verkeersoverlast in 's-Graveland

Bewoners maken zich grote zorgen over de hoge verkeersdruk op de Noorder- en Zuider-einde in 's-Graveland. De gemeente erkent het probleem, de oplossing hiervoor is echter niet eenvoudig.

Natuurontwikkeling in de Horstermeer

Er is veel discussie geweest over de toekomst van de Horstermeer. De gemeente hecht veel waarde aan de grote cultuurhistorische kwaliteit van de droogmakerij. Tegelijkertijd wil de gemeente de ruimte geven aan de ondernemers in de Horstermeer. Dat betekent dat de gemeente geen voorstander is van grootschalige natuurontwikkeling en het deels onder water zetten van de droogmakerij.

Herstel van de vaarverbinding door Nederhorst den Berg

Er is een lokaal initiatief om de Reevaart te herstellen. De gemeente vindt dat een sympathieke gedachte die veel kwaliteit kan toevoegen aan Nederhorst den Berg. De gemeente ziet ook knelpunten waar het gaat om ruimtebeslag en huidige parkeervoorzieningen. Bovendien zijn met dit initiatief hoge kosten gemoeid waardoor realisatie op korte termijn niet waarschijnlijk zal zijn. Samen met de initiatiefnemers zal de gemeente een verkenning uitvoeren naar de mogelijkheden om dit initiatief te verwezenlijken.

Parkeerprobleem Oud-Loosdrecht

Voor de kwaliteit van de openbare ruimte in het centrum van Oud-Loosdrecht is het van belang om het beeld niet teveel te laten domineren door geparkeerde auto's. Een aantrekkelijke openbare ruimte is zowel in het belang van bewoners en bezoekers als van ondernemers. Voor het oplossen van het parkeerprobleem zijn verschillende mogelijkheden, zoals het invoeren van betaald parkeren, het aanwijzen van blauwe zones, of het maken van parkeerveldjes achter het bebouwingslint. De gemeente zal samen met de bewoners en ondernemers verkennen wat hiervoor de meest wenselijke oplossing is.

Naast deze belangrijkste punten van discussie is er met bewoners en ondernemers over diverse punten van gedachte verwisseld. In de bijlage zijn de verslagen van de avonden met de bewoners en ondernemers opgenomen.

Uitvoering

Het is van belang dat de structuurvisie aangeeft of en op welke wijze de voorgestelde projecten

en maatregelen kunnen worden gerealiseerd en hoe de kosten kunnen worden gedekt. Voor de dekking van de kosten van de plannen is een aantal instrumenten beschikbaar. Zo kunnen er eigen middelen worden ingezet, subsidies van andere overheden worden verkregen en aan private partijen worden gevraagd om een bijdrage te leveren.

In de structuurvisie zijn nagenoeg geen (behalve Ter Sype) grote woningbouwprojecten of uit te geven gronden opgenomen. Inkomsten hieruit vallen dus niet te verwachten. Wel kunnen er subsidies of bijdragen bij andere overheden gezocht worden. Met betrekking tot o.a. de staande mastroute kan subsidie aangevraagd worden bij de provincie.

Tot slot kan aan private partijen gevraagd worden een bijdrage te leveren aan de gemeente. De Wet op de ruimtelijke ordening biedt hiertoe mogelijkheden.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen

De Wro

De Wro kent een publiekrechtelijke en een privaatrechtelijke mogelijkheid om een financiële bijdrage aan ruimtelijke plannen te verkrijgen. In beide gevallen moet er een aantoonbare relatie tussen de structuurvisie en het plan zijn. In de publiekrechtelijke variant stelt de gemeente zelf een exploitatieplan voor een bepaald gebied vast. Hierin kunnen de kosten voor bovenplanse voorzieningen worden opgenomen naast de kosten die binnen het exploitatieplan passen. (art. 6.13, lid 7 Wro).

De privaatrechtelijke variant (art. 6.24, lid 1 Wro) ziet op het sluiten van anterieure overeenkomsten. Dat wil zeggen dat er afspraken worden gemaakt voorafgaande aan de vaststelling van de planologische maatregel. Dan draagt de marktpartij bijvoorbeeld bij aan een bovenplanse ruimtelijke ontwikkeling zoals natuur, recreatie en infrastructuur.

Parkeerfonds

Bij nieuwbouw, verbouw of bij wijziging van een functie worden eisen gesteld aan het aantal te realiseren parkeerplaatsen. In de "Beleidsregels parkeernormen gemeente Wijdmeren", vastgesteld op 7 februari 2006, is aangegeven hoe het beleid rondom parkeernormen en nieuwbouw wordt vormgegeven.

Bij ontwikkelingen moeten in beginsel worden voldaan aan de parkeernorm met als uitgangspunt dat op eigen terrein wordt geparkeerd. Voorkomen moet worden dat de parkeervraag wordt afgewenteld op de openbare ruimte. Van

de norm kan ontheffing worden verleend.

In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarbij niet kan worden voldaan aan één of beide eisen. In dit soort gevallen bestaat de mogelijkheid om onder voorwaarden af te wijken van gestelde eisen. Aan het verlenen van een ontheffing kan een financiële consequentie, de afkoopregeling, gekoppeld worden. Hiervoor moet dan een anterieure overeenkomst worden gesloten. Met deze financiële verplichting wordt de gemeente in staat gesteld (alsnog het benodigde) aantal parkeerplaatsen op een alternatieve locatie te realiseren. De financiële bijdrage wordt namelijk in een Parkeerfonds (reserve parkeren) gestort.

Recreatiefonds

Wijdmeren is een recreatieve gemeente. Onderdeel daarvan is de ruime beschikbaarheid van recreatiewoningen. Het komt regelmatig voor dat gevraagd wordt om medewerking te verlenen aan de omzetting van de recreatiewoning naar een woonhuis (permanent bewoonde woning). Hierdoor worden er recreatiewoningen aan het recreatief areaal onttrokken. Om de recreatieve voorzieningen op peil te houden en mogelijk te vernieuwen en/of uit te breiden kan, middels een anterieure overeenkomst, een bijdrage worden gevraagd, indien besloten wordt om medewerking te verlenen, ten behoeve van een recreatiefonds (reserve recreatie). De recreatieve investeringen zoals genoemd in de projectenlijst kunnen hieruit worden bekostigd.

Woonfonds

In principe streeft de gemeente Wijdmeren naar 35% sociale woningbouw bij welke woningbouwontwikkeling dan ook. Aangezien dit wegens diverse oorzaken niet altijd mogelijk is, wordt een regeling in het leven geroepen dat in het geval van projecten waar geen sociale woningbouw kan worden gerealiseerd een bedrag per woning wordt gestort in een woonfonds (reserve wonen) opdat elders in de gemeente goedkope woningen gerealiseerd kunnen worden.

Regionaal bedrijventerreinfonds met transformatierechten 2009

Om de (problemen en kansen op de) bedrijventerreinenmarkt in de Gooi en Vechtstreek aan te pakken, is op basis van een door de gemeenteraden bekrachtigde totaalvisie een intergemeentelijk samenwerkingsmodel geïntroduceerd strekkend tot instelling van een Regionaal Fonds met Transformatierechten.

Uitgangspunt is dat de gewestgemeenten streven naar behoud van de op dit moment bestaande bedrijventerreinen in de regio. Transformatie van bestaand bedrijventerrein wordt zoveel mogelijk afgeremd danwel gecompenseerd. Zo moet ook de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen een impuls krijgen.

In 2009 hebben de gemeenten Gooi en Vechtstreek, met uitzondering van Muiden, besloten tot het instellen van een 'transformatiefonds'.

Werking van het fonds in het kort

De gewestgemeenten handhaven de bedrijfsbestemming van de huidige bedrijventerreinen. Transformeert een locatie (deels) dan:

- Wordt de bedrijfsruimte binnen de gemeente gecompenseerd met bedrijfsruimte, of
- Stort de gemeente een bedrag per ha in het regionale fonds om andere bedrijventerreinen op te knappen.

Transformatie van een locatie betekent een bestemmingsplanwijziging waarbij de bedrijfsbestemming (bedrijfsruimte) plaats maakt voor een andere functie (meestal wonen).

Onderdelen van het genomen raadsbesluit tot vorming van een regionaal bedrijventerreinfonds vormen een:

- A. Basislijst werklocaties en een
- B. Lijst met transitielocaties.

Op de onder A. genoemde lijst voorkomende werklocaties is het vastgestelde beleid met instelling van een fonds met transformatierechten zonder meer van toepassing.

Voor de locaties opgenomen op de sub B. genoemde lijst wordt om locatiespecifieke redenen een maatwerkoplossing toegepast; deze lijst heeft een aflopend karakter en in principe kunnen locaties op deze lijst op enig moment weer terugkeren naar de basislijst.

Op de bedrijventerreinen is het op regionaal niveau afgestemde beleid (transformatiefonds) van toepassing met uitzondering van het voormalige KNORR-terrein in Loosdrecht.

Projectenlijst

De in deze structuurvisie opgenomen projectenlijst geeft de ruimtelijke projecten weer die zullen worden uitgevoerd. Deze lijst is dynamisch en kan tussentijds worden aangepast. De financiële uitwerking rondom de fondsen moet nader worden uitgewerkt in door de gemeenteraad vast te stellen Verordeningen.

A photograph of a forest scene. In the foreground, a large, light-colored tree trunk stands prominently, showing some horizontal lenticels. The ground is covered with brown, fallen leaves and some green moss. In the background, a dense canopy of green leaves fills the upper half of the frame, with sunlight filtering through. The word "Bijlagen" is written in white, serif font in the lower-left corner.

Bijlagen

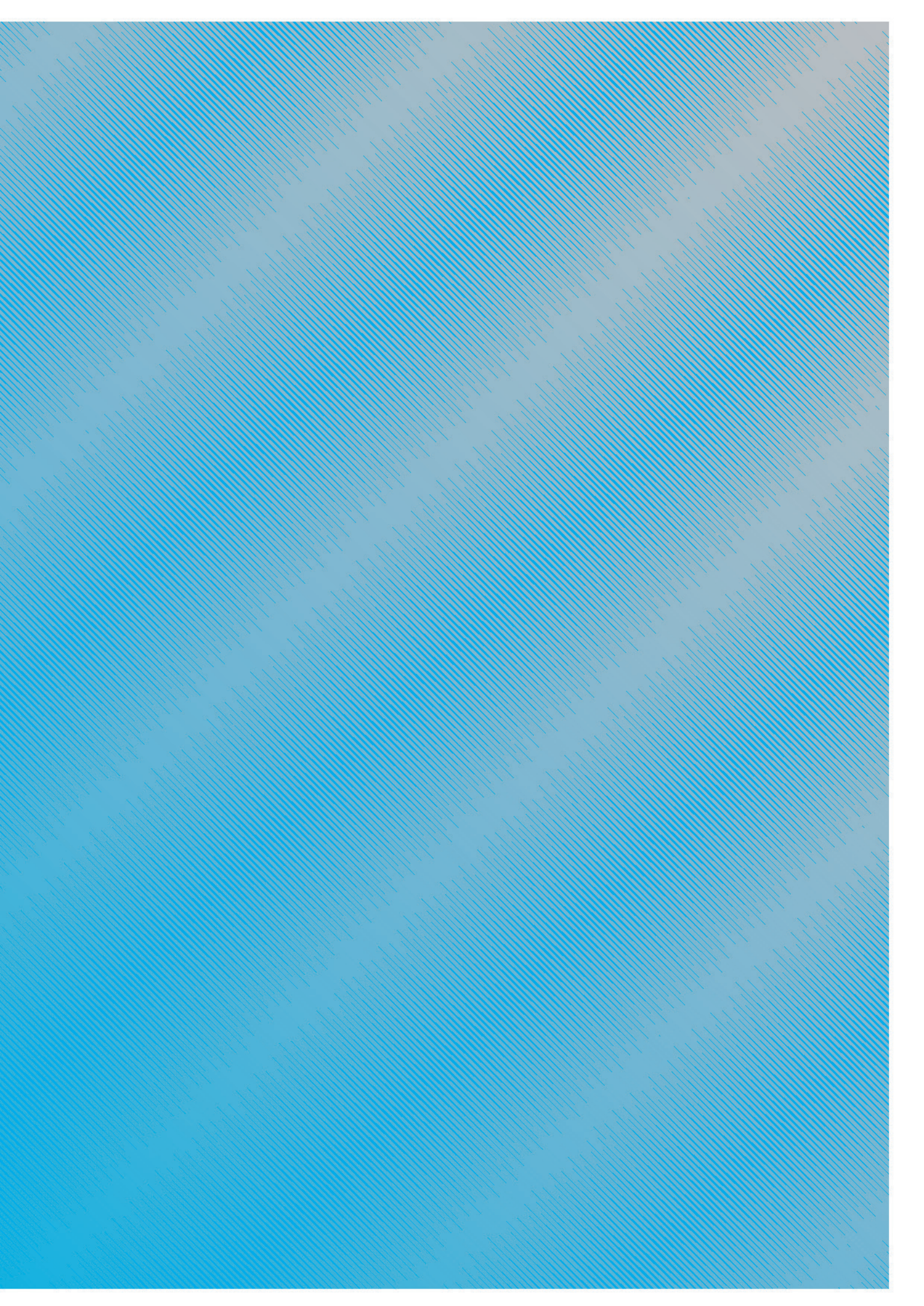
1. Ontwikkelingsgeschiedenis

2. Beeldkwaliteit Juliana-Bernhardplein

3. Beleid

1. Ontwikkelings geschiedenis

- Historische kaarten
- Ontginningssystematiek

This is a detailed historical map of the Loosdrechtse Polder region in the Netherlands. The map is color-coded with red and blue lines indicating boundaries and water features. Key locations include De Horster Meer, Vreeland, and Loosdrecht. The map is titled 'DE HORSTER MEER' and 'DE LOOSDRECHTSE POLDER'.

The map shows the following areas and features:

- De Horster Meer:** A large central body of water.
- Vreeland:** A polder area to the west of De Horster Meer.
- Loosdrechtse Polder:** A polder area to the east of De Horster Meer.
- Loosdrecht:** A town located on the eastern shore of De Horster Meer.
- Nieuw Loosdrecht:** A town located to the east of Loosdrecht.
- Waterways:** Numerous canals and rivers are shown, including the Rijn (Rhine) and the IJssel (IJssel).
- Settlements:** Various villages and towns are marked, including Vreeland, Loosdrecht, and Nieuw Loosdrecht.
- Infrastructure:** Roads and bridges are indicated by lines and symbols.

The map is a valuable historical document, providing a detailed view of the Loosdrechtse Polder region in the Netherlands.

1850

waar de Drecht ontsprong. De Horstermeer was al in 1629 drooggelegd, maar door de sterke kweldruk werd de polder na enkele jaren al opgegeven zodat er weer een meer ontstond. De bebouwing is beperkt en bestaat veelal uit lintbebouwing, dit in contrast met de esdorpen van het Gooi. Ten opzichte van nu was het landschap veel opener. De stuwwal van het Gooi is nog voor een groot deel bedekt met heide. 's Graveland heeft zich in de 17de eeuw snel ontwikkeld. Op de kaart van 1850 zijn al

76

1900

In 1882 wordt een tweede poging gedaan om het Horstermeer droog te leggen. Deze keer lukt het wel om de polder droog te houden dankzij de stoomkracht. Ook het Naardermeer en de Bethunepolder, ten zuiden van de gemeente Wijdmeren, zijn nu drooggelegd. Behalve de drooglegging van het Horstermeer en het Naardermeer zijn er niet veel grote veranderingen in het landschap ten opzichte van 1850. De polders rondom de Horstermeer

bestaan uit een fijne verkavelingsstructuur van legakkers afgewisseld met petgaten. Andere delen bestaan uit grasland en grote veenplassen. Ten noorden van de gemeente Wijdere-
ren werd een spoorlijn aangelegd door het Naardermeer, tussen Amsterdam en de steden op de stuwwal.

Vanaf 1815 wordt begonnen met de aanleg van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het uitbrei-
den van de Hollandse Waterlinie heeft als doel om ook Utrecht te beschermen, dat tot dan toe

buiten de waterlinie lag. Vanaf 1871 wordt de linie aangeduid als Nieuwe Hollandse Waterlinie. Van 1880 tot 1920 wordt de Stelling van Amsterdam aangelegd. De stelling was een verdedigingslinie, gelegen op een afstand van 10 tot 15 kilometer, rond het centrum van Amsterdam. De stelling omvat inundatiegebieden (gebieden die ten behoeve van de verdediging enkele decimeters onder water konden worden gezet) versterkt met forten langs de accessen (toegangen die door een inundatie voeren).

Topografische kaart 1940

1940

Het Naardermeer is weer (deels) een plas omdat de kwelstroom vanuit de stuwwal te sterk is gebleken.

De verkaveling in de polders rondom de Horstermeerpolder begint te eroderen. Legakkers worden afgegraven of weggeslagen en zo ont-

staan er kleine en grote plassen. Ook rondom de Drecht ontstaan waterplassen in de verkaveling. Vergeleken met 1850 is er in 't Gooi veel bebouwing en bos bijgekomen.

In 1937 wordt het Hilversums Kanaal opgesteld. Het kanaal verbindt Hilversum met de rivier de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Topografische kaart 2000

2000

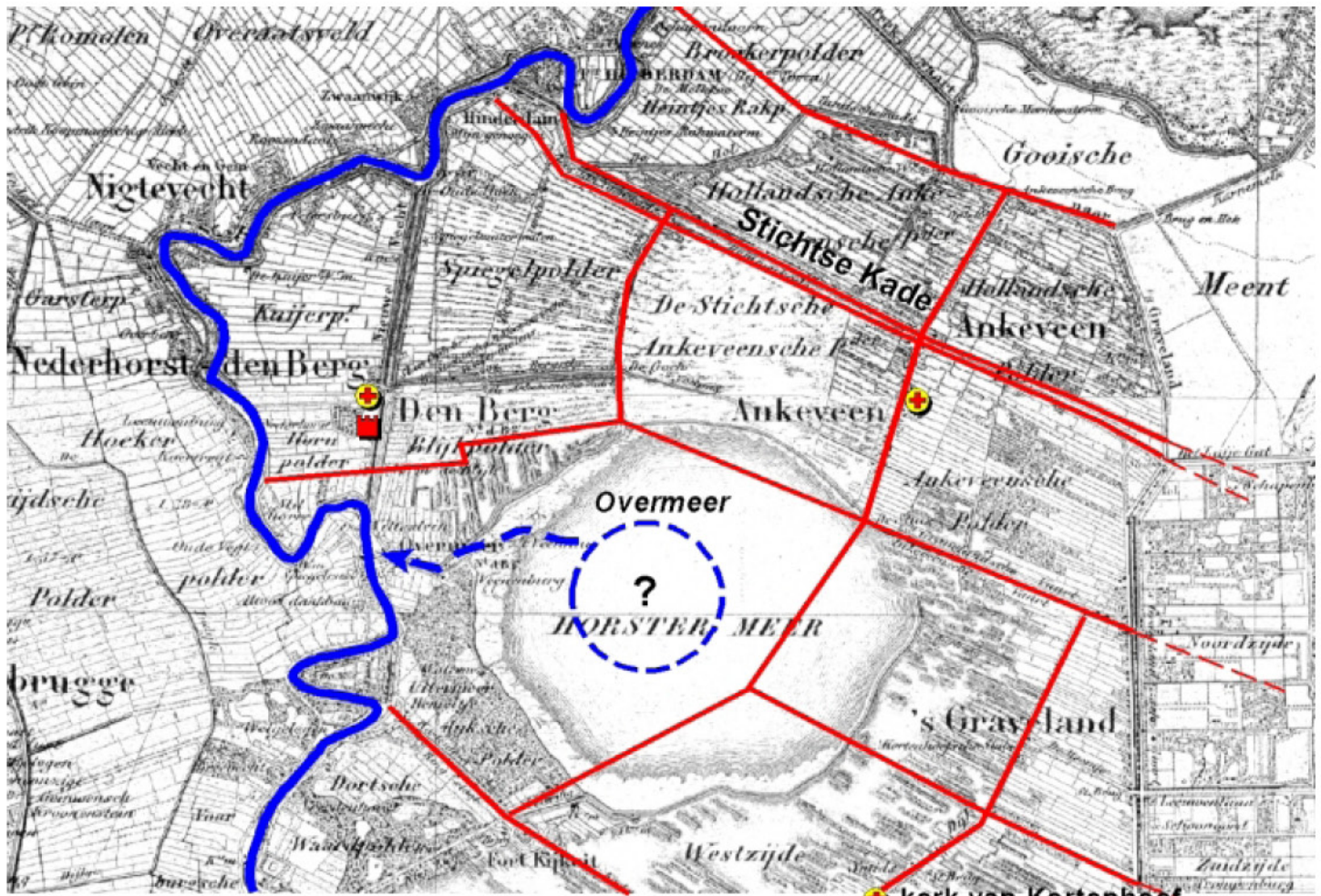
In het algemeen is het landschap verdicht door de toename van bebouwing en beplanting. Aan de randen van de plassen is er meer begroeiing bij gekomen. De linten zijn verdicht en vanuit de linten zijn kernen ontstaan zoals Nieuw-Loosdrecht, Kortenhoef en Nederhorst den Berg. Door zandwinning zijn de Spiegel- en

Blijkpolderplas ontstaan. De legakkers die hier lagen zijn bijna helemaal verdwenen. Een deel van de Loenderveense Plas is omkaad. Hier wordt water geborgen voor de productie van drinkwater.

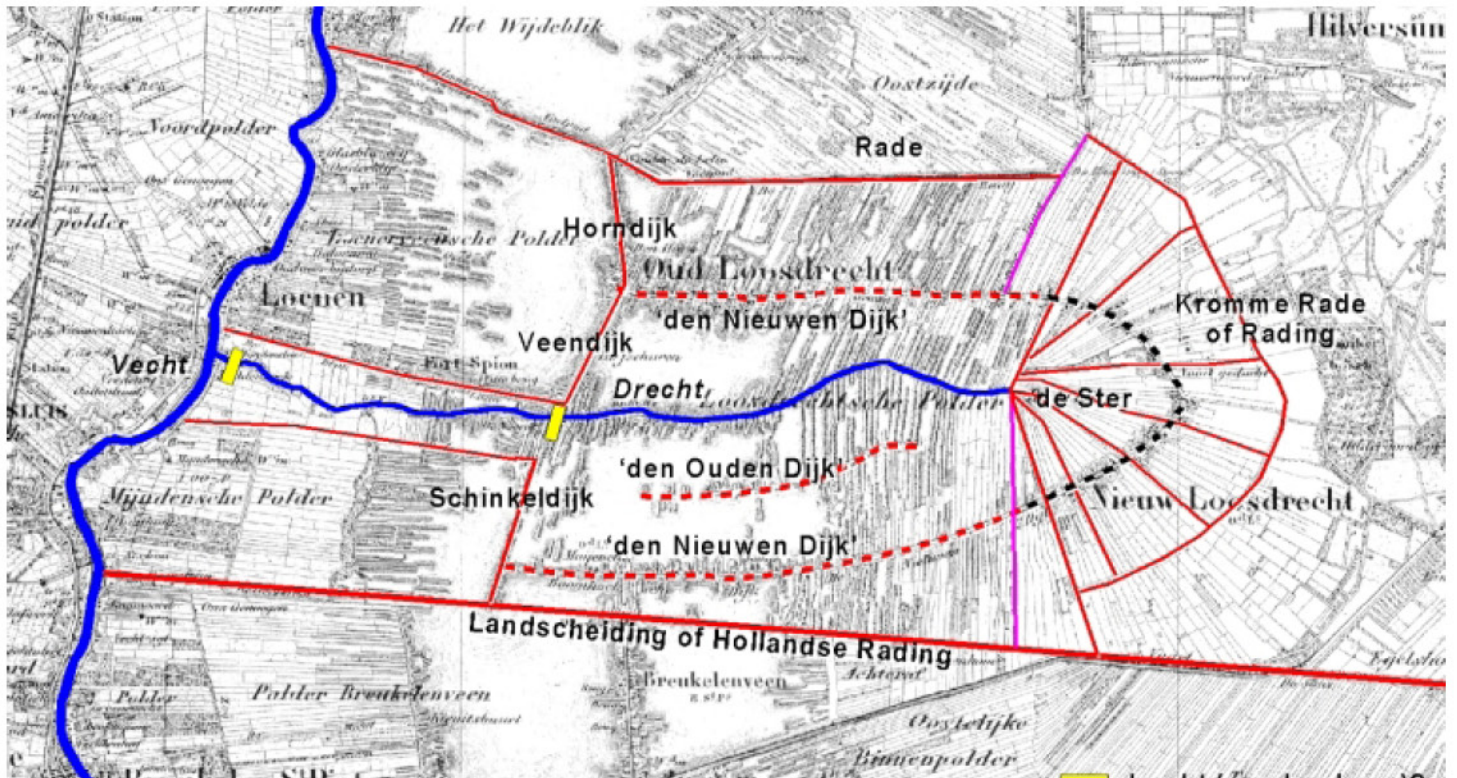
De Reeveert, een vaart bij Nederhorst den Berg, die Utrecht met Amsterdam verbindt is

gedempt. Het dorp heeft hierdoor geen directe verbinding meer met de Vecht.

Ontginningssystematiek

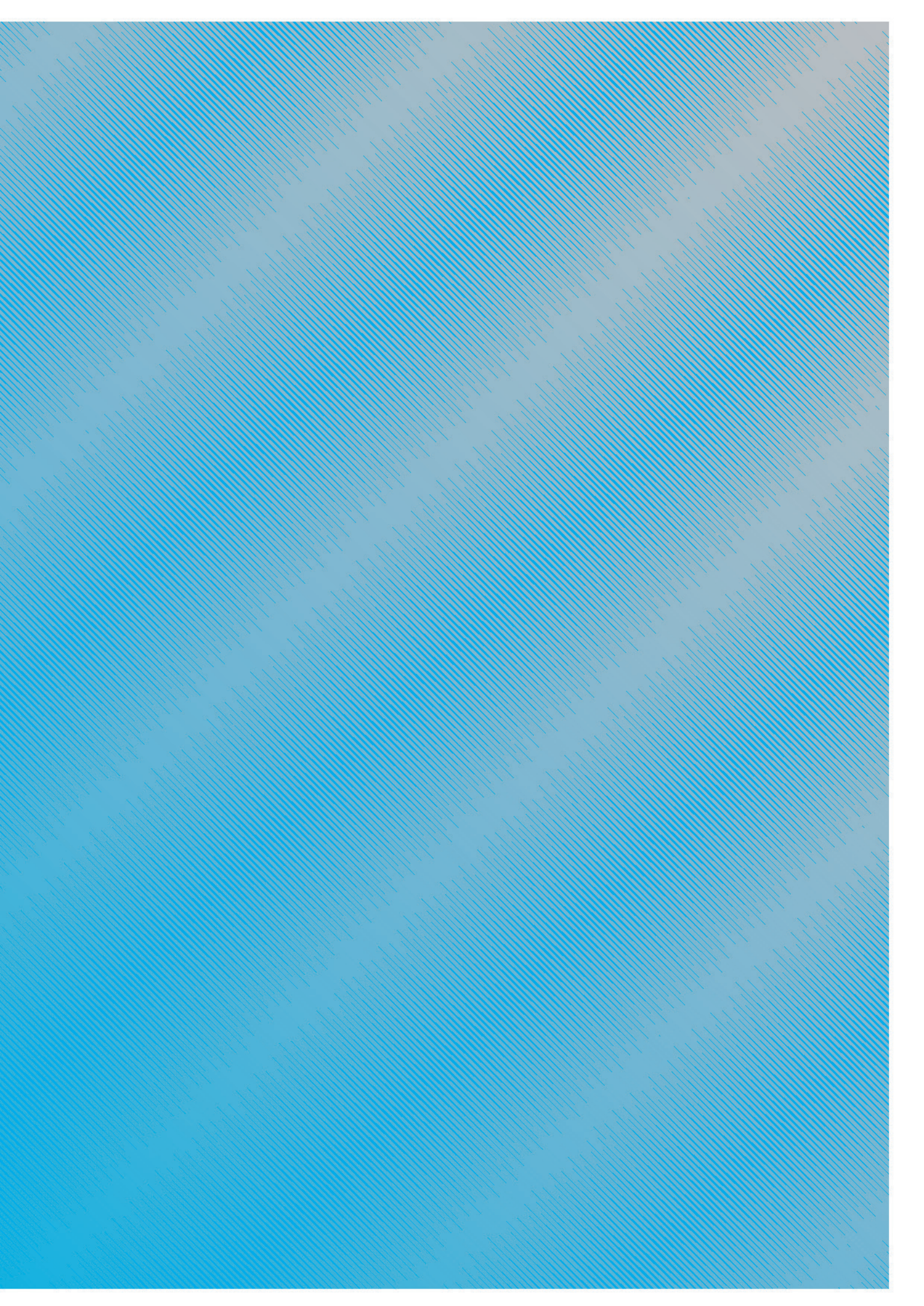
Ontginningssystematiek rondom Horstermeer (uit: Vergeten land, C. de Bont)

Ontginningssystematiek vanuit de Drechter (uit: Vergeten land, C. de Bont)

2. Beeldkwaliteit Juliana-Bernhardplein

- Nieuw erf aan de Vecht
- Nieuwbouwlocatie bestaande boerderij

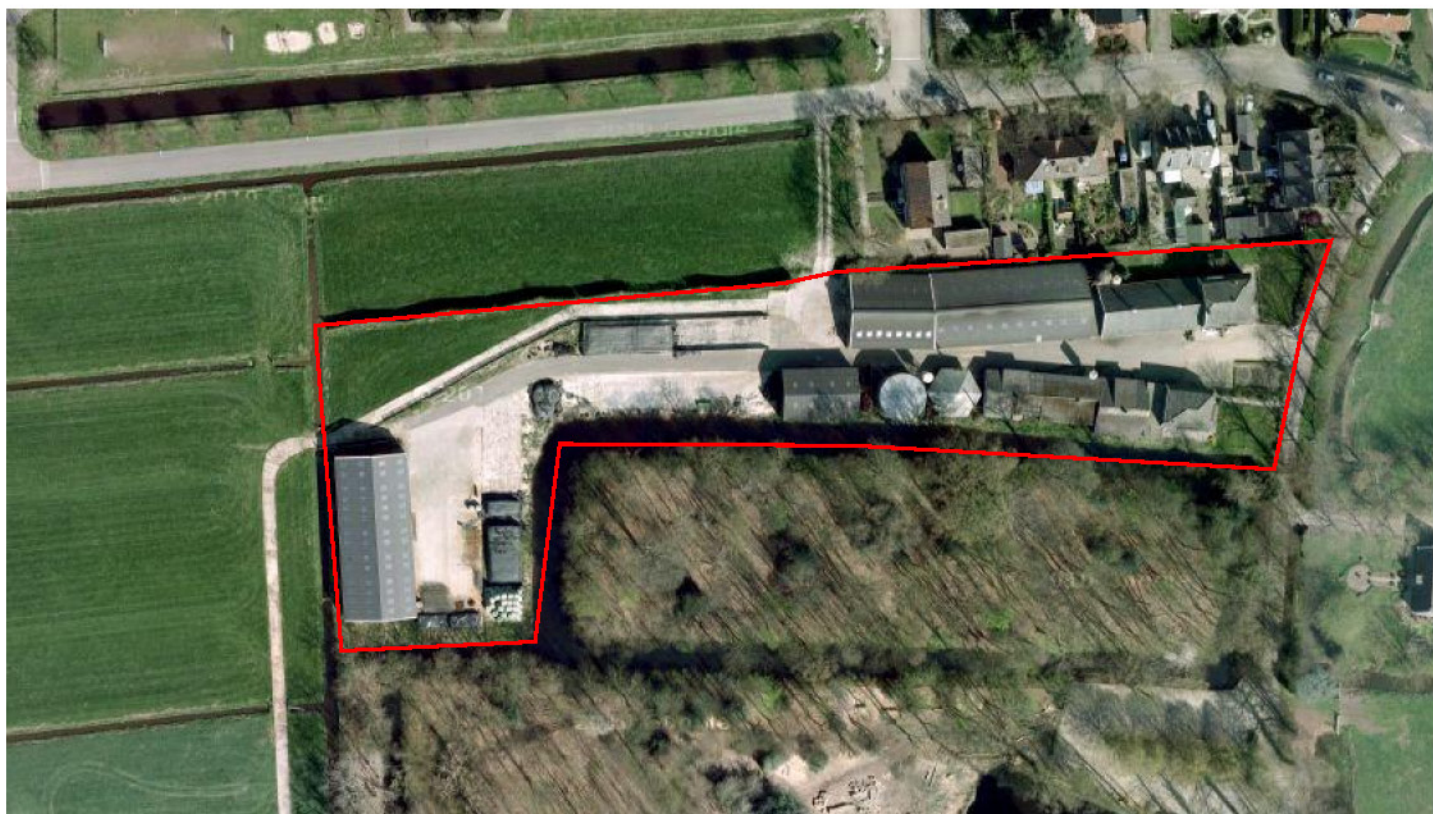
Locatie van het te herontwikkelen boeren erf (1) en de nieuwe locatie (2) van het boeren erf aan de Vecht

2. Juliana-Bernhardplein

Juliana-Bernhardplein

Aan het Juliana-Bernhardplein nr. 6 in Nederhorst den Berg bevindt zich een melkveehouderij. De locatie ligt aan de rand van de historische kern van Nederhorst den Berg, in de buurt van de kerk en Kasteel Nederhorst. Vanwege geurhinder is het wenselijk dat het bedrijf wordt verplaatst naar een locatie op meer afstand van de woonbebouwing. De

eigenaar heeft samen met een projectontwikkelaar een plan gemaakt voor de verplaatsing van zijn bedrijf naar de Eilandseweg aan de Vecht. Op basis van de plannen van de eigenaar is een beeldkwaliteitplan opgesteld, dat op de volgende pagina's is opgenomen. Het beeldkwaliteitplan vormt het kader voor de verdere stedenbouwkundige en architectonische uitwerking van de plannen.

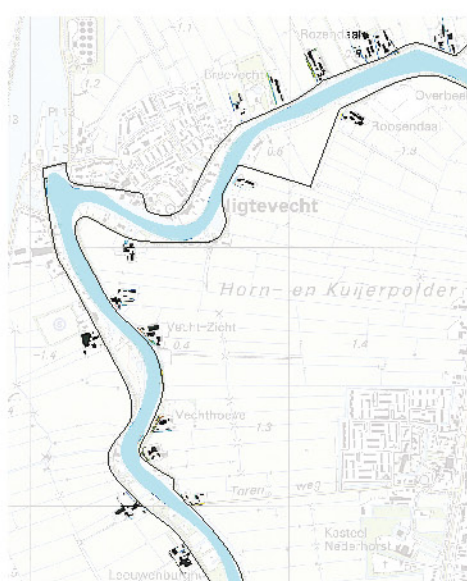
Luchtfoto van het te herontwikkelen boerenerf

Huidige situatie erf Juliana-Bernhardplein

Studie historische erven aan de Vecht

Boerenerven liggen als een lint aan de Vecht

Twee locaties

Het project Juliana-Bernhardplein omvat twee locaties: een nieuw te bouwen erf aan de Vecht, en het bestaande boerenerv dat opnieuw wordt ontwikkeld.

1. Nieuw erf aan de Vecht

Om tot richtlijnen te komen voor de beeldkwaliteit van het nieuwe erf van het Juliana-Bernhardplein, is een studie gedaan naar historische erven aan de Vecht. De historische erven worden gekarakteriseerd door een aantal kenmerken zoals de oriëntatie van het woonhuis, het ensemble van gebouwen, materiaalgebruik en erfbeplanting. Op basis van deze karakteristieken zijn uitgangspunten geformuleerd voor het nieuw te bouwen erf.

Oriëntatie erf en woonhuis

De bestaande boerenerven liggen in een lint aan de Vecht. De erven en woonhuizen oriënteren zich allemaal op de Vecht. De bijgebouwen

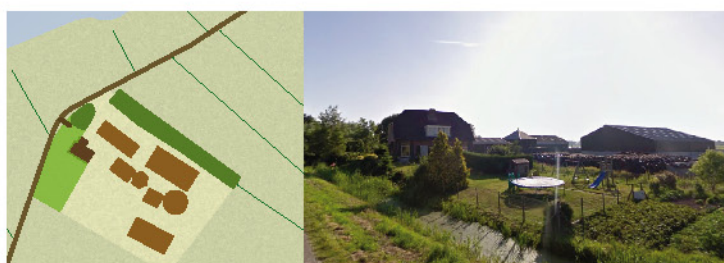
staan ook vaak in de richting van de Vecht op het erf opgesteld. Voor het nieuwe boerenerv betekent dit dat de woning ook op de Vecht moet worden georiënteerd.

Ensemble erf

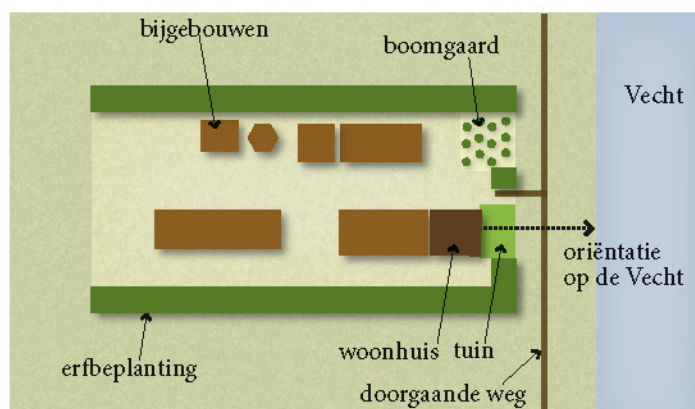
De bestaande boerenerven bestaan uit een woonhuis met verschillende bijgebouwen. Het woonhuis bestaat uit één volume, in een rechthoekige, soms bijna vierkante, vorm. Vaak staat er vlak achter het woonhuis een schuur. De bijgebouwen staan achter het woonhuis, het volume staat in de richting van het erf, meestal haaks op de Vecht. Voor het nieuwe boerenerv betekent dit dat het woonhuis voor op het erf staat. De stallen en bijgebouwen liggen achter de achtergevelrooilijn van het woonhuis.

Erfontsluiting

Doorgaans loopt er bij de bestaande boerenerven, vanaf de doorgaande weg, een afrit het erf op, die uitkomt naast het woonhuis. Het nieuwe

Studie nieuwe erven aan de Vecht

Beeldkwaliteit nieuw erf aan de Vecht

boerenerf zou op een zelfde wijze moeten worden ontsloten.

Plaats van de woning t.o.v. de weg

Bij de bestaande boerenerven kan het woonhuis zowel pal aan de weg, als op enige afstand van de weg staan. In de regel staan de woonhuizen tussen de 5m en 50m vanaf de doorgaande weg. Deze afstanden vanaf de doorgaande weg zouden ook voor het nieuwe boerenerf moeten worden aangehouden.

Schaal van de woning t.o.v. de bijgebouwen

Bij de bestaande boerenerven is het woonhuis het gezicht van het erf naar de weg toe. De bijgebouwen zijn nooit veel hoger dan het woonhuis. Voor het nieuwe boerenerf betekent dit dat de bijgebouwen qua hoogte niet mogen domineren over het woonhuis.

Materiaalgebruik

Het woonhuis en de bijgebouwen van de bestaande boerenerven hebben meestal gedekte kleuren. Het woonhuis is vaak opgetrokken uit een roodbruine baksteen. De kap is bedekt met zwarte/donkere dakpannen van gebakken materiaal. De bijgebouwen zijn opgetrokken uit dezelfde roodbruine baksteen als het woonhuis of uit een ander materiaal in gedekte kleuren. Voor het nieuwe boerenerf betekent dit dat het woonhuis en de bijgebouwen moeten worden gebouwd in gedekte kleuren. Voor het woonhuis moet een roodbruine baksteen worden toegepast, en een kap gedekt met donkere dakpannen van gebakken materiaal. Dat geldt ook voor bijgebouwen.

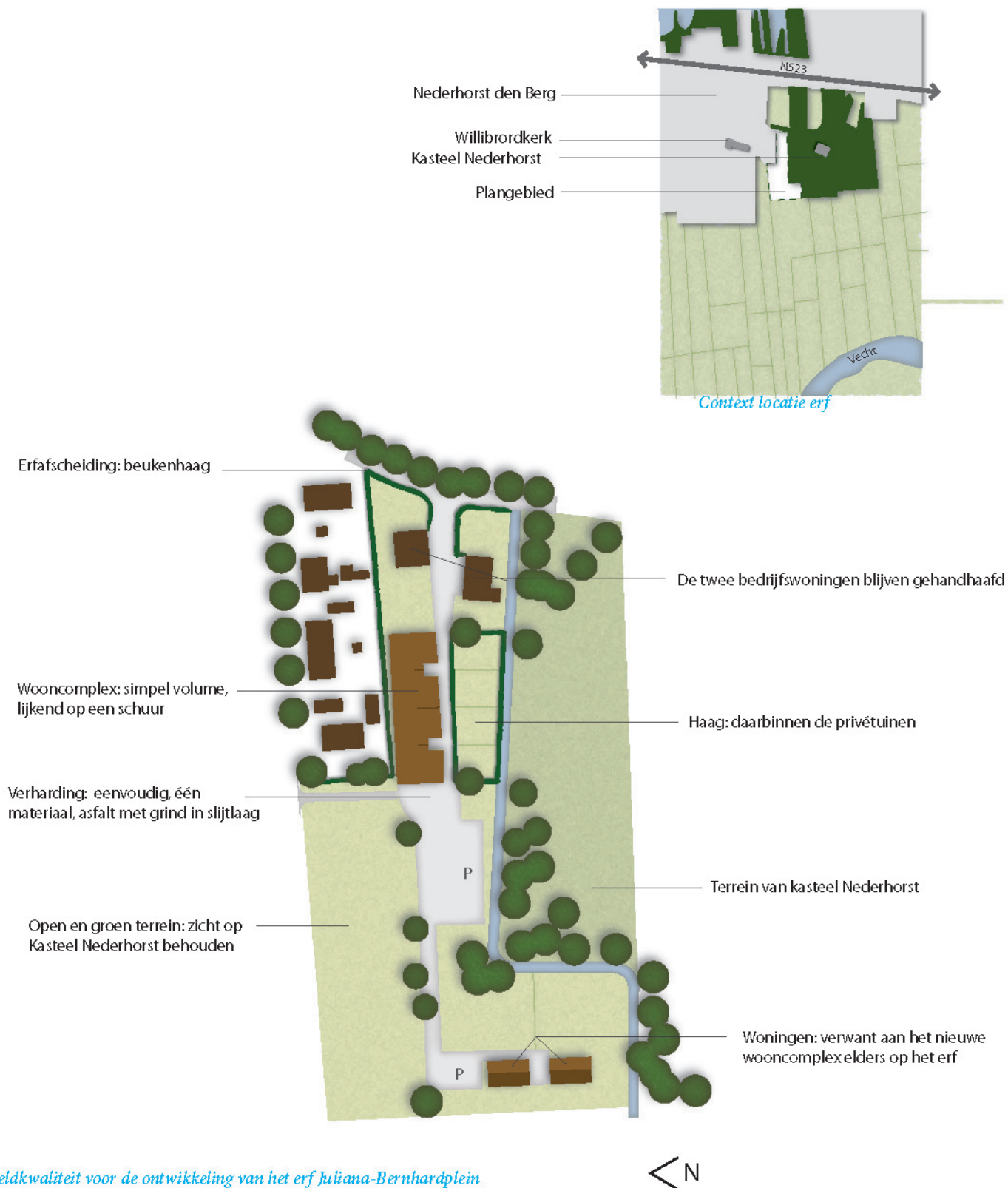
Erfplanting

De bestaande boerenerven worden omgeven door erfplanting ter beschutting van het erf. Voor het woonhuis ligt vaak een kleine tuin.

Er kunnen enkele bomen voor het woonhuis staan, maar het woonhuis is nog zichtbaar vanaf de weg. Het voorste deel van het erf dat aan de weg ligt kan ook plaats bieden aan een boomgaard. Voor het nieuwe boerenerf betekent dit dat het erf omgeven moet zijn met erfplanting. Voor het woonhuis ligt bij voorkeur een tuin en eventueel kan er aan de weg nog een kleine boomgaard liggen.

Nokrichting

De nokrichting van de woonhuizen op de bestaande boerenerven staat bijna altijd haaks op de Vecht. De voorgevel richt zich dus naar de weg/de Vecht. Daarom moet ook de nokrichting van het nieuwe boerenerf haaks op de Vecht staan.

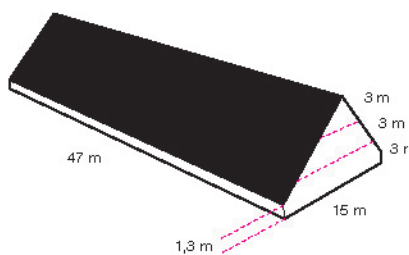
Beeldkwaliteit voor de ontwikkeling van het erf Juliana-Bernhardplein

2. Nieuwbouwlocatie bestaande boerderij

Beeldkwaliteit bestaande erf

Het bestaande boerenerf wordt getransformeerd tot woongebied. De beeldkwaliteit is gericht op het zoveel mogelijk bewaren van het karakter van een traditioneel boerenerf: een

mooie voorkant gericht op de weg en een informele inrichting achter de bestaande bedrijfswoningen. De vormgeving van de woningen verwijst naar de traditionele schuur. Daarnaast is er aandacht voor een goede overgang naar de openbare ruimte. In de tekeningen op deze en de volgende pagina zijn de regels voor de beeldkwaliteit vastgelegd.

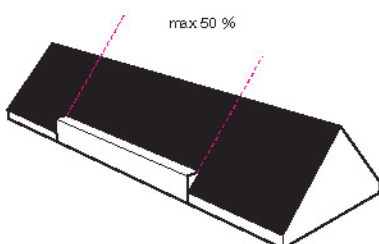

afmetingen hoofdvolume

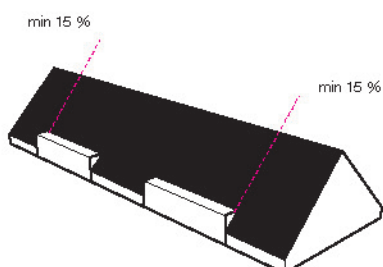

Referentie traditionele schuur met lage goot

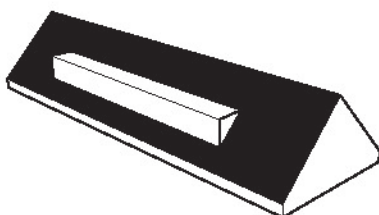
Regels voor het toevoegen van volume aan het hoofdvolume:

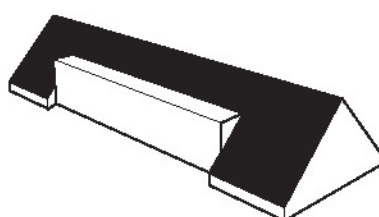
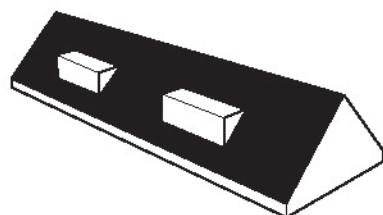
1. Maximaal 50% van de gevellengte toevoegen, op minimaal 15% van de gevellengte op de koppen geen toevoegingen doen

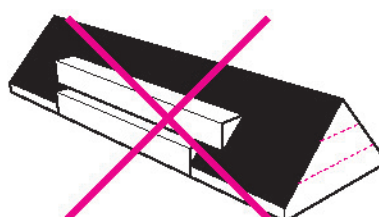
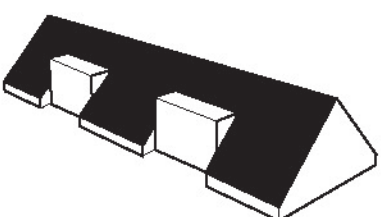
Referentie woning met de vormgeving van een traditionele schuur

2. Toevoeging van 1 of 2 volumes, op de begane grond of de 1e verdieping, altijd van vloer tot plafond

3. Insnijden mag

4. Uitbreiden op de 1e of 2e laag, nooit gecombineerd

- Dakhelling tussen de 40° en 50°

- Materiaal van de gevel: donker hout of een bruin-rode baksteen

- Materiaal van het dak: riet of donkergrijze gebakken pannen

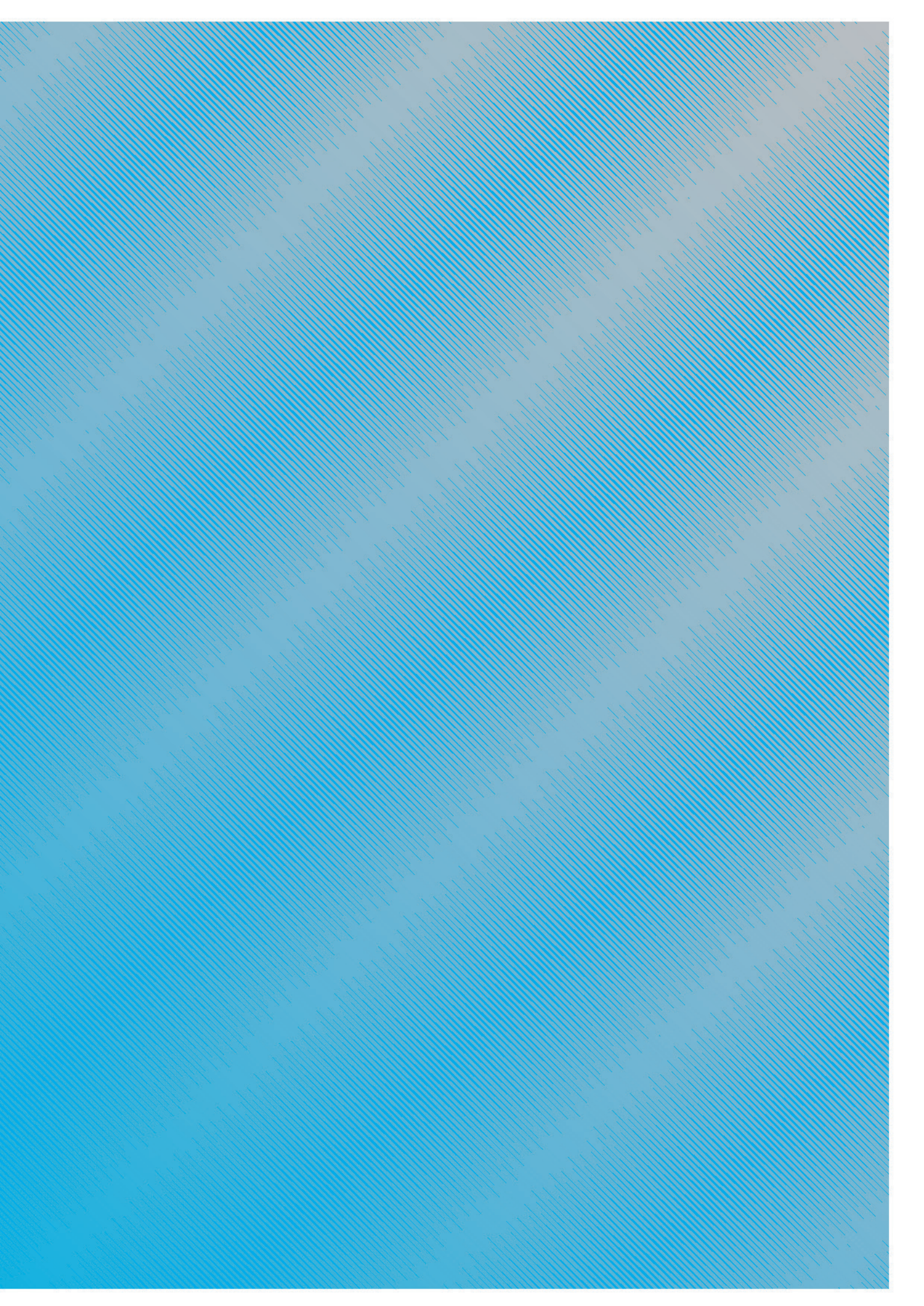
- Vensters in het dakvlak: maximaal 20%

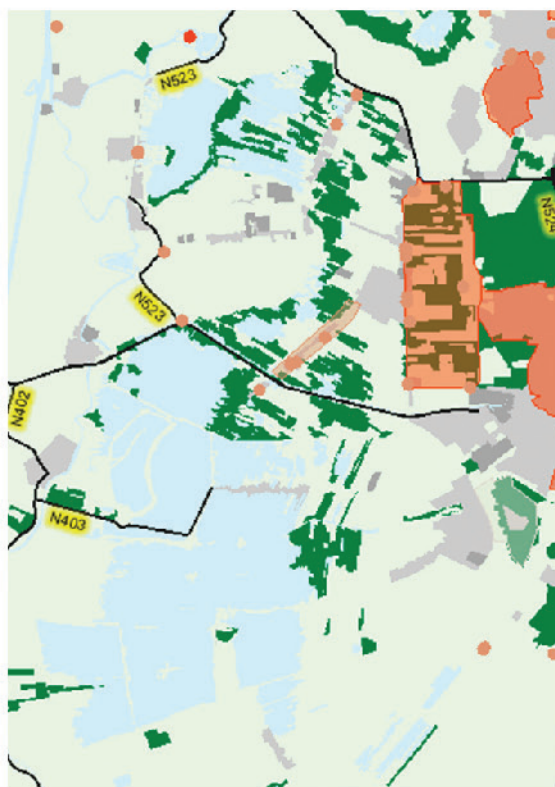
Referentie nissen als ingang van de woning

3. Beleid

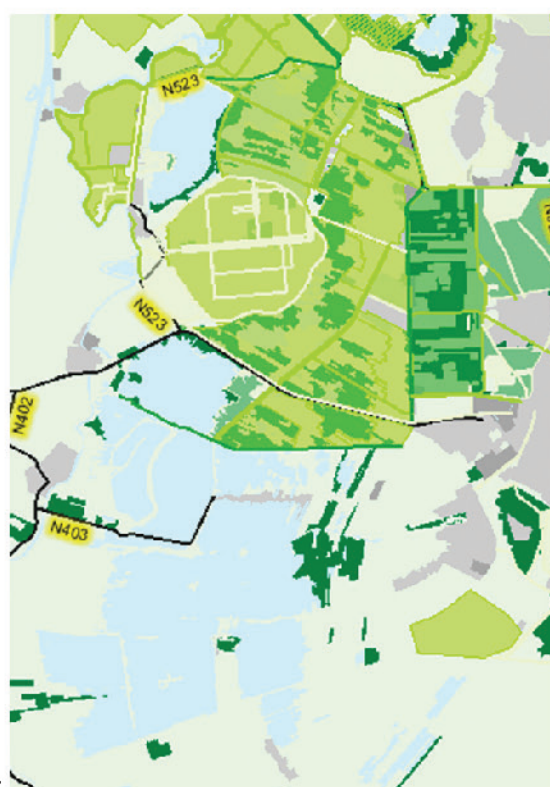
- Cultuurhistorie
- Bodem, water en natuur
- Verkeer en vaarnetwerk
- Wonen en ruimte
- Werken en landbouw

Beleid cultuurhistorie

Cultuurhistorische Waardenkaart, Bouwkunde, Provincie Noord-Holland

Cultuurhistorische Waardenkaart, Historische geografie, Provincie Noord-Holland

Beleid cultuurhistorie

De Provincie Noord-Holland heeft een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) opgesteld, om de cultuurhistorie op een systematische manier te kunnen waarderen. De CHW valt uiteen in vier onderdelen: bouwkunde, historische geografie, archeologie en provinciale/rijksmonumenten. Aan de elementen wordt een waardering toegekend uit de volgende klassen: 'van waarde', 'grote waarde' tot 'zeer grote waarde'.

Bouwkunde

Enkele specifieke bouwwerken hebben een waardering gekregen zoals het voormalige fort ten noorden van de Spiegelplas (van zeer grote waarde), het gemaal van de Horstermeerpolder

en het fort tussen de Horstermeerpolder en de Wijde Blik (beiden van grote waarde).

In Ankeveen zijn er enkele gebouwen van grote waarde evenals de bebouwing aan de Kortenhoefse Dijk. 's Graveland is in het geheel als van grote waarde aangemerkt en is bovendien een beschermd dorpsgezicht.

Historische geografie

Heel 's Graveland is van zeer grote waarde. Daarnaast zijn de Horstermeerpolder, de Horn- en Kuierpolder, Ankeveense Plassen, Ankeveense Polder en de Kortenhoefse Plassen aangemerkt als van grote waarde.

Archeologie

Een deel van het dorp Nederhorst den Berg is

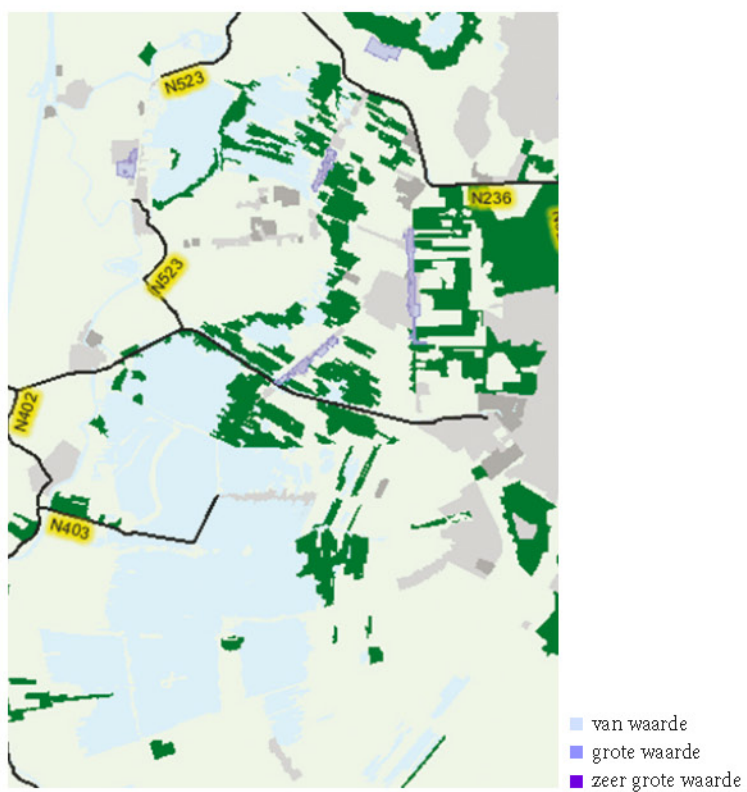
hoog gewaardeerd op archeologisch vlak. Het kasteel en de kerk op de zandopduiking zijn van zeer grote waarde.

Het lint van Ankeveen en Kortenhoef en het lint langs 's Graveland zijn eveneens hoog gewaardeerd.

Provinciale- en rijksmonumenten

De gemeente Wijdereen telt veel rijksmonumenten. Met name in de linten van Nieuw-Loosdrecht en 's Graveland zijn veel rijksmonumenten te vinden. Verder zijn er rijksmonumenten in het lint van Kortenhoef, Ankeveen, Nederhorst den Berg en natuurlijk in 's Graveland zelf.

Verspreid over de gemeente ligt ook nog een tiental provinciale monumenten.

Cultuurhistorische Waardenkaart, Archeologie, Provincie Noord-Holland

Landgoed in 's Graveland

Loenderveense Plas

Beleid water

De speelruimte en beleidsmogelijkheden die een gemeente heeft wordt grotendeels bepaald door het beleid van hogere overheden en het waterschap.

Europees en rijksbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is sinds 2000 van kracht en schrijft voor dat in 2015 alle waterlichamen een 'goede ecologische toestand' (GET) moeten hebben bereikt, dan wel dat er zicht is op het bereiken van die situatie in 2027. Het uitvoeren van de KRW is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle overheden in Nederland.

Stedelijk waterbeheer is een van de speerpunten, waarbij men streeft naar een meer duurzame omgang met het water in bebouwde gebieden, rekening houdend met de verwachte klimaatsveranderingen. Het is van belang een gemeenschappelijke visie van regionale gemeenten en waterbeheerders te ontwikkelen en meer aandacht te verkrijgen voor het afkop-

pelen van verhard oppervlak en infiltratie in de bodem.

De Vierde Nota Waterhuishouding is op 22 december 2009 opgevolgd door het Nationaal Waterplan, dit is het rijksplan voor het waterbeleid. Het Nationaal Waterplan bevat, naast een langetermijnvisie en een streefbeeld voor 2040, een concreet uitvoeringsprogramma 2009-2015. Het waterbeheer moet veranderen om Nederland in de toekomst, wat water betreft, veilig, leefbaar en aantrekkelijk te houden. Belangrijk in de nieuwe aanpak is het realiseren van veerkrachtige watersystemen die weer de ruimte krijgen, het niet afwentelen van knelpunten in tijd of plaats, de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen, afvoeren', en de ruimte die nodig is voor de wateropgave te reserveren. Daarom zal de Tweede Kamer in maart 2011 een nieuw Bestuurlijk Waterakkoord behandelen, die alle bestaande akkoorden vervangt.

Provinciaal beleid

In het Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010-2015, Beschermen, Benutten, Belevan en Beheren, wordt het provinciale beleid weergegeven op de waterhuishouding. Voor ruimtelijke aspecten is het provinciaal Waterplan tevens Structuurvisie in de zin van de Wet ruimtelijke ordening. Voorts veronderstelt de provincie met betrekking tot het stedelijk waterbeheer dat gemeenten in 2013 een vGRP (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan) hebben opgesteld en in 2012 een gezamenlijke watervisie binnen waterhuishoudkundige eenheden hebben. Met name voor de Oostelijke Vechtplassen wenst de provincie een regierol te vervullen, opdat Natura 2000, KRW, recreatie en verdrogingsmaatregelen goed op elkaar afgestemd worden.

Beleid Waterschap

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht streeft naar 'Werken aan water, in en met de omgeving', zoals is geconcretiseerd in het Waterbeheerplan Amstel, Gooi en Vecht 2010-2015.

Tweede Plas

Het waterbeheerplan gaat in op de hoofdtaken van het waterschap: veiligheid, voldoende water, schoon water. Ook wordt aandacht gegeven aan de maatschappelijke neventaken: nautisch en vaarwegbeheer, recreatief medegebruik, natuurbeheer en cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden. Het nieuwe Bestuurlijk Waterakkoord zal het waterschap meer ruimte bieden om te komen tot samenwerking in de waterketen.

Waterwet

De Waterwet van 22 december 2009 regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Voorts schrijft de Waterwet in artikel 3.8 dwingend voor dat waterschap en gemeenten dienen samen te werken op basis van gelijkwaardigheid. Het Bestuurlijk Waterakkoord van 2011 stimuleert vergaande samenwerking in de waterketen.

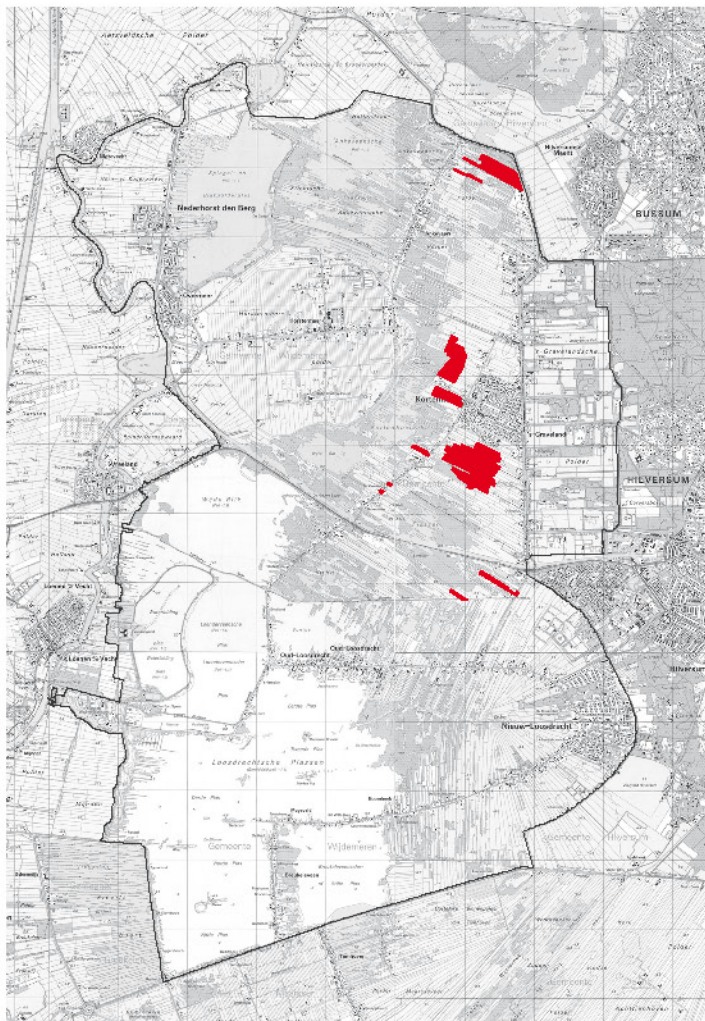
Een ander belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd, bij voorkeur via het waterschap.

Waterkwaliteit

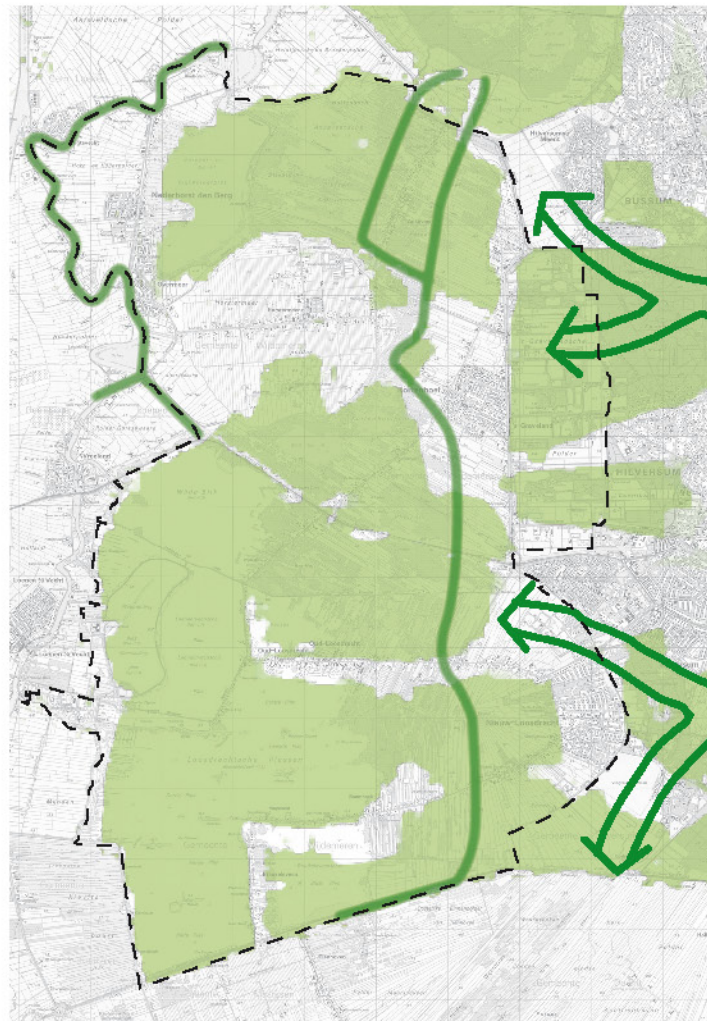
De waterkwaliteit van de Loosdrechtse Plassen staat ter discussie. Het water is troebel door een te hoog fosfaatgehalte en opwervend slib en bagger. Hierdoor komt onvoldoende licht op de bodem om plantengroei – met name kranswierren – mogelijk te maken. Het ecosysteem raakt als gevolg hiervan in een neerwaartse spiraal; geen plantengroei betekent immers meer slibopwerveling en dus meer troebelheid. Dit leidt weer tot onvoldoende licht op de bodem om plantengroei mogelijk te maken en daarmee tot een verdere ecologische degradatie. Vanuit chemisch oogpunt is het water echter ‘schoon’. Dit schone water, dat redelijk door-

zichtig is en weinig of geen plantengroei kent is bij uitstek geschikt voor de recreatie: zwemmen en zeilen.

Om de helderheid van het water zodanig te vergroten dat plantengroei weer mogelijk kan zijn is een flinke verlaging van de fosfaat- en sulfaatbelasting nodig. Daarvoor is ook een verdergaande terugdringen van de strijklengte (de lengte waarover de wind vrij over water waait en golven maakt) nodig, dat bereikt kan worden door gedeeltelijke verontdiepen van de bodem en het (opnieuw) aanleggen van rietkragen.

Bodemvervuiling: vuilstortplaatsen in gemeente Wijdmeren

EHS met ecologische verbindingzones

Beleid natuur

Bodem

In het oog springende knelpunten zijn de voormalige stortplaatsen Groenewoud en de stortplaatsen aan De Kwakel nabij Kortenhoef. In 2009 is een nader onderzoek op de voormalige stortplaats Groenewoud afgerond. Begin 2011 wordt tussen een aantal regiogemeenten, de provincie Noord-Holland, waterleidingbedrijven en Waternet een convenant getekend voor de aanpak van diepe grondwaterverontreinigingen. Dit project, Masterplan Grondwater-sanering 't Gooi, start in 2011 en loopt tot 2020. In dit project wordt de grondwaterproblematiek in de zogenaamde Zeppolder aan de Dammerweg in Nederhorst den Berg nader onderzocht. In lijn met het project Masterplan Grondwater-sanering 't Gooi loopt de bodemconvenant ondertekend door VROM, IPO, de VNG en Unie van Waterschappen, onder andere ten aanzien van warmte-koudeopslag. De gemeente

Wijdmeren staat positief tegenover warmte-koudeopslagsystemen in de ondergrond. Wettelijk is de gemeente Wijdmeren in 2012 verplicht om gebiedspecifiek bodembeleid vast te stellen (op grond van het Besluit bodemkwaliteit). Dit vanwege de verhoogde achtergrondconcentraties in de bodem (lood, zink en PAK en arseen).

Water

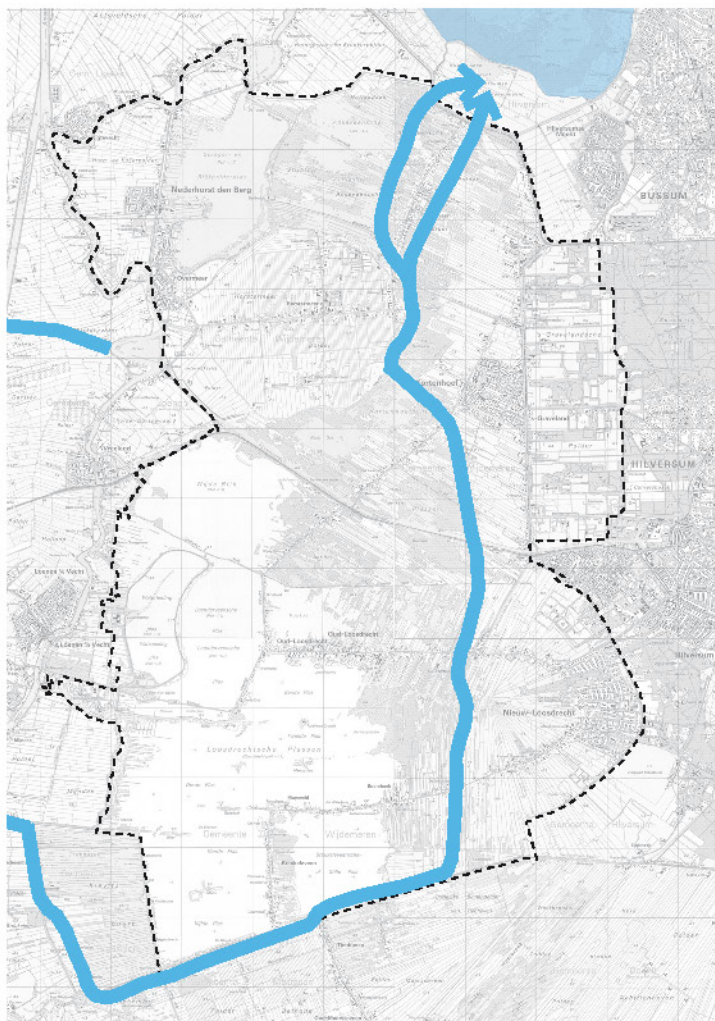
Voor het oplossen van de baggerproblematiek van met name de Loosdrechtse Plassen, inclusief de Vintus en de Breukeleveense Plas wordt in 2011 een Plan van Aanpak gemaakt door provincie, Waterschap en gemeente. Tevens wordt er een nieuwe werk- en stuurgroep opgericht. Het Plan van Aanpak bestaat uit een mix van maatregelen: aanplanten van rietkragen op historische plaatsten, uitbreiden van recreatie eilanden en het bezanden van de bodem rondom deze eilanden, herstel van schoorwal en verondieping van de bodem ter plekke van de

schoorwal, uitgraven van bestaande zandputten en verwijderen van organisch bodemmateriaal op de Eerste Plas.

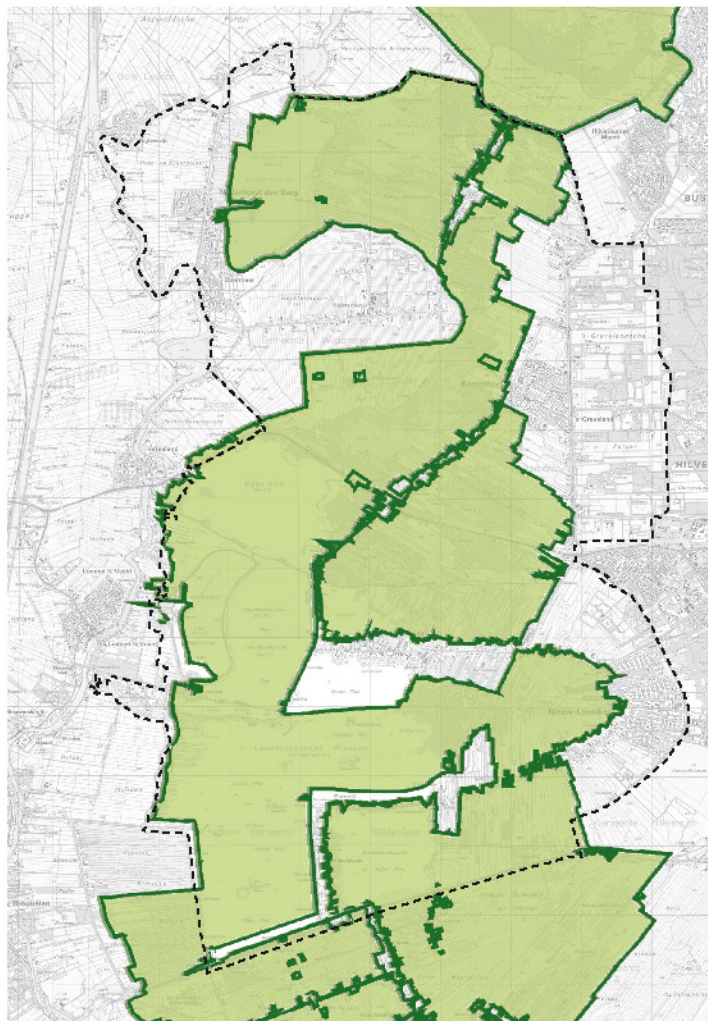
Natuur, Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. De EHS levert, samen met het Natura 2000-netwerk, een bijdrage aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit in Nederland.

Op 21 september 2010 heeft de provincie Noord-Holland de begrenzing van de EHS aangepast en opgenomen in de Provinciale Structuurvisie 2040. Hiermee is bijna de gehele gemeente Wijdmeren onderdeel geworden van de EHS en wordt dit gebied planologisch beschermd. Gebieden binnen de EHS mogen in principe niet worden aangetast door de ontwikkeling van bijvoorbeeld woningen, infrastructuur,

Groene Ruggengraat: verbinding Naardermeer - Vinkeveense Plassen

Natura 2000

tuur of andere ingrepen. Gebeurt dit (onder voorwaarden) toch, dan moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd.

Ecologische verbindingszones

Ecologische verbindingszones maken onderdeel uit van de EHS en hebben als doel om natuurgebieden met elkaar te verbinden, zodat planten en dieren zich van het ene naar het andere gebied kunnen verplaatsen over 'groene wegen'. Dieren krijgen zo meer ruimte om voedsel en soortgenoten te vinden. Hierdoor nemen hun overlevingskansen toe.

Wegen, spoorwegen en vaarwegen doorkruisen de EHS. Door het aanleggen van faunapassages kunnen dieren deze barrières veilig passeren. Voorbeelden van faunapassages zijn speciale viaducten voor dieren (ecoducten) en padden- en dassentunneltjes.

De provincie Noord-Holland maakt de

uitvoering van verbindingszones mogelijk in samenwerking met Waterschappen, gemeenten, Rijkswaterstaat, agrariërs, Nederlandse Spoorwegen, recreatieschappen en natuurbeschermingsorganisaties.

In Wijdmeren wordt een faunapassage aangelegd tussen het Naardermeer en de Ankeveense Plassen. Ook zullen op diverse plaatsen kleinschalige doorgangen bij wegen en bruggen worden aangelegd.

Natura 2000 Oostelijke Vechtplassen

De minister van LNV heeft voor Nederland 162 Natura 2000-gebieden aangewezen, met als doel het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit. Gezamenlijk hebben ze een oppervlakte van ruim 1,1 miljoen hectare. Ongeveer 69% is van deze gebieden water, de rest (31%) is land. De Nederlandse gebieden maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie. Deze gebieden waren eerder al aangewezen op grond

van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Oostelijke Vechtplassen in Wijdmeren is zo'n Natura 2000-gebied.

Voor elk Natura 2000-gebied moet een beheerplan worden opgesteld. Hierin staat wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen en wie dat gaat doen. Beheerplannen worden opgesteld in nauw overleg met eigenaren, gebruikers en andere betrokken overheden, vooral gemeenten, Waterschappen en provincies. De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het beheerplan voor de Oostelijke Vechtplassen. In 2011 wordt dit beheerplan vastgesteld.

Ingrepen in het Natura 2000-gebied die significant negatieve gevolgen voor het in stand houden van het gebied hebben, zijn vergunningplichtig op grond van de Natuurbeschermingswet.

Oud Loosdrechtsedijk

Beleid Verkeer

Regionaal

In het gewest Gooi- en Vechtstreek wordt op diverse terreinen samengewerkt. Zo ook op het terrein van Verkeer. Op regionaal niveau geldt een afspraak uit 2003 waarin bepaald is welke wegen bestemd zijn voor doorgaand verkeer. Hiertoe behoren onder meer de N201, de Oud Loosdrechtsedijk en het Noorder- en Zuidereinde.

Lokaal

Wijdmeren heeft in 2011 het Verkeersbeleidsplan 2011-2035 opgesteld. Het beleidsplan vormt de basis voor concrete maatregelen om verkeersoverlast terug te dringen en de verkeersveiligheid te vergroten. Tegelijkertijd moeten bereikbaarheid en een goede doorstroming gewaarborgd blijven.

Het is duidelijk dat de oude dijkstructuur een bepalende rol speelt bij de verkeersontsluiting van de gemeente Wijdmeren in het algemeen. Door de ligging en de aanwezigheid van beschermde (natuur)gebieden, is het uitbreiden van het wegensysteem nagenoeg onmogelijk, mocht dat gewenst zijn. Geconcludeerd kan

worden dat een ingreep op een locatie in de bestaande wegenstructuur direct gevolgen heeft op een andere locatie in de gemeente. Het verkeer op het Noorder- en Zuidereinde in 's Graveland wordt als belastend ervaren. Naar aanleiding hiervan is in november 2010 het Plan van Aanpak Verkeer Wijdmeren opgesteld. Hieruit komt onder meer naar voren dat het aandeel nachtelijk vrachtverkeer op het Noorder- en Zuidereinde te verwaarlozen is en dat het opstellen van een Verkeersbeleidsplan van groot belang is.

Het is de bedoeling dat de 'Ruit' van Loosdrecht wordt afgerond met de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Ter Sype.

Zicht op de Waterleidingplas en de Loenderveense Plas

Beleid vaarnetwerk

Het Amsterdam-Rijnkanaal is primair bedoeld voor de grote beroepsvaart. Het beleid van Rijkswaterstaat is erop gericht het recreatieve vaarverkeer zoveel mogelijk van het Amsterdam-Rijnkanaal naar de Vecht te “verleiden”. Om dit te stimuleren is het beheer van de Vecht onlangs overgedragen aan het Waterschap AGV. Tevens is een grootschalig baggerprogramma en een ‘upgrading’ van de Vecht afgesproken dat eind 2010 start met het baggeren van het traject Muiden-Nigtevecht.

De Vecht is voor de recreatievaart de hoofdroute voor de noord-zuidrichting in dit gebied. Het vergroten van de vaarmogelijkheden in de regio Gooi en Vechtstreek en dan met name in de gemeente Wijdmeren draagt bij aan het verbeteren van de recreatiemogelijkheden in de gemeente en in het Groene Hart en is als zodanig

van belang voor het woon- en vestigingsklimaat van de Randstad en voor het wonen en leven in Wijdmeren in het bijzonder.

De recreatieve en toeristische waarde van het water zit hem in de afwisseling en de beleving. Het herstellen van verbindingen, met behoud van de natuurwaarde en het ontsluiten van de cultuurhistorie, geeft bewoners en recreanten die voorziening.

Bovendien biedt het uitbreiden en herstellen van vaarwegen in verstedelijkt gebied en in natuurgebied bij uitstek de mogelijkheid om kleinschalige ‘fluistervaart’ te stimuleren. Dit geldt met name voor een vaarverbinding tussen de Wijde Blik en de Eerste Plas.

De kleinere vaarwegen ten oosten van de Vecht vergroten het samenhangend areaal van bevaarbaar water, ontsluiten cultuurhistorisch belangrijke punten en natuur, geven

aansluiting op de netwerken voor wandelen en fietsen en ontsluiten woningen op doorgaand water. Bij dit vaarwegennetwerk in Wijdmeren is uitbreiding van het ‘rondje Loosdrecht’ en de toekomstige functie van fort Kijkuit als Wijdemeerse Poort in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam van groot belang. Het ontsluiten van het dorp Nederhorst den Berg door de oude Reevaart geheel of gedeeltelijk te ontdempen past binnen de plannen om de Waterlinie een belangrijk recreatief gebied te maken.

Dit alles laat onverlet dat naast deze uitbreiding in noord-zuidverbinding een verbinding in westelijke richting ook van economisch belang is. In deze verbinding is met name een veilige kruising met het Amsterdam-Rijnkanaal van grote betekenis.

Beleid wonen en ruimte

's-Graveland

Beleid wonen en ruimte

Nota Ruimte (2006)

In de Nota Ruimte worden de hoofdlijnen van het nationaal ruimtelijk beleid voor de periode tot 2020 aangegeven met een doorkijk naar 2030. In de nota wordt onder meer uitgegaan van een nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS). Hiermee wordt het geheel van gebieden en netwerken bedoeld die het Rijk van nationaal belang vindt. Daar streeft het Rijk naar meer dan basiskwaliteit alleen.

Een onderdeel van de RHS zijn de nationale landschappen. Wijdmeren maakt als geheel deel uit van het Nationaal Landschap Groene Hart.

De overheid wil het Nationaal Landschap Groene Hart in de toekomst verder ontwikkelen als een gebied voor 'rust, ruimte en groen' en daarbij een goede balans bewaren met landbouw en veeteelt. Ruimte voor (groot-schalige) woningbouw staat dus onder druk. Specifiek moet rekening worden gehouden met de aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden en het "ja, mits-regime", ten

aanzien van ontwikkelingen, dat in het Groene Hart geldt. Dit regime houdt in dat ruimtelijke ontwikkelingen wel mogelijk zijn maar alleen als de kernkwaliteiten van het betreffende landschap behouden blijven of worden versterkt. Daarbij komt dat in nationale landschappen ten hoogste voor migratiesaldo nul gebouwd mag worden. Dit houdt in dat er slechts gebouwd mag worden voor de eigen bevolkingsaanwas. Bij ieder woningbouwinitiatief zal dus een afweging moeten plaatsvinden of dit gewenst is in verband met het migratiesaldo nul.

Structuurvisie Noord-Holland 2040

Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland hebben op 21 juni 2010 de Structuurvisie 2040 aangenomen. De provincie zet in op klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik.

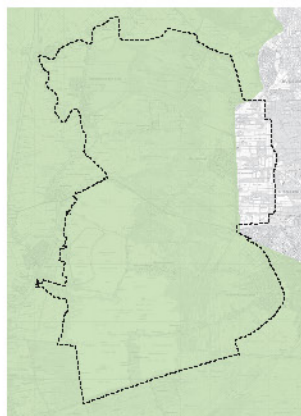
In de Structuurvisie Noord Holland is in het beleid voor bundeling van verstedelijking de term 'Bestaand Bebouwd Gebied' (BBG) geïntroduceerd. Het beleid betreffende BBG volgt in feite het 'rode-contourbeleid' op. Het is zelfs iets ruimer aangezien alle bestaande linten nu

onder BBG vallen. Uitgangspunt is dat verstedelijking alleen binnen BBG plaatsvindt. Buiten BBG is, bij uitzondering, ontheffing mogelijk en alleen dan wanneer de landschappelijke kwaliteiten gewaarborgd blijven.

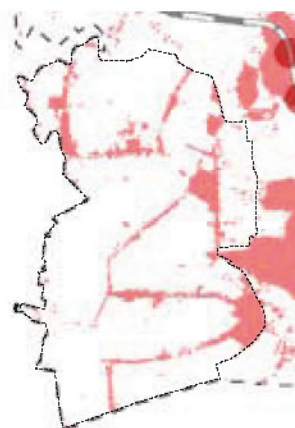
Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (2010)

In deze verordening kan de provincie regels stellen voor de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen. Bij het stellen van deze regels moeten provinciale belangen in het geding zijn. De gemeente heeft de plicht bestemmingsplannen aan te passen aan de provinciale verordening. De Provinciale verordening van Noord-Holland stelt regels voor onder andere de onderstaande onderwerpen (voor zover voor de gemeente Wijdmeren van belang):

- bundeling van verstedelijking en locatiebeleid economische activiteiten;
- rijksbufferzones;
- ecologische hoofdstructuur
- nationale landschappen (Groene Hart en Stelling van Amsterdam);

Groene Hart

*Structuurvisie provincie Noord-Holland,
themakaart: Huisvesting, in rood het BBG:
Bestaand Bebouwd Gebied*

- het regionaal watersysteem.

Het overgrote deel van het plangebied is in de verordening aangewezen als landelijk gebied. Dit betekent dat daar geen bestemmingen worden aangewezen die nieuwe stedelijke functies of nieuwe niet-stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten mogelijk maken.

Wijdmeren heeft een woonvisie waarin een aantal belangrijke uitgangspunten van beleid staan. De gemeente wil de keuzemogelijkheden van haar inwoners op het gebied van het wonen vergroten. Daarvoor zijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve toevoegingen nodig. Daarbij streeft de gemeente naar aandacht voor starters en ouderen: een evenwichtige bevolkingssamenstelling in alle kernen van de gemeente. In het woningbouwprogramma moet op een evenwichtige manier aandacht worden besteed aan zowel de huur- als de koopsector. speciale aandacht gaat daarbij uit naar starters en senioren. In de huidige woningmarkt komen deze beide groepen al in de knel. Zonder beleid hierop te voeren, zal de positie van starters

en senioren op de woningmarkt richting de toekomst niet beter worden.

Verder streeft de gemeente een strategisch woningbouwprogramma na, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de toekomstige behoefte. Concreet betekent dit het toevoegen van woningen voor kleine huishoudens. Bij woningbouwprojecten streeft de gemeente er naar dat 35% van de woningen gebouwd wordt in de sociale sfeer.

Op het brede terrein van wonen neemt wonen-welzijn-zorg een bijzondere plek in. Mensen worden steeds ouder en blijven langer dan vroeger zelfstandig wonen. Dat vraagt om een goed aanbod van geschikte woningen en welzijns- en zorgdiensten. Voor het maken van keuzes en voor het uitvoeren van acties op het gebied van wonen-welzijn-zorg kan de gemeente samenwerken met diverse bij wonen, welzijn en zorg betrokken partijen.

In de bestemmingsplannen wordt de mogelijkheid van mantelzorg opgenomen. Via een

onthefving van het college van burgemeester en wethouders is het mogelijk dat bijgebouwen bij woningen tot een oppervlakte van 75 m² bewoond mogen worden als dat nodig is voor zorgverlening. Zo worden patiënt en familie letterlijk dichtbij elkaar gebracht.

Wijdmeren heeft een duidelijke visie op het wonen en leven in de gemeente. Om die visie slagvaardig te implementeren, heeft de gemeente grip nodig op ontwikkelingen op de woningmarkt. Hiertoe stelt de gemeente o.a. een Nota Grondbeleid op. Daarnaast kan zij afspraken maken met relevante partijen als woningcorporaties en projectontwikkelaars.

Door de geschetste regelgeving kan nieuwbouw in Wijdmeren in beperkte mate plaatsvinden en dan nog slechts binnen de kernen of in geringe mate in het buitengebied. Ter Syde en Overmeer Zuid zijn de enige grootschalige woningbouwprojecten die nog in Wijdmeren kunnen worden uitgevoerd.

Oppad richting 's-Graveland

Beleid werken

Transformatiefonds

Uitgangspunt is dat de negen regiogemeenten streven naar behoud van de op dit moment bestaande bedrijventerreinen in de regio.

Transformatie van bestaande bedrijventerreinen wordt zoveel mogelijk afgeremd, of gecompenseerd.

Als de bedrijfsbestemming toch wordt getransformeerd, moet de gemeente geld storten in het regionaal fonds of moet de gemeente dit op een andere locatie compenseren. Vanuit dit fonds worden vervolgens herstructurerings- en intensiveringopgaven ondersteund en ge(co)financierd. Op deze wijze wordt het verlies aan 'ruimte voor werk' op de ene locatie gecompenseerd door nieuwe 'ruimte voor werk' door herstructurering en intensivering van, nu veelal verouderde, bedrijventerreinen.

De doelstelling om behoud en het beter benutten van de bestaande ruimte voor werk na te

streven, wordt hiermee optimaal bediend.

Het fonds streeft niet naar de uitbreiding van de ruimte voor werk en vergroot dan ook niet de druk op de beperkte ruimte; het wenst de bestaande ruimte voor werk optimaal te benutten door herstructurering en intensivering.

De Basislijst Werklocaties en lijst met Transitielocaties

In de basislijst zijn alle bedrijventerreinen in de regio opgenomen, die onder de werking van het Regionaal Fonds voor Transformatierechten vallen. Dit betreft alle terreinen met de (hoofd)bestemming bedrijfsterrein van 1 hectare en groter. Uitzondering hierop zijn de bedrijventerreinen die in de Transitielocatielijst zijn opgenomen; daarvoor geldt dat die op grond van bijzondere omstandigheden nu nog niet onder de onverkorte werking van het Regionaal Fonds voor Transformatierechten kunnen vallen.

Beleid landbouw

- bieden van voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande volwaardige agrarische bedrijven;
- bieden van voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor verbrede landbouw;
- de voorliggende gemeentelijke Structuurvisie Noord-Holland 2040 van de Provincie.

Schaatsen bij Ankeveen

Beleid recreatie en toerisme

Voor behoud en ontwikkeling van de recreatieve mogelijkheden van het gebied worden de volgende beleidslijnen geformuleerd:

- uitbreiding van de recreatieve ontsluiting voor natuurgerichte recreanten;
- afstemming van de ontwikkeling van overige recreatievormen op de draagkracht van natuur en landschap; in veel gevallen betekent dit dat de recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden worden begrensd door meer kwetsbare “groene” kwaliteiten.

- mogelijkheden in het bestemmingsplan openhouden voor seizoensverlengende recreatieactiviteiten. Bij de aanleg van nieuwe parkeerfaciliteiten verdient het de voorkeur dit te situeren nabij horeca en andere bezoekersaantrekkende voorzieningen.

Een groot deel van de recreatieterreinen ligt in Natura 2000-gebied en zijn verder gelegen buiten BBG (bestaand bebouwd gebied) van de provinciale structuurvisie, waardoor er planologische beperkingen zijn voor uitbreiding.

Colofon

Deze structuurvisie is tot stand gekomen met medewerking van:

Gemeente Wijdmeren

Gerard Abrahamse - Wethouder

Bouwe Burema - afdeling Ruimtelijke Ordening

Sandra van Dekken - afdeling Ruimtelijke Ordening

Strootman Landschapsarchitecten bv

Lisanne Gerritsen

Boto van der Meulen

Berno Strootman

Ymkje van de Witte

Beeld

Met dank aan de gepassioneerde fotografen die hun foto's delen via www.flickr.com en www.panoramio.com, bladzijden: 17, 18, 19: 2^e van onder, 35, 44: links-midden, 46: 2^e rij van onder, 70, 72-73, 95, 99, 100, 102, 103.

Alle overige beelden: © Strootman Landschapsarchitecten, tenzij anders vermeld.

Amsterdam, 10 november 2011

Literatuurlijst

auteur, Naam rapport, jaar

Regio Amstel, Gooi en Vechtstreek; Leidraad verbrede landbouw & vrijkomende agrarische bebouwing; September 2009

Watersportpartners; "Vaart in de vaart": Het wensbeeld van de watersportpartners; mei 2010

Stichting Vecht terug in het dorp Nederhorst den Berg; Visie voor terugbrengen van water in het dorp Nederhorst den Berg; mei 2010

Provincie Noord-Holland; Structuurvisie Noord-Holland 2040: Kwaliteit door veelzijdigheid; februari 2010

Gewest Gooi en Vechtstreek; Regiokaart 2015, overzicht van vastgesteld ruimtelijk beleid van de negen gemeenten van de regio Gooi en Vecht; september 2005

Gewest Gooi en Vechtstreek; Regionaal bedrijventerreinfonds met transformatierechten – uitwerking; februari 2009

Brochure Gooi en Vecht

MWH b.v.; Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan gemeente Wijdmeren; mei 2008

Provincie Noord-Holland; Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland

Dienst Landelijk Gebied; Uitwerking aanzet tot voorkeursvariant Horstermeerpolder; augustus 2008

Ron van 't Veer & Dorien Hoozeboom; Atlas Natura2000 Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen; december 2008

Provincie Noord-Holland; Structuurvisie Noord-Holland 2040: Kwaliteit door veelzijdigheid; september 2009

Bosch Slabbers; Staphorst een eigen wereld; oktober 2004

Ministerie van LNV; Ontwerpbesluit Oostelijke Vechtplassen

Waternet; Onderzoek consequenties instellen flexibel peilbeheer Loosdrechtse Plassen; juli 2008

Gemeente Wijdmeren; Raadsvoorstel; april 2008

Natuurmonumenten; Fietsroute Gooi en Vechtplassen

Provincie Noord-Holland, Cultureel erfgoed Noord-Holland; "ontdek de Stelling van Amsterdam"

Beleidsvisie BRTN 2008-2013: hoofdstuk 2.9 Noord-Holland

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht; Watergebiedsplan Zuidelijke Vechtplassen; november 2008

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht; Watergebiedsplan Zuidelijke Vechtplassen; september 2008

Ministerie van LNV; Het netwerk Natura 2000 (folder)

Provincie Noord-Holland; Passende beoordeling ontwerp structuurvisie Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland; Plan-MER Structuurvisie Noord-Holland, augustus 2009

Waterbeheerplan Amstel, Gooi en Vecht; Europese Kaderrichtlijn Water, november 2008

RBOI; Bepierking verkeershinder Noordereinde en Zuidereinde 's Graveland, oktober 2008

Stuurgroep Groene Hart van de provincies; het Groene Hart, icoon van Nederland (uitvoeringsprogramma 2007-2013), februari 2007

Provincie Noord-Holland, Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie, september 2009

Gewest Gooi en Vechtstreek; Basislijst transformatiefonds Werklandschappen, maart 2009

Provincie Noord-Holland; Streekplan noord-Holland Zuid en streekplan (ontwikkelingsbeeld) Noord-Holland Noord, december 2007

Leisuresult; Nieuwe tijden, nieuwe kansen, Visie op recreatie en toerisme in Wijdmeren, september 2008

Provincie Utrecht; Wie is de Vechtstreek? Januari 2009

Provincie Noord-Holland; Passende beoordeling ontwerp structuurvisie provincie Noord-Holland, beoordeling van gevolgen voor Natura2000-gebieden, augustus 2009

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, Watergebiedsplan Zuidelijke Vechtplassen, november 2008

Beleidsvisie BRTN 2008-2013, Hoofdstuk 2.9

Websites

www.natuurmonumenten.nl fietsroute Gooi en Vechtplassen

Wikipedia; Loosdrechtse Plassen

